

TEMNÉ HODINKY

PŘELOŽILI A LITURGICKÝM
VÝKLADEM DOPROVODILI

BENEDIKTINI EMAUZŠTÍ

V PRAZE 1934

NÁKLADEM VLASTNÍM - TISKEM CYRILLO-METHODĚJSKÉ
KNIHTISKÁRNY V. KOTRBA V PRAZE

TEMNÉ HODINKY

PŘELOŽILI A LITURGICKÝM
VÝKLADEM DOPROVODILI

BENEDIKTINI EMAUZŠTÍ

V PRAZE 1934

NÁKLADEM VLASTNÍM - TISKEM CYRILLO-METH. KNIHTISKÁRNÝ

Nihil obstat

Emaus - Pragmae, die 20. Januarii 1934.

P. Marianus Schaller, O. S. B.
censor

Imprimi permittitur

Pragmae, in Abbatia Emautina, die 24. Januarii 1934.

† Ernestus
Abbas

Imprimatur

Pragmae, die 25. Januarii 1934

Prael. Dr. Theophilus Opatrný,
Vicarius generalis

Nr. 1018

Předmluva

Byli jsme s mnoha míst žádáni, abychom vydali latinsko-český text Svatého týdne. Věřící chtějí při bohoslužbách stopovati kněze krok za krokem. Vyhovujeme jim touto knížkou, ve které přinášíme t. zv. *T e m n é h o d i n k y*. Ostatní bohoslužbu Svatého týdne naleznou věřící v českém překladu Misálu (v Praze 1931, nákladem Dědictví Svatojanského).

Obřady Svatého týdne náleží k nejstarším. Svou dramatickou názorností strhují duši věřícího člověka k přemýšlení nad sebou a nad láskou Bohočlověka, jenž pro vás hříšné tolik trpěl!

Smrt Spasitelova stala se nám pramenem nového života, a proto je spravedlivo, bychom liturgii Svatého týdne, kde si svou spásu připomínáme, za vedení Církve svaté prožívali s velkou pokorou a pozorností.

E m a u z y, Velikonoce 1934.

Temné hodinky v liturgii

Celá liturgie svatého Týdne nese na sobě ráz něčeho nesmírně velkého a úžasného. Bůh je rozhněván na lidstvo a přece posílá svého nejmilejšího Syna, aby za ně trpěl.

„Svatý“ týden neboli „velký“ (latinsky Hebdomada sancta, major), zvaný též „pašijový“, počíná Květnou nedělí a končí na Bílou sobotu před počátkem velikonočního svatvečera. Svě jméno má odtud, že se v něm slaví velká a přesvatá tajemství našeho Vykoupení. „Pašijovým“ jej v české řeči nazýváme proto, že se v něm čtou ze všech čtyř Evangelistů zprávy o umučení (latinsky: passio) a smrti Pána Ježíše. Církev svatá plna soustrasti prožívá všechna muka Spasitelova. Její smutek dostupuje nejvyššího stupně v posledních třech dnech (latinsky: Triduum sacrum). Umlčuje zvony, zbavuje oltáře všech ozdob (oltáře jsou jí symbolem pro Krista). V „temných hodinkách“ (latinsky: Tenebrae) pláče ústy proroka Jeremiáše nad mukami toho, jenž za lásku dostal rány a trny a hřeby.

„Temnými hodinkami“ se nazývají kněžské hodinky Svatého týdne, a to Matutinum (Jitřní) a Laudes (Chvály), neboť podle prastarého zvyku se konají v noci nebo pozdě navečer.

Matutinum se skládá ze tří t. zv. „Nokturnů“. Každý Nokturn má tři žalmy, po nichž se čtou Lekce (výňatky z Pisma svatého) a zpívají Responsoria. Ve svatém Třídenní se na konci prvního Nokturnu zpívají t. zv. „Nářky“ Jeremiášovy, které se vyznačují krásnou, ale smutnou melodií.

Prorok Jeremiáš byl jemná a něžná básnická duše Starého zákona, jenž tak miloval svaté město Jerusalema a svůj lid, že po 40 let ho napomínal k obrácení a polepšení. Jeho „Nářek“ pláče nad hrozným neštěstím vyvoleného lidu a nad hanbou padlé dcery Sionské: oplakává je na troskách Jerusalema. Při

tom líčí i své hrozné životní události, neboť po 40 let byl „mužem bolesti“ a vytrpěl všechna možná příkoří. Protože lid nechtěl ho slyšet před katastrofou, chce jim po neštěstí ukázat ve svých písních, že se splnila všechna jeho slova.

„Nářky“ Jeremiášovy se skládají z pěti písní, jichž se však v liturgii svatého Třídenní nepoužívá celých. Zvláštností těchto písní je, že každá z nich má podle počtu hebrejské abecedy 22 veršů (třetí píseň má třikrát 22). Každý z veršů počíná jednou písmenou abecedy (mimo zpěv pátý). Abecední složení písní má za účel, aby všechny zvuky lidského hlasu vyčerpávaly přehlubokou bolest. Při zpěvu židé oznamovali vždy příslušnou abecední písmenu (alef, beth, gimel, daleth). Tyto „Nářky“ zpívají ještě dodnes u t. zv. „zdi nářků“ v Jerusalemě.

Laudes (Chvály) pak se skládají z pěti žalmů. Před každým se zpívá krátká antifona a po něm se ještě jednou opakuje.

Po každém žalmu jak Jitřních hodin tak Chval se zhasne jedna svíce na velkém triangulu v chóru. Poslední — patnáctá — svíce se ukrývá na konci hodin za oltář. Při tom se pěje hudebně překrásná a dojemná antifona: „Kristus se stal pro nás poslušným až k smrti, a to k smrti na kříži. Proto i Bůh ho povýšil a dal mu jméno, jež je nade všechna jména“.

Za úplné tmy v kostele se recituje hlubokým hlasem žalm Miserere (Smiluj se nade mnou, Bože). Po něm se dělává jakýsi hluk, jenž původně byl znamením představeného, že hodinky končí a že se má opět přinést ona jediná rozsvícená svíce, jež byla ukryta za oltářem. Mysticky se hluk vykládá také jako zemětřesení při smrti Pána Ježíše.

Zelený čtvrtek

Před počátkem posvátného Oficia chór se v kleče tiše modlí :
„Pane, otevři má ústa k chvále tvého svatého jména : rovněž
mé srdce očisti ode všech zbytečných, špatných a nemístných
myšlenek, osvvět rozum, rozněř lásku, abych byl s to konat toto
svaté officium hodně, pozorně a zbožně, a před tváří tvé veleb-
nosti si zasloužil být vyslyšen.“

Chci konat tyto hodinky ve spojení s oním božským úmyslem,
s nímž sám jsi na zemi Bohu vzdával díky.“

Pak hluboce skloněn chór dále se modlí tiše : Otče náš, Zdrá-
vas Maria a Věřím v Boha.

Matutinum

Církev svatá v Matutinu s jemným a hlubokým soucitem roz-
jímá o Kristově pohotovosti k utrpení a smrti, jak si to přál
nebeský Otec.

I. Nokturn

přibližuje nám utrpení Krista Pána na Hoře olivetské. Sly-
šíme jeho úpění k Otci. Vidíme jeho smrtelnou úzkost a opuště-
nost. Avšak i jeho ochotu a pohotovost za nás se obětovat.

1. Antifona

Zelus domus tuae † co- Horlivost o tvůj dům
médit me, et opprobria mne ztravuje a padají na
exprobrantium tibi ceci- mne potupy tvých tupi-
derunt super me. telů.

Ž a l m 68

Na Hoře olivetské Spasitel jasně vidí celé své utrpení. Jeho
žízeň bude ukojena žlučí a octem. V uších mu hřmí nadávky
a hrubosti nepřátel. Z tohoto moře bolestí Nevinný z hloubí
duše volá o pomoc k Bohu, svému milosrdnému Otci, pro jehož
čest podstupujeme celé utrpení.

Salvum me fac, Deus : * Zachraň mne, Bože,
quóniam intravérunt aquae neboť vody vstupují až
usque ad ánimam meam. k mé duši.

Infixus sum in limo pro- Jsem zabořen v hlubo-
fúndi : * et non est sub- kém bahně a není tu dna.
stántia.

Veni in altitudinem maris : * et tempestas demersit me.

Laboravi clamans, raucae factae sunt fauces meae : * defecerunt oculi mei, dum spero in Deum meum.

Multiplicati sunt super capillos capitis mei, * qui oderunt me gratis.

Confortati sunt qui persecuti sunt me inimici mei injuste : * quae non rapui, tunc exsolvebam.

Deus tu scis insipientiam meam : * et delicta mea a te non sunt abscondita.

Non erubescant in me qui expectant te, Domine, * Domine virtutum.

Non confundantur super me * qui quaerunt te, Deus Israel.

Quoniam propter te sustinui opprobrium : * operuit confusio faciem meam.

Extraneus factus sum fratribus meis, * et peregrinus filiis matris meae.

Quoniam zelus domus tuae comedit me : * et opprobria exprobrantium tibi, ceciderunt super me.

Et operui in jejuniis animam meam : * et factum est in opprobrium mihi.

Et posui vestimentum meum cilicium : * et factus sum illis in parabolam.

Dostal jsem s do hlubokého moře a bouře mne utápí.

Jsem unaven voláním, ochraptilo mé hrdlo, umdlévají mé oči, i doufám ve svého Boha.

Těch, kdo mne bez příčiny nenávidějí, je víc než vlasů na mé hlavě.

Mocní jsou, kdo mne nespravedlivě pronásledují, moji nepřátelé; co jsem neuloupil, musím nyní splácet.

Bože, ty znáš mé poblouznění a má provinění ti nejsou skryta.

Ať se nade mnou nemusí rdít, kdo doufají v tebe, Pane, Pane zástupů!

Ať pro mne nejsou potupeni, kdo hledají tebe Bože Izraele!

Neboť pro tebe snáším, posměch, potupa pokrývá mou tvář.

Jsem odcizen svým bratřím, jsem cizí synům své matky.

Neboť horlivost o tvůj dům mne ztravuje a padají na mne potupy tvých tupitelů.

A sevřel jsem svou duši postem a bylo mi to na potupu.

Jako šat jsem oblékl žiněné roucho a stal jsem se jim tím směšným.

Advérsum me loquebántur, qui sedébant in porta: * et in me psallébant qui bibébant vinum.

Ego vero oratióne meam ad te, Dómine: * tempus benepláciti, Deus.

In multitúdine misericórdiae tuae exáudi me, * in veritate salútis tuae:

Eripe me de luto, ut non infigar: * libera me ab iis, qui odérunt me, et de profúndis aquárum.

Non me demérgat tempéstatas aquae, neque absorbéat me profúndum: * neque úrgeat super me púteus os suum.

Exáudi me, Dómine, quóniam benigna est misericórdia tua: * secúndum multitúdinem miseratiónum tuárum réspice in me.

Et ne avértas fáciem tuam a púero tuo: * quóniam tribulor, velóciter exáudi me.

Inténde ánimae meae, et libera eam: * propter inimicos meos éripe me.

Tu scis impropérium meum, et confusióne meam, * et reveréntiam meam.

In conspéctu tuo sunt omnes qui tribulant me, * impropérium exspectávit cor meum, et misériam.

Pomlouvají mne, kdo sedají u brány, a posměšně o mně zpívají, kdo popijejí víno.

Já však se modlim k tobě, Pane, v době přízně, Bože.

Vyslyš mne pro své veliké milosrdenství, pro svou spasitelnou věrnost!

Vytáhni mne z bahna, abych neutonul, vysvoboď mne od těch, kdo mne nenávidí, a z hlubokých vod!

Ať mne nepohltní bouře vod a ať mne nepozře propast a ať prohlubeň za mnou nezavře svůj jícen!

Vyslyš mne, Pane, neboť dobrotivé je tvé milosrdenství, shlédni na mne podle neskonaleho tvého milosrdenství!

A neodvracej svou tvář od svého služebníka, neboť je mi úzko: rychle mne vyslyš!

Popatři na mou duši a vysvoboď ji, vyprosti mne pro mé nepřátele!

Ty znáš mé potupení a mé pohanění a mou hanbu.

Tobě jsou známi všichni, kdo mne sužují, mé srdce očekává potupu a bídu.

Et sustinui qui simul
contristarétur, et non fuit:
* et qui consolarétur, et
non invéni.

Et dedérunt in escam
meam fel: * et in siti mea
potavérunt me acéto.

Fiat mensa eórum co-
ram ipsis in láqueum, * et
in retributiónes, et in
scándalum.

Obscuréntur óculi eó-
rum ne vídeant: * et dor-
sum eórum semper in-
cúrva.

Effúnde super eos iram
tuam: * et furor irae tuae
comprehéndat eos.

Fiat habitátio eórum
desérta: * et in taberná-
culis eórum non sit qui
inhábitet.

Quóniam quem tu per-
cussisti, persecúti sunt:
* et super dolórem vúlne-
rum meórum addidérunt.

Appóne iniquitátem su-
per iniquitátem eórum: *
et non intrent in justítiam
tuam.

Deleántur de libro vi-
véntium: * et cum justis
non scribántur.

Ego sum pauper et do-
lens: * salus tua, Deus,
suscipit me.

Laudábo nomen Dei
cum cántico: * et magni-
ficábo eum in laude:

A čekám, kdo by polito-
val, a není nikdo, a kdo
by potěšil, a nenašel se.

A místo pokrmu dali mi
žluč a v mé žízni mne
napájají octem.

Jejich stůl před nimi
budiž osidlem a odplatou
a záhubou!

Ať se jim zakalí oči, aby
neviděli, a jejich hřbet
ať se jim navždy skřiví!

Vylij na ně svůj hněv
a žár tvého hněvu ať je
zachvátí!

Ať zpustne jejich by-
dliště a ať není, kdo by
obýval jejich stany!

Neboť pronásledují toho,
koho ty jsi ranil, a roz-
množují bolest mých ran.

Ulož trest na jejich pro-
vinění a ať nepřijdou u te-
be na milost!

Nechť jsou vymazáni
z knihy živých a nechť ne-
jsou zapsáni mezi sprave-
dlivými!

Já jsem v nouzi a bo-
lesti, pomoc tvá, Bože,
mne zachrání.

Oslavím jméno Boží
zpěvem a budu ho velebit
chválou.

Et placébit Deo super vitulum novellum: * cónua producéntem et úngulas.

Vídeant páuperes et laeténtur: * quáerite Deum, et vivet ánima vestra.

Quóniam exaudivit páuperes Dóminus: * et vinc-tos suos non despéxit.

Laudent illum caeli et terra, * mare et ómnia reptília in eis.

Quóniam Deus salvam fáciét Sion: * et aedificabúntur civitátes Juda.

Et inhabitábunt ibi, * et haereditáte acquirént eam.

Et semen servórum ejus possidébit eam, * et qui díligunt nomen ejus, habitábunt in ea.

Ana. 1. Zelus domus tuae comédit me, et opróbria exprobrántium tibi cecidérunt super me.

A to bude Bohu přímějnějši než mladý býček, jemuž vyrážejí rohy a kopyta.

Ať to vidí ubozí a těší se: hledejte Boha a obživne vaše duše!

Neboť Pán vyslyší chudé a nepohrdá svými vězni.

Ať ho chválí nebesa a země, moře a vše, co se v nich hemží.

Neboť Bůh spasí Sion a judská města budou vystavěna.

A budou tam přebývat a dostanou je jako dědictví.

A dostanou je potomci jeho služebníků a budou v nich bydlit, kdo milují jeho jméno.

1. ant. Horlivost o tvůj dům mne ztravuje a padají na mne potupy tvých tupitelů.

2. antifona

Avertántur † retrórsu-m et erubéscant, qui cógitant mihi mala.

Nechť zpět odtahnou a zastydí se, kdo mi přejí neštěstí.

Ž a l m 69

Ježíš opětovně, neustále a pln důvěry volá k Bohu o pomoc a ochranu proti strašlivým a vysmívavícím se nepřátelům.

Deus, in adjutórium meum inténde: * Dómine, ad adjuvándum me festína.

Confundántur et reve-reántur, * qui quaerunt ánimam meam.

Bože, prospěš mne vysvobodit, Pane, přispěj mi na pomoc!

Ať jsou zahanbeni a zastydí se, kdo usilují o můj život!

Avertántur retrórsu[m] et erubéscant, * qui volunt mihi mala.

Avertántur statim erubescéntes, * qui dicunt mihi: Euge, euge.

Exsúltent et laeténtur in te omnes qui quaerunt te, * et dicant semper: Magnificétur Dóminus: qui díligunt salutáre tuum.

Ego vero egénus, et pauper sum: * Deus, ádjua me.

Adjútor meus, et liberátor meus es tu: Dómine, ne moréris.

Ana. 2. Avertántur retrórsu[m] et erubéscant, qui cógitant mihi mala.

Ať zpět odtahnou a zastydí se, kdo mi přejí neštěstí!

Ať ihned zpět odtahnou zahanbeni, kdo se mi posmívají!

Ať jásají a radují se v tobě všichni, kdo tě hledají, a ať neustále říkají: „Pán budiž veleben“, kdo milují tvou spásu!

Já pak jsem nuzný a chudý: Bože, pomoz mi!

Ty jsi můj pomocník a osvoboditel: Pane, neprodlévej!

2. ant. Nechť zpět odtahnou a zastydí se, kdo mi přejí neštěstí!

3. antifona

Deus meus, † éripe me de manu peccatóris.

Můj Bože, vysvobď mne z ruky hříšníkovy!

Ž a l m 70

Po třetí a tím vroucněji a důvěrněji úpí Spasitel k Bohu, aby ho vysvobodil ze spárů rouhače satana a jeho otroků. Je jist pomocí. Chválí všemohoucnost a dobrotivost Boží.

In te, Dómine, sperávi, non confúndar in aetérnum: * in justítia tua líbera me, et éripe me.

Inclína ad me aurem tuam, * et salva me.

Esto mihi in Deum protectórem, et in locum munítum: * ut salvum me fácias.

V tebe, Pane, jsem doufal, nebudu zahanben na věky; ve své spravedlnosti mne vysvobď a vytrhni mne.

Nakloň ke mně své ucho a zachraň mne.

Buď mně Bohem ochráncem a pevným útlukem, abys mne zachránil!

Quóniam firmaméntum meum, * et refúgium meum es tu.

Deus meus, éripe me de manu peccatóris, * et de manu contra legem agéntis et iníqui:

Quóniam tu es patiéntia mea, Dómine: * Dómine, spes mea a juventúte mea.

In te confirmátus sum ex útero: * de ventre matris meae tu es protéctor meus.

In te cantátio mea semper: * tanquam prodígium factus sum multis: et tu adjútor fortis.

Repleátur os meum laude, ut cantem glóriam tuam: * tota die magnitúdinem tuam.

Ne projícias me in témpore senectútis: * cum defécerit virtus mea, ne derelínquas me.

Quia dixerunt inimíci mei mihi: * et qui custodiébant ánimam meam consílium fecérunt in unum.

Dicéntes: Deus derelíquit eum, persequímini, et comprehéndite eum: * quia non est qui erípiat.

Deus, ne elongéris a me: * Deus meus, in auxiliúm meum respice.

Confundántur, et deficiant detrahéntes ánimae

Neboť ty jsi má opora a mé útočiště.

Můj Bože, vysvobod mne z ruky hříšnickovy a z moci toho, kdo jedná proti zákonu, a nešlechtíka.

Neboť ty jsi má naděje, Pane, má naděje od mého mládí.

Na tebe jsem spoléhal od narození, jsi mým ochráncem z lůna mé matky.

O tobě budu vždycky zpívat; takřka zázrakem jsem mnohým a ty jsi můj mocný pomocník.

Ať se plní má ústa chválou, abych opěvoval tvou slávu a po celý den tvou velebnost.

Nezamítej mne v mém stáří, když má síla mizí, neopouštěj mne!

Neboť moji nepřátelé mluví proti mně, a kdo číhají na můj život, konají společné porady.

Říkají: „Bůh ho opustil, hoňte ho a chyťte ho, neboť není, kdo by ho vysvobodil“.

Bože, nevzdaluj se ode mne, Bože můj, prospěš mi ku pomoci!

Ať se zastydí a zajdou moji utrhači, ať se zastydí

meae: * operiántur confusi-
óne, et pudóre qui quae-
runt mala mihi.

Ego autem semper spe-
rábo: * et adjíciam super
omnem laudem tuam.

Os meum annuntiábit
justítiam tuam: * tota die
salutáre tuum.

Quóniam non cognóvi
literáturam, introibo in po-
téntias Dómini: * Dómine,
memorábor justítiae tuae
solius.

Deus, docuísti me a ju-
ventúte mea: * et usque
nunc pronuntiábo mirabí-
lia tua.

Et usque in senéctam et
sénium: * Deus, ne dere-
linquas me.

Donec annúntiem brá-
chium tuum * generatióni
omni, quae ventúra est:

Poténtiam tuam, et justí-
tiam tuam, Deus, usque in
altíssima, quae fecísti, ma-
gnália: * Deus, quis símilis
tibi?

Quantas ostendísti mihi
tribulatiónes multas et ma-
las: et convérsus vivificásti
me: * et de abyssis terrae
íterum reduxísti me:

Multiplicásti magnifi-
céntiam tuam: * et convér-
sus consolátus es me.

Nam et ego confitébor
tibi in vasis psalmi veritá-
tem tuam: * Deus, psallam
tibi in cíthara, Sanctus
Israël.

a zahanbí, kdo mi přejí
neštěstí!

Já pak budu stále doufat
a všude rozmnožovat tvou
chválu.

Má ústa budou hlásat
tvou spravedlnost, celý
den tvou spásu.

Nebof neznaje písma,
chci vejít v mocné skutky
Páně: Pane, chci velebit
spravedlnost jedině tvou.

Bože, naučil jsi mne to-
mu od mého mládí a až do-
sud vypravuji o tvých di-
vech.

A až do staroby a do še-
din, Bože, neopouštej mne!

Pokud hlásám tvé rámě
všem pokolením, co pří-
jdou:

Tvou moc a tvou sprave-
dlnost Bože, až do nebe
jsou činy, jež jsi vykonal;
Bože, kdo se ti podobá?

Jaká jsi mi dal zakusit
soužení, tak mnohá a zlá!
A zase jsi mne vzkřísil k
životu a vytáhl z propastí
země.

Zvelebil jsi svou důstoj-
nost a těšival jsi mne.

Však i já chci oslavovat
tě, na harfě chválit tvou
věrnost, Bože, budu ti hrát
na cíteře, Svatý Izraele.

Exsultábunt lábia mea cum cantávero tibi: * et ánima mea, quam redemísti.

Sed et lingua mea tota die meditábitur justítiam tuam: * cum confúsi et réveríti fúerint, qui quaerunt mala mihi.

Ana. 3. Deus meus, éripe me de manu peccatóris.

V. Avertántur retrórsum et erubéscant.

R. Qui cógitant mihi mala.

Chór se tiše modlí Otče náš.

Mé rty budou plesat, až ti budu hrát, i duše má, kterou jsi vykoupil.

Také můj jazyk denně bude velebit tvou spravedlnost, že byli zahanbeni a potupeni, kdo mi přejí neštěstí.

3. ant. Můj Bože, vysvoď mne z ruky hříšnickovy.

V. Ať zpět odtáhnou a zastydí se.

R. Kdo mi přejí neštěstí.

Č t e n í

Dojemnými a drásajícími nářky úplí prorok Jeremiáš nad zpusťšením svátého města Jerusalema, jež spáchali Chaldeové a později Římané. Církev lká nad duší, pravým a duchovním městem Božím, zpusťšenou hříchem. A oplakává poníženi a pohanu svého Zakladatele. Jeho tělo, svatý dům Boží, pro hřichy lidstva bylo oloupeno o svou krasu a podobu.

1. č t e n í (1, 1—5)

Incipit Lamentátio Jeremiae Prophetae. Počíná pláč proroka Jeremijáše.

Aleph. Quómodo sedet sola civitas plena pópulo: facta est quasi vídua dómina géntium: princeps provinciárum facta est sub tribúto.

Alef. Jak opuštěno sedí město, plné kdysi lidu; jakoby ovdověla paní národů; kněžna nad zeměmi se octla v porobě.

Beth. Plorans plorávit in nocte, et lácrymae ejus in maxillis ejus: non est qui consolétur eam ex ómnibus caris ejus, omnes amíci ejus spreverunt eam, et facti sunt ei inimíci.

Bet. Bolestně pláče v noci a slzy kanou po lících; ze všech jejích milých není, kdo by ji potěšil, všichni přátelé jí pohrdli a jsou nepřáteli.

G h i m e l. Migrávit Judas propter afflictiónem, et multitúdinem servitútis: habitávit inter gentes, nec invénit réquiem: omnes persecutúres ejus apprehendérunt eam inter angústias.

D a l e t h. Viae Sion lugent eo quod non sint qui véniant ad solemnitátem: omnes portae ejus destrúctae: sacerdótes ejus geméntes: vírgines ejus squálidae, et ipsa opprèssa amaritúdine.

H e. Facti sunt hostes ejus in cápíte, inimíci ejus locupletáti sunt: quia Dóminus locútos est super eam propter multitúdinem iniquitátum ejus: párvuli ejus ducti sunt in captivitátem ante fáciem tribulántis.

Jerúsalem, Jerúsalem, convertere ad Dóminum Deum tuum.

G i m e l. Juda se vyštěhoval pro útlak a tuhou porobu; sídlí mezi pohany a a nenalézá klidu; všichni jeho pronásledovatelé ho drží v úzkých.

D a l e t. Cesty k Sionu truchlí, že není, kdo by šel na slavnost; všechny jeho brány jsou pobořeny, kněží jeho vzdychají, panny jeho jsou špinavé a on sám je zdrcen hořkostí.

H é. Nepřítel se stal jeho hlavou, jeho nepřátelé zbohatli, neboť Pán vyřkl nad ním rozsudek pro mnohé jeho nepravosti, dítky jsou odvedeny do zajetí před mučitelem.

Jerusaleme, Jerusaleme, obrať se k Pánu Bohu svému!

1. r e s p o n s o r i u m

In monte Olivéti orávit ad Patrem: Pater, si fieri potest, tránseat a me calix iste: * Spíritus quidem promptus est, caro autem infirma.

V. Vigiláte et oráte, ut non intrétis in tentatióne. — Spíritus quidem promptus est, caro autem infirma.

Na Hoře olivetské modlil se k Otci: Otče, je-li možno, ať tento kalich ode mne odejde; duch zajisté je hotov, tělo však je slabé.

V. Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení. Duch zajisté je hotov, tělo však je slabé.

2. čtení (1, 6—9)

V a u. Etegréssus est a filia Sion omnis decor ejus: facti sunt principes ejus velut arietes non inveniéntes páscua: et abiérunt absque fortitúdíne ante fáciem subsequéntis.

Z a i n. Recordáta est Jerúsalem diérum afflictiónis suae, et praevaricatiónis ómnium desiderábílium suórum, quae habúerat a diébus antíquis, cum cáderet pópulus ejus in manu hostíli, et non esset auxiliátor: vidérunt eam hostes et derisérunt Sábbata ejus.

H e t h. Peccátum peccávit Jerúsalem, proptérea instábilis facta est: omnes, qui glorificábant eam, sprevérunt illam, quia vidérunt, ignomíniame ejus: ipsa autem gemens convérsa est retrórsus.

T e t h. Sordes ejus in pédibus ejus, nec recordáta est finis sui: depósita est veheménter, non habens consolatórem: vide, Dómine, afflictiónem meam, quóniam eréctus est inimícus.

Jerúsalem, Jerúsalem, convértere ad Dóminum Deum tuum.

V a u. A z dcery Sionské se vystěhovala všecka její krása; její knížata jsou jako berani, kteří nenášli pastvy; vysílení odešli před tím, jenž je hnal.

Z a i n. Vzpomíná Jerusalem na dny své tísně a bloudění, na všechny své rozkoše, jež mival od dávných dnů, kdy jeho lid padal pod rukou nepřítele, nemaje pomocníka; nepřítel jej viděl a smál se jeho sobotám.

H e t. Hříchem zhřešil Jerusalem, proto se stal tulákem; všichni, kdo jej ctíli, jím pohrdli, protože viděli jeho hanbu, sám pak vzdychá a odvrací se.

T e t. Skvrny jsou na jeho nohou a nedbal své budoucnosti; klesl ku podivu a nemá těšitele. „Viz, Pane, mou, bídu, neboť nepřítel se vypíná!“

Jerusaleme, Jerusaleme, obrať se k Pánu Bohu svému!

2. r e s p o n s o r i u m

Tristis est ánima mea usque ad mortem: sustiné-

Smutná je duše má až k smrti, zůstaňte zde a bděte

te hic, et vigiláte mecum: se mnou; nyní uvidíte zá-
nunc vidébitis turbam, quae stup, který mne obklíčí. Vy
circúmdabit me: * Vos fu- uprchnete a já půjdu se za
gam capiétis, et ego vadam vás obětovat.
immolári pro vobis.

V. Ecce, appropínquat V. Hle blíží se hodina a
hora, et Fílius hóminis tra- Syn člověka bude vydán v
détur in manus peccató- ruce hříšníků. Vy uprchnete
rum. - Vos fugam capiétis, a já půjdu se za vás obě-
et ego vadam immolári pro tovat.
vobis.

3. č t e n í (1, 10—14)

J o d. Manum suam misit J o d. Nepřítel vztáhl svou
hostis ad ómnia desidera- ruku na všechny jeho pokla-
bilia ejus: quia vidit gentes dy, ba viděl, jak vcházejí
ingræssas sanctuárium su- do jeho svatyně pohané,
um, de quibus praecéperas, jimž jsi zakázal vstoupiti
ne intrárent in Ecclésiam do tvé obce.
tuam.

C a p h. Omnis pópulus K a f. Všechn jeho lid
ejus gemens, et quaerens vzdychá a hledá chleba:
panem: dedérunt pretiósá všechny skvosty dává za po-
quaeque pro cibo ad refo- krm, aby zachánil život.
cillándam ánimam. Vide, „Viz, Pane, a uvaž, kterak
Dómine, et considera, quó- jsem opovržen!“
niam facta sum vilis.

L a m e d. O vos omnes qui L a m e d. Vy všichni, kdo
transítis per viam, atténde- jdete kolem, pohleďte a
te, et vidéte, si est dolor vizte, je-li bolest, jako je
sicut dolor meus: quóniam má bolest, neboť Pán mne
vindemiávit me, ut locútus obral, jak řekl v den svého
est Dóminus in die irae fu- strašného hněvu.
rórís sui.

M e m. De excélso misit M e m. Shůry vmetl oheň
ignem in óssibus meis, et do mých kostí a pokáral
erudívit me: expándit rete mne, mým nohám rozestřel
pédibus meis, convértit síť, na znak mne zvrátil;
me retrórsum: pósuit me učinil, že jsem zpustl a
desolátam, tota die moeróre denně mořen žalem.
conféctam.

N u n. Vigilávit jugum iniquitátum meárum: in manu ejus convolutae sunt et impósitae collo meo: infirmáta est virtus mea: dedit me Dóminus in manu, de qua non pótero súrgere.

Jerúsalem, Jerúsalem, convertere ad Dóminum Deum tuum.

N u n. Bdí jho mých nepravostí: jeho ruka je upletla a vložila na mou šíji: zlomena je má síla; Pán mne vydal do ruky, pod níž nemohu vstát.

Jerusaleme, Jerusaleme, obrať se k Pánu Bohu svému!

3. r e s p o n s o r i u m

Ecce, vídimus eum non habentem spéciem, neque decórem: adspéctus ejus in eo non est: hic peccáta nostra portávit, et pro nobis dolet: ipse autem vulnerátus est propter iniquitátes nostras: * Cujus livóre sanáti sumus.

V. Vere languóres nostros ipse tulit, et dolóres nostros ipse portávit. — Cujus livóre sanáti sumus.

R. Ecce, vídimus eum non habentem spéciem, neque decórem: adspéctus ejus in eo non est: hic peccáta nostra portávit, et pro nobis dolet: ipse autem vulnerátus est propter iniquitátes nostras: * Cujus livóre sanáti sumus.

Hle viděli jsme ho a neměl ani podobu ani ozdobu; není na něho podívání; vzal na se naše hříchy a trpí za nás; je pak raněn za naše nepravosti. Jeho zsinalostí jsme byli spaseni.

V. Vpravdě vzal na se naše slabosti a sám nesl naše bolesti. Jeho zsinalostí jsme byli spaseni.

R. Hle viděli jsme ho a neměl ani podobu ani ozdobu; není na něho podívání; vzal na se naše hříchy a trpí ze nás; je pak raněn za naše nepravosti. Jeho zsinalostí jsme byli spaseni.

II. nokturn

Církev nám předvádí Jidášovu zradu. Kristus dobrovolně se vydává do rukou nepřátel. Hlavně responsoria jedinečně rýsují černý skutek Jidášův. V celém ději Utrpení není události, jež by duši naplnila větším hnusem před hříchem a hlubším soucitem ke Spasiteli.

1. antifona

Liberávit † Dóminus Pán osvobodí chudáka páuperem a poténte, et od mocného a ubožáka, inopem, cui non erat adjutor. jenž je bez pomoci.

Ž a l m 71

Svým hořkým utrpením a smrtí Spasitel vysvobodil kleslé lidstvo z ďáblova poddanství. Rozšířil svou vládu nade všemi národy. Založil věčnou Říši míru. Svůj vítězný pochod do království Božího zahájil na Hoře olivetské.

Deus iudicium tuum regida: * et iustitiam tuam filio regis:

Judicáre pópulum tuum in iustitia, * et páuperes tuos in iudicio.

Suscipiant montes pacem pópulo: * et colles iustitiam.

Judicábit páuperes pópuli, et salvos fáciet filios páuperum: * et humiliábit calumniatórem.

Et permanébit cum sole, et ante lunam, * in generatióne et generatióne.

Descéndet sicut plúvia in vellus: * et sicut stillicidia stillántia super terram.

Oriétur in diébus ejus iustitia, et abundántia pacis: * donec auferátur luna.

Et dominábitur a mari usque ad mare: * et a flúmine usque ad términos orbis terrárum.

Bože, dej králi svou pravomoc a královu synu svou spravedlnost!

Aby spravedlivě soudil tvůj lid a tvé ubohé podle práva.

Nechť hory přinášejí pokoj lidu a pahorky spravedlnost.

Ať ubohým z lidu zjednává právo, ať pomáhá synům ubohých a potírá pomlouvače!

A ať žije se sluncem a před měsícem do pokolení a pokolení!

Ať sestupuje jako dešť na rouno a jako hojný dešť kape na zemi!

Nechť kvete za jeho doby spravedlnost a hojný pokoj, dokud nezajde měsíc.

Ať panuje od moře k moři a od řeky až do končin zemského okrsku.

Coram illo prócident
Aethiopes: * et inimici
ejus terram lingent.

Reges Tharsis, et in-
sulae múnera ófferent: *
reges Arabum et Saba
dona addúcent.

Et adorábunt eum omnes
reges terrae: * omnes
gentes sérvient ei.

Quia liberábit páuperem
a poténte: * et páuperem,
cui non erat adjútor.

Parcet páuperi et ínopi:
* et ánnimas páuperum sal-
vas faciét.

Ex usúris et iniquitáte
rédiemet ánnimas eórum: *
et honorábile nomen eó-
rum coram illo.

Et vivet, et dábitur ei
de auro Arábiae, et ado-
rábunt de ipso semper: *
tota die benedicent ei.

Et erit firmaméntum in
terra in summis móntium,
† superextollétur super
Líbanum fructus ejus: *
et florébunt de civitáte
sicut foenum terrae.

Sit nomen ejus bene-
dictum in saécula. * ante
solem pérmanet nomen
ejus.

Et benedicéntur in ipso
omnes tribus terrae: *
omnes Gentes magnificá-
bunt eum.

Nechť se před ním sklá-
nějí Ethiopští a jeho ne-
přátelé lízají zemi.

Králové z Tharsis a
z ostrovů nechť přinesou
dary, nechť přinesou dary
králové Arabů a ze Sáby.

A budou se mu klanět
všichni králové země a
budou mu sloužit všichni
národové.

Neboť osvobodí chudáka
od mocného a ubožáka,
jenž je bez pomoci.

Slituje se nad chudým
a nuzným a zachrání ži-
voty chudých.

Jejich duše vykoupí
z lichvy a bezpráví a
jejich jméno bude mu dra-
hocenné.

A bude žít a dá se mu
ze zlata Arabie a budou
se mu stále klanět a každo-
denně mu blahorečit.

Úrodnost země bude až
do vrcholků hor, úroda
její převyší Libanon a
obyvatelé měst pokvetou
jako byliny země.

Jeho jméno budiž po-
žehnáno na věky a jeho
jméno nechť trvá spolu se
sluncem.

A budou v něm po-
žehnány všechny kmeny
země, všichni národové
budou ho velebit.

Benedictus Dóminus,
Deus Israel, * qui facit
mirabilia solus:

Et benedictum nomen
majestátis ejus in aetér-
num: † et replébitur ma-
jestáte ejus omnis terra:
fiat, fiat.

Ant. 1. Liberávit Dó-
minus páuperem a poténte,
et inopem, cui non erat
adjútor.

Pochválen budiž Pán,
Bůh Izraele, jenž sám je-
diný koná divy!

A chváleno buď jméno
jeho vznešenosti na věky
a jeho vznešeností se na-
plní celá země: staň se,
staň se!

1. ant. Pán osvobodí
chudáka od mocného a
ubožáka, jenž je bez po-
moci.

2. antifona

Cogitavérunt † impii et
locúti sunt nequítiam: ini-
quítátem in excélsu locúti
sunt.

Bezbožní myslí na ne-
pravost a mluví ji, hlá-
sají nepravost s výše.

Ž a l m 72

Líčí nadutost a bohopustou bezbožnost Kristových nepřátel. Povýšeně vyřekli rozsudek smrti nad nevinným Synem Božím. I apoštolové jsou plni úzkosti z ponížení svého Mistra. Prchají. Noc plná bezpráví a nevěry. Spasitel slíbujíc svému nebeskému Otci stálou věrnost Je jist, že utrpením a smrtí dojde nesmrtnosti.

Quam bonus Israēl De-
us, * his, qui recto sunt
corde!

Mei autem pene moti
sunt pedes: * pene effúsi
sunt gressus mei.

Quia zelávi super iní-
quos, * pacem peccatórum
videns.

Quia non est respéctus
morti eórum: * et firma-
méntum in plaga eórum.

In labóre hóminum non
sunt, * et cum homínibus
non flagellabúntur:

Ideo ténuit eos supér-
bia, * opérti sunt iniqui-
táte et impietáte sua.

Jak dobrotivý je, Izraeli,
Bůh těm, kdo jsou čistého
srdce!

Mé nohy však by byly
málem klopýtly, málem by
byly sklouzly mé kroky.

Neboť jsem se rozhorlil
nad bezbožnými vida klid
hříšníků.

Neboť neohlížejí se na
svou smrt a jejich trápení
netrvá dlouho.

Neznají lopotu lidí a
nebývají s lidmi mrskáni.

A tak je posedla pýcha,
odívají se v nepravost a
a bezbožnost.

Pródiit quasi ex ádipe
iníquitas eórum: * tran-
siérunt in afféctum cordis.

Cogitavérunt, et locúti
sunt nequítiam: * iniqui-
tátem in excélsó locúti
sunt.

Posuérunt in caelum os
suum: * et lingua eórum
transívit in terra.

Ideo convertétur pópulus
meus hic: * et dies pleni
inveniéntur in eis.

Et dixérunt: Quómodo
scit Deus, * et si est sci-
éntia in excélsó?

Ecce ipsi peccatóres, et
abundántes in saéculo, *
obtinuérunt divítias.

Et dixi: Ergo sine causa
justificávi cor meum, * et
lavi inter innocéntes ma-
nus meas:

Et fui flagellátus tota
die, * et castigátio mea
in matutínis.

Si dicébam: Narrábo
sic: * ecce natiónem fili-
órum tuórum reprobávi.

Existimábam ut cognó-
scerem hoc, * labor est
ante me:

Donec intrem in sanctu-
árium Dei: * et intélligam
in novíssimis eórum.

Verúmtamen propter
dolos posuísti eis: * de-
jecísti eos, dum alleva-
réntur.

Jakoby z tuku vychází
jejich nepravost, uchylují
se za žádostí srdce.

Myslí na nepravost a
mluvi jí, hlásají nepravost
s výše.

Řečí se pletou do nebe
a jejich jazyk chodí po
zemi.

Proto můj lid se tam
obrací a má u nich dobré
dny.

A říkají: „Jak to Bůh
ví a ví vůbec Nejvyšší
něco?“

Ejhle, jsou to hříšníci
a ve světě mají všeho
hojnost, nabývají bohat-
ství.

I řekl jsem: „Tedy na-
darmo jsem zachovával
své srdce čisté a myl své
ruce v nevinnosti.

A po celý čas jsem byl
mrskán a kárán již od
rána“.

Kdybych byl řekl: „Budu
tak mluvit“, hle, byl bych
zradil lid tvých synů.

Přemýšlel jsem, abych
to poznal, bylo to pro mne
těžké.

Až když jsem vešel do
svatyně Boží a pochopil
jejich poslední věci.

Vpravdě pro lsti na ně
líčíš, necháváš je padnout,
když se zvedli.

Quómodo facti sunt in desolatióne, súbito defecerunt: * perierunt propter iniquitátem suam.

Velut sómniū surgéntium, Dómine, * in civitáte tua imáginem ipsórum ad níhilum rédiges.

Quia inflammátum est cor meum, et renes mei commutáti sunt, * et ego ad níhilum redáctus sum, et nescivi.

Ut juméntum factus sum apud te: * et ego semper tecum.

Tenuísti manum déxeram meam: et in voluntáte tua deduxísti me, * et cum glória suscepísti me.

Quid enim mihi est in caelo? * et a te quid vólui super terram?

Defécit caro mea et cor meum: * Deus cordis mei, et pars mea Deus in aetérnum.

Quia ecce, qui elóngant se a te, peribunt: * perdidísti omnes, qui fornicántur abs te.

Mihi autem adhaerére Deo bonum est: * pónere in Dómino Deo speam meam:

Ut annúntiem omnes praedicatiónes tuas, * in portis filiae Sion.

Jak upadají a pustnou, náhle zanikají, hynou pro svou nepravost!

Jako sen těch, kdo se probudili, Pane, obracíš v niveč jejich přelud ve svém městě.

Když se rozpalovalo mé srdce a má ledví se rozčilovala, i já byl v niveč obrácen a nepozoroval jsem to.

Počínal jsem si proti tobě jako dobytče a jsem stále s tebou.

Držíš mně za pravou ruku a vedeš mne podle své vůle a se slávou mne přijmeš.

Co pak budu mít v nebi? A mimo tebe po čem mám na zemi toužit?

Zahynulo mé tělo a mé srdce, Bohem mého srdce a mým údělem na věky je Bůh.

Nebo hle zahynou, kdo se od tebe vzdalují, zahubíš všechny, kdo se ti zpronevěřují.

Mně však je dobré přilnout k Bohu, svou naději skládat v Pána Boha.

Abych mohl velebit všechny tvé skutky v branách sionské dcery.

Ana. 2. Cogitavérunt 2. ant. Bezbožní myslí
 impii et locúti sunt ne- na nepravost a mluví ji,
 quitiam : iniquitátem in hlásají nepravost s výše.
 excélsó locúti sunt.

3. a n t i f o n a

Exsúrge, Dómine, † et Povstaň, Bože, a rozsud
 júdica causam meam. mou při!

Ž a l m 73

Kristovi nepřátelé v nadutosti znesvětili živý chrám jeho
 svatého lidství. Pod jejich ranami obětní Beránek sténá k Boží
 všemohoucnosti o pomoc.

Ut quid, Deus, repulísti Proč, Bože, věčně nás
 in finem : * irátus est fu- zamitáš, proč tvůj hněv
 ror tuus super oves pás- je rozpoután proti stádu
 cuae tuae? tvé pastvy?

Memor esto congrega- Rozpomeň se na svou
 tionis tuae, * quam pos- obec, která je tvým ma-
 sedísti ab initio. jetkem od počátku!

Redemísti virgam hae- Vykoupil jsi kmen svého
 reditátis tuae : * mons dědictví, horu Sion, na
 Sion, in quo habitásti in eo. které sídlíš.

Leva manus tuas in su- Pozdvihni své ruce proti
 pérbias eórum in finem : jejich nekonečným zpup-
 * quanta malignátusest nostem, jak zlomyslný je
 inimicus in sancto! nepřítel ve svatyni!

Et gloriáti sunt qui odé- A vychloubali se, kdo
 runt te : * in médio so- tě nenávidí, při tvé slav-
 lemnitátis tuae. nosti.

Posuérunt signa sua, Vztýčili znamení, svá
 signa : * et non cognové- znamení, a nedbali na
 runt sicut in éxitu super vchod, na vyvýšené místo.
 summum.

Quasi in silva lignórum Jako ve vysokém lese
 secúribus excidérunt já- rozbili zároveň sekýrami
 nuas ejus in idípsum : * jeho brány, strhli je se-
 in secúri et áscia dejecé- kerou a širočinou.
 runt eam.

Incendérunt igni Sanctu-
árium tuum: * in terra pol-
luérunt tabernáculum nó-
minis tui.

Dixerunt in corde suo
cognátio eórum simul: *
Quiéscere faciámus omnes
dies festos Dei a terra.

Signa nostra non vídi-
mus, jam non est prophéta:
* et nos non cognóscet ám-
plius.

Usquequo, Deus, impro-
perábit inimicus, * irritat
adversárium nomen tuum
in finem?

Ut quid avértis manum
tuam, et dexteram tuam, *
de médio sinu tuo in finem?

Deus autem Rex noster
ante saécula: * operátus est
salútem in médio terrae.

Tu confirmásti in virtúte
tua mare: * contribulásti
cápita draconum in aquis,

Tu confregisti cápita dra-
cónis: * dedísti eum escam
pópulis Aethiopum.

Tu dirupísti fontes, et
torréntes: * tu siccásti flú-
vios Ethan.

Tuus est dies, et tua est
nox: * tu fabricátus es au-
róram et solem.

Tu fecísti omnes térmi-
nos terrae: * aestátem et
ver tu plasmásti ea.

Memor esto hujus, ini-
mícus improperávit Dó-
mino: * et pópulus insí-
piens incitávit nomen
tuum.

Ohněm zapálili tvou
svatyni, až do základu
zhanobili stánek tvého
jména.

Říkají ve svém srdci a
s nimi jejich celé příbu-
zenstvo: „Zakažme v zemi
všecky svátky Boží!“

Již nevidíme svá zna-
mení, již nejsou proroci a
nás již nezná.

Jak dlouho ještě, Bože,
nepřítel se bude rouhat,
bude protivník tupit tvé
jméno bez ustání?

Proč odtahuješ svou
ruku a svou pravici usta-
vičně od svého lůna?

Bůh přece je našim krá-
lem před věky, zjednával
spásu uprostřed země.

Tys pevnil svou silou
moře a ve vodě jsi po-
třel hlavy draků.

Tys rozbil hlavy dra-
kovi, dal jsi ho na pospas
národům Ethiopským.

Otevřel jsi prameny a
potoky, tys vysušil řeky
Ethanu.

Tvůj je den a tvá je
noc, tys stvořil jitrenku a
slunce.

Tys stvořil všecky kon-
činy země, tys vytvořil
léto a jaro.

Pamatuj na to: nepřítel
se rouhá Pánu a bezbožný
lid se vysmívá tvému
jménu.

Ne tradas béstiis áni-
mas confiténtes tibi, * et
ánimas páuperum tuórum
ne obliviscáris in finem.

Réspice in testaméntum
tuum: * quia repléti sunt,
qui obscuráti sunt terrae
dómibus iniquitátum.

Ne avertátur húmilis
factus confúsus: * pauper
et inops laudábunt nomen
tuum.

Exsúrge, Deus, júdica
causam tuam: * memor
esto improperiórum tuó-
rum, eórum quae ab insi-
piénte sunt tota die.

Ne obliviscáris voces
inimicórum tuórum: * su-
pérbia eórum, qui te odé-
runt, ascéndit semper.

Ana. 3. Exsúrge, Dómi-
ne, et júdica causam meam.

V. Deus meus, éripe me
de manu peccatóris.

R. Et de manu contra le-
gem agéntis et iniqui.

Chór se tišě modlí Otče náš.

Čtení

Ve čtení II. Nokturnu svatý Augustín vykládá 54. žalm. Ob-
jašňuje, proč Bůh dopouští utrpení i na spravedlivé. Právě
utrpením Spasitel přemohl svět a modlitbou za své nepřátele
zjevně ukázal svou vykupitelskou lásku.

4. čtení

Ex Tractátu sancti
Augustíni Episcopi
super Psalmos. (In
Ps. 54.)

Exáudi, Deus, oratió-
nem meam, et ne despéxeris de-

Nevydávej šelmám duše
svých ctitelů a na konec
nezapomeň na duše svých
ubohých!

Pohleď na svou úmluvu,
neboť zatemnělé části
země jsou plné domů ne-
pravosti.

Ať ponížený se nevrací
zahanben! Chudý a nuzný
budou chválit tvé jméno.

Povstaň, Bože, a roz-
suď svou při, pamatuj na
potupy, jež ti činí bez-
božný den co den!

Nezapomeň na křik
svých nepřátel, stále se
vzmáhá pýcha těch, kdo
tě nenávidí.

3. ant. Povstaň, Bože,
a rozsud' mou při!

V. Můj Bože, vysvoboď
mne z ruky hříšníkovy!

R. A z ruky ničemníka
jednajícího proti zákonu!

Z traktátu svatého
biskupa Augustína
o žalmech (o žal-
mu 54).

„Bože, vyslyš modlitbu
mou a neopovrhuj mou

precaționem meam: intende mihi, et exaudi me. Satagentis, solliciti, in tribulatione positi, verba sunt ista. Orat multa patiens, de malo liberari desiderans. Súperest, ut videamus, in quo malo sit: et cum dicere coeperit, agnoscamus ibi nos esse: ut communicata tribulatione, conjungamus orationem. Contristatus sum, inquit, in exercitatione mea, et conturbatus sum. Ubi contristatus? ubi conturbatus? In exercitatione mea, inquit. Hómines malos, quos patitur, commemoratus est: eamdémque passionem malórum hóminum, exercitationem suam dixit. Ne putétis gratis esse malos in hoc mundo: et nihil boni de illis ágere Deum. Omnis malus aut ideo vivit, ut corrigátur: aut ideo vivit, ut per illum bonus exerceátur.

prosbou: shlédni na mne a vyslyš mne!“ (54, 2—3). Jsou to slova člověka v nouzi, potřebě a soužení. Prosi mnoho trpě a touže po vysvobození z neštěstí. Zbývá jen se podívat, v jakém neštěstí je: a až to řekne, poznáme, že jsme v něm též, abychom sdílejíce s ním soužení, spojili se v modlitbě. „Jsem zarmoucen ve svém trápení“, praví, „a rozrušen“ (54, 3). Čím zarmoucen? Čím rozrušen? „Svým trápením“, praví. Vzpomněl si na zlé lidi, jimiž trpí: právě ono utrpení od zlých lidí nazývá svým trápením. Nemyslete, že zlí lidé jsou na světě zbytečně a že Bůh jimi nepůsobí nic dobrého! Každé zlo žije buď aby se napravilo anebo aby se jím vyzkoušelo dobro.

4. r e s p o n s o r i u m

Amicus meus ósculi me trádídít signo. Quem osculátus fuero, ipse est, tenéte eum: hoc malum fecit signum, qui per ósculum adimplévit homicídium: * Infélix praetermísit prétium sánguínis, et in fine láqueo se suspéndit.

V. Bonum erat ei, si na-

Přítel mne zradil znamením polibku. „Je to ten, koho políbím, chopte se ho!“ Toto zlé znamení dal, kdo polibkem spáchal vraždu. Nešťastník zahodil cenu krve a na konec se oběsil na provaze.

V. Dobře by mu bylo,

tus non fuisset homo ille. Infelix praetermisit pretium sanguinis, et in fine laqueo se suspendit.

kdyby ten člověk se nebyl narodil. Nešťastník zahodil cenu krve a na konec se oběsil na provaze.

5. č t e n í

Utinam ergo, qui nos modo exercent, convertantur, et nobiscum exerceantur: tamen quamdiu ita sunt, ut exercent, non eos odérimus: quia in eo, quod malus est quis eorum, utrum usque in finem perseveráturus sit, ignorámus. Et plerúmque cum tibi víderis odísse inimicum, fratrem odísti, et nescis. Diábolus et ángeli ejus in Scriptúris sanctis manifestátí sunt nobis, quod ad ignem aetérnum sint destinátí. Ipsórum tantum desperánda est corréctio, contra quos habémus occúltam luctam: ad quam luctam nos armat Apóstolus, dicens: Non est nobis colluctátio adversus carnem et sanguinem: id est, non adversus hómines, quos vidétis, sed adversus príncipes, et potestátes, et rectóres mundi, tenebrárum harum. Ne forte, cum dixisset, mundi, intelligeres daémones esse rectóres caeli et terrae. Mundi dixit, tenebrárum harum:

Kéž tedy se obrátí, kdo nás tak zkoušejí, a s námi se zkoušejí! Přece však jich nenenávidějme, dokud jsou tací, že nás zkoušejí! Vždyť z toho, že někdo z nich je zlý, nevíme, zda v tom setrvá až do konce. A zpravidla, když se ti zdá, že nenávidíš nepřítel, nevíš, že nenávidíš bratra. Ukazuje se nám v Písmu svatém, že ďábel a jeho andělé jsou odsouzeni do věčného ohně. Toliko jejich obrácení je vyloučené; s nimi máme tajný boj a k tomu boji nás vyzbrojil Apoštol: „Náš boj není proti tělu a krvi (to je proti lidem, jež vidíte), nýbrž proti knížatům a mocnostem, proti vládcům světa, této temnosti“ (Efes. 6, 12). Řekl-li „světa“, ne abys snad myslil, že ďábel je vládcem nebe a země! Řekl „světa“: této temnosti. Řekl „světa“: milovníků světa. Řekl „světa“: bezbožníků a nešlechtníků. Řekl „světa“; o něm praví Evange-

mundi dixit, amatórum mundi: mundi dixit, impiórum et iniquórum: mundi dixit, de quo dicit Evangelium: Et mundus eum non cognóvit.

5. r e s p o n s o r i u m

Judas mercátor péssimus ósculo pétiit Dóminum: ille ut agnus innocens non negávit Judae ósculum: * Denariórum número Christum Judaéis trádidit.

V. Mélius illi erat, si natus non fuisset. — Denariórum número Christum Judaéis trádidit.

Prabídný obchodník Jidáš šel na Pána s polibkem: onen jako nevinný Beránek polibek Jidášovi neodepřel. Za peníze zradil Krista židům.

V. Bylo by mu lépe, kdyby se nebyl narodil. Za peníze zradil Krista židům.

6. č t e n í

Quóniam vidi iniquitatem et contradictionem in civitate. Attende gloriam crucis ipsius. Jam in fronte regum crux illa fixa est, cui inimici insultaverunt. Effectus probavit virtutem: domuit orbem non ferro, sed ligno. Lignum crucis contumeliis dignum visum est inimicis, et ante ipsum lignum stantes caput agitabant, et dicebant: Si Filius Dei est, descendat de cruce. Extendebat ille manus suas ad populum non credentem, et contradicentem. Si enim justus est, qui ex fide vivit, iniquus est, qui

„Nebof v městě vidím bezprávi a rozbroj“ (54, 10). Viz slávu jeho kříže! Onen kříž, jemuž nepřátelé se posmívali, září nyní na čele králů. Účinek dokázal jeho sílu: dobyl světa ne mečem, nýbrž křížem. Dřevo kříže se zdálo nepřátelům potupné, a stojíce před tímto dřevem, kroutili hlavami a volali: „Je-li Synem Božím, ať sestoupí z kříže!“ Rozpínal ruce k lidu nevěřícímu a odpírajícímu. Je-li totiž spravedlivý, kdo žije z víry, pak je nešlechtník, kdo nevěří. Co tedy říká nevěřící, je bezprávi a

non habet fidem. Quod ergo hic ait, iniquitatem, perfidiam intellige. Videbat ergo Dominus in civitate iniquitatem et contradictionem, et extendebat manus suas ad populum non credentem, et contradicentem: et tamen et ipsos exspectans dicebat: Pater, ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt.

podlost. A tak Pán v městě viděl bezpráví a rozbroj a rozpínal své ruce k lidu nevěřícímu a odpírajícímu; a přece i na ně čeká: pravil: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí“.

6. r e s p o n s o r i u m

Unus ex discipulis meis tradet me hodie: Vae illi, per quem tradarego. * Melius illi erat, si natus non fuisset.

Jeden z mých učedníků dnes mne zradí. Běda tomu, kým budu zrazen! Bylo by mu lépe, kdyby se nebyl narodil.

V. Qui intingit mecum manum in parópside, hic me traditurus est in manus peccatorum. — Melius illi erat, si natus non fuisset.

V. Kdo se mnou namáčí ruku v míse, ten mne zradí do rukou nepřátel. Bylo by mu lépe, kdyby se nebyl narodil.

R. Unus ex discipulis meis tradet me hodie: Vae illi, per quem tradarego. * Melius illi erat, si natus non fuisset.

R. Jeden z mých učedníků dnes mne zradí. Běda tomu, kým budu zrazen! Bylo by mu lépe, kdyby se nebyl narodil.

III. Nokturn

Ve 3. Nokturnu Církev svatá rozjímá, jak Kristus Pán byl vydán soudcům a jak svou oběť dovršil v Eucharistii.

1. a n t i f o n a

Dixi iniquis: † Nolite loqui adversus Deum iniquitatem.

Řekl jsem nešlechtným: „Nemluvte proti Bohu křivě!“

Ž a l m 74

Spasitel důvěřuje v Boží zásah. Napomíná židy, aby ustali od bezbožného štvání, jinak vypijí kalich Božského hněvu do dna.

Confitebimur tibi, Deus: Chválíme tě, Bože, chvá-
* confitebimur, et invo líme a vzýváme tvé jméno.
cábimus nomen tuum.

Narrábimus mirabilia Vypravujeme o tvých
tua: * cum accépero tem divech: „Když zvolím
pus, ego justítias judi čas, já budu soudit sprá-
cábo. vedlivě.“

Liquefacta est terra, et „Sesula se země a vši-
omnes qui hábitant in ea: chni, kdo na ni bydlí; já
* ego confirmávi colúm- postavím její sloupy.“
nas ejus.

Dixi iniquis: Nolite iní- Řekl jsem nešlech-
que ágere: * et delinquén- ným: „Nejednejte nešle-
tibus: Nolite exaltáre chetně!“ A hříšníkům:
cornu: „Nezdvihejte rohy!

Nolite extóllere in altum Nezdvihejte rohy do
cornu vestrum: * nolite výše! Nemluvte proti
loqui advérsus Deum iní- Bohu křivě!“
quitátem.

Quia neque ab Oriénte, Neboť nikdo ani od vý-
neque ab Occidénte, neque chodu ani od západu ani
a desértis móntibus: * quó- s pustých hor, nýbrž toliko
niam Deus judex est. Bůh je soudece.

Hunc humiliat et hunc Jednoho ponižuje, dru-
exáltat: * quia calix in- hého povyšuje, neboť v ru-
manu Dómini vini meri ce Páně je kalich čistého
plenus misto. vína, plný smíšeného vína.

Et inclinávit ex hoc in Nahýbá tomu i tomu, a
hoc: verúmtamen faex přece jeho kvasnice ne-
ejus non est exinaníta: jsou spotřebovány; pijí:
* bibent omnes peccatóres všichni hříšníci země.
terrae.

Ego autem annuntiábo Já však to budu hlásat
in saéculum: * cantábo na věky, chci pět Bohu
Deo Jacob. Jakubovu.

Et ómnia córnua pec- „A srazím všem hříš-
cátórum confringam: * et níkům rohy a pozvednou
exaltábuntur córnua justí. se rohy spravedlivého.“

Ana. 1. Dixi iniquis: 1. ant. Řekl jsem ne-
Nolite loqui adversus šlechetným: „Nemluvte
Deum iniquitatem. proti Bohu křivě!“

2. antifona

Terra tremuit † et qui- Země se chvěla a u-
évit, dum exsúrgeret in tichla, když Bůh povstal
judicio Deus. k soudu.

Žal m 75

Spasitel je stále jistější svým vítězstvím. Oznamuje nepřá-
telům, že Bůh jim překazí plány a odejme moc. Boží soud za-
sáhl již na Hoře olivetské, když žoldáckou rotu povallil na zemi.
A na Golgotě bude se chvět země, puknou skály a z temnoty
zachvátí nepřátele hrůza.

Notus in Judaéa Deus: * in Israël magnum no- Známy je v Judsku Bůh,
men ejus. veliké je jeho jméno
v Izraeli.

Et factus est in pace A v klidu je jeho místo
locus ejus: * et habitatio a jeho přibyték na Sionu.
ejus in Sion.

Ibi confrégit poténtias Tam zlámal silu luků,
árcuum, * scutum, glá- štít, meč i válečnou zbroj.
dium, et bellum.

Illúminans tu mirabíli- Divotvorně záříš svě-
ter a móntibus aetérnis: * tlem od věčných hor, po-
turbáti sunt omnes insi- děsili se všichni, jichž
piéntes corde. srdce je pošetilé.

Dormiérunt somnum su- Spali svým spánkem a
um: * et nihil invenérunt nikdo z mocných mužů
omnes viri divitiárum in nic nenašel ve svých
mánibus suis. rukou.

Ab increpatióne tua, Na tvou hrozbu, Bože
Deus Jacob, * dormitavé- Jakubův, jezdcí upadli do
runt qui ascendérunt e- spánku.
quos.

Tu terríbilis es, et quis Ty jsi hrozný, a kdo ti
resístet tibi? * ex tunc může klást odpor, když
ira tua. vzplane tvůj hněv?

De caelo auditum fe- S nebe dal jsi ohlásit
cisti judícium: * terra rozsudek; země se třásla
tremuit et quiévit. a utichla.

Cum exsúrgeret in iudícium Deus, * ut salvos fáceret omnes mansuétos terrae.

Quóniam cogitátio hóminis confitébitur tibi: * et reliquiae cogitátionis diem festum agent tibi.

Vovéte, et réddite Dómino Deo vestro: * omnes qui in circúitu ejus affértis múnera.

Terríbili et ei qui aufert spíritum princípum, * terríbili apud reges terrae.

Ana. 2. Terra trémuit et quiévit, dum exsúrgeret in iudicio Deus.

Když Bůh povstal k soudu, aby zachránil utištěné na zemi.

Proto myšlení lidí tě musí velebit a zbytky myšlení budou slavit tvůj svátek.

Čiňte sliby a plňte je Pánu, svému Bohu, přinášejte dary všichni, kdo jste kolem něho.

A to Hroznému a tomu, kdo králům odnímá ducha a je hrůzou pro krále země.

2. ant. Země se zachvěla a utichla, když Bůh povstal k soudu.

3. antifona

In die † tribulatiónis meae Deum exquisívi má-nibus meis.

V den svého soužení hledám Boha sepjatýma rukama.

Ž a l m 76

Důvěra a naděje ve vítězství vede k opětovné vroucí modlitbě o pomoc v bídě a zoufalství. Plyne z Kristových rtů v dlouhé noci utrpení po zatčení a odsouzení. „Muži bolesti“ vlévá útěchu myšlenka, že v dějinách Izraele se již zjevila Boží moc a milost.

Voce mea ad Dóminum clamávi: * voce mea ad Deum, et inténdit iníhi.

Svým hlasem volám k Pánu, svým hlasem volám k Bohu a pozoruje mne.

In die tribulatiónis meae Deum exquisívi, má-nibus meis nocte contra eum: * et non sum decéptus.

V den svého soužení vyhledávám Boha, v noci k němu spínám ruce a nebývám zklamán.

Rénuit consolári ánima mea, * memor fui Dei, et

Má duše se nedá potěšit; vzpomínám na Boha

delectátus sum, et exercitátus sum: et defécit spíritus meus.

Anticipavérunt vigílias óculi mei: * turbátus sum, et non sum locútus.

Cogitávi dies antíquos: * et annos aetérnos in mente hábui.

Et meditátus sum nocte cum corde meo, * et exercitábar, et scopébam spíritum meum.

Numquid in aetérnum projíciet Deus: * aut non appónet ut complacitior sit adhuc?

Aut in finem misericórdiam suam abscíndet, * a generatióne in generatióne?

Aut obliviscétur miseréri Deus? * aut continébit in ira sua misericórdias suas?

Et dixi: Nunc coepi: * haec mutátio dexteráe Excelsi.

Memor fui óperum Dómini: * quia memor ero ab inítio mirabilium tuórum.

Et meditábor in ómnibus opéribus tuis: * et in adinventiúnibus tuis exercébor.

Deus, in sancto via tua: quis Deus magnus sicut Deus noster? * tu es Deus qui facis mirabilia.

a veselím se a přemýšlím a můj duch umdlévá.

Mé oči bdí po všechny noční hlídky, jsem rozčilen a nemohu mluvit.

Vzpomínám na dávné dny a mám na mysli minulá léta.

V nitru svém v noci přemýšlím a přemítám a trápím svého ducha.

Což na věky zavrhne Bůh? Či nebude již nikdy nakloněn?

Či na vždy odejme své milosrdenství od pokolení do pokolení?

Zda Bůh zapominá milosrdenství? Či ve svém hněvu zadržuje své slítování?

A říkám: „Nyní jsem na začátku: pravice Svrchovaného to změní!“

Pamětliv jsem skutků Páně, neboť si budu připomínat tvé skutky od počátku.

A budu rozjímat o všech tvých skutcích a budu přemýšlet o tvých úmyslech.

Bože, tvá cesta je svatá: který Bůh je tak veliký jako náš Bůh? Ty jsi Bůh, jenž tvoří divy!

Notam fecisti in pópulis virtútem tuam: * redemísti in bráchio tuo pópulum tuum filios Jacob, et Joseph.

Vidérunt te aquae, Deus, vidérunt te aquae * et timuérunt, et turbátae sunt abyssi.

Multitúdo sónitus aquárum: * vocem dedérunt nubes.

Etenim sagittae tuae transeunt: * vox tonitruui tui in rota.

Illuxérunt coruscationes tuae orbi terrae: * commóta est, et contrémuit terra.

In mari via tua, et semi-tae tuae in aquis multis: * et vestigia tua non cognoscéntur.

Deduxísti sicut oves pópulum tuum, * in manu Móysi et Aaron.

Ana. 3. In die tribulationis meae Deum exquisívi mánibus meis.

V. Exsúrge, Dómine.

R. Et júdica causam meam.

Chór se tiše modlí Otče náš.

Proslavil jsi svou moc mezi národy: svým ramedem jsi vysvobodil svůj lid, syny Jakubovy a Josefovy.

Viděly tě vody, Bože uviděly tě vody a bály se a propasti se zděsily.

Hukot vod byl náramný, oblaka vydávala zvuky.

I tvé střely přelétaly, kolkolem se rozléhalo tvé hřímání.

Tvé blesky ozařovaly zemský okrsek, země se otrásala a chvěla.

Tvá cesta vedla mořem a tvé stezky velikými vodami a tvé stopy nebylo znát.

Svůj lid jsi vedl jako ovce rukou Mojžíše a Arona.

3. ant. V den svého soužení hledám Boha se-pjatýma rukama.

V. Pane, povstaň!

R. A rozsud' mou při!

Č t e n í

Svatý apoštol Pavel vypravuje o ustanovení nejsvětější Svátosti oltářní, jak mu to zjevil sám oslavěný Spasitel. Podnět k tomu dala zneužívání, jež při hostině lásky se dala.

7. čtení (11, 17—22)

De Epístola prima
beáti Pauli Apóstoli
ad Corinthios.

Hoc autem praecipio:
non laudans, quod non in
mélius, sed in detérius con-
venítis. Primum quidem
conveniéntibus vobis in
ecclesiám, áudio scissúras
esse inter vos, et ex parte
credo. Nam opórtet et
haéreses esse, ut et qui
probáti sunt, manifésti fi-
ant in vobis. Conveniénti-
bus ergo vobis in unum,
jam non est Dominicam
coenam manducáre. Unus-
quisque enim suam coe-
nam prasúmit ad mandu-
cándum. Et álius quidem
ésurit, álius autem ébrius
est. Numquid domos non
habétis ad manducándum,
et bibéndum? aut Eccle-
siam Dei contémnitis, et
confúnditis eos, qui non
habent? Quid dicam vobis?
Laudo vos? In hoc non
laudo.

Z prvního Listu
sv. apoštola Pavla
ke Korintským.

Toto však přikazuje,
nechválím, že se scházíte
nikoli k lepšímu, nýbrž
k horšímu. Předem totiž
slyším, že bývají mezi
vámi roztržky, když se
scházíte ve shromáždění,
a z části tomu i věřím.
Neboť i odštěpenství musí
být, aby se stali zjevní mezi
vámi ti, kteří jsou osvědče-
ni. Když tedy společně se
scházíte, není to již sla-
vení večere Páně. Vždyť
každý svou večeri napřed
již bere při jídle. A jeden
je lačný, druhý pak je
opilý. Což k jídlu a pití
nemáte domy? Či pohrdá-
te Církví Boží a zahanbu-
jete ty, kdo nic nemají?
Co vám mám říci? Mám
vás chválit? V tom vás
nechválím!

7. responsorium

Eram quasi agnus inno-
cens: ductus sum ad im-
molándum, et nesciébam;
consilium fecérunt inimici
mei advérsus me, dicen-
tes: * Veníte, mittámus
lignum in panem ejus, et
eradámus eum de terra vi-
véntium.

Byl jsem jako nevinný
beránek: byl jsem veden,
abych byl obětován, a ne-
věděl jsem; moji nepřá-
telé se proti mně radili
řkouce: „Pojďte, vložme
na jeho chléb dřevo (kří-
že) a vyhladíme ho ze země
živých!“

V. Omnes inimici mei adversum me cogitabant mala mihi: verbum iniquum mandaverunt adversum me, dicentes. — Venite, mittamus lignum in panem ejus, et eradamus eum de terra viventium.

V. Všichni moji nepřátelé zle smýšleli proti mně; vyhlásili proti mně bezprávný rozsudek řkouce: „Pojďte, vložme na jeho chléb dřevo (kříže) a vyhladíme ho ze země živých!“

8. čtení (11, 23—26)

Ego enim accépi a Dómino, quod et tradídi vobis, quóniam Dóminus Jesus, in qua nocte tradebátur, accépit panem, et grátias agens fregit, et dixit: Accipite, et manducáte: hoc est corpus meum, quod pro vobis tradétur: hoc fácite in meam commemoratióem. Similiter et cálicem, postquam coenávit, dicens: Hic calix novum testaméntum est in meo ságuine. Hoc fácite, quotiescúmque bibétis, in meam commemoratióem. Quotiescúmque enim manducábitis panem hunc, et cálicem bibétis: mortem Dómini annuntiábitis, donec véniat,

Já totiž od Pána jsem přijal, co i vám jsem předal, totiž že Pán Ježíš v té noci, kdy byl zrazen, „vzal chléb a poděkovav rozlámal. Jeja řekl: Vezměte a jezte: Toto je tělo mé, které se za vás vydává; to číňte na mou památku! Taktéž vzal i kalich po jídle a řekl: Tento kalich je nová úmluva v mé krvi. Kdykoli jej budete pít, číňte to na mou památku!“ Kdykoli tedy jíte tento chléb a pijete kalich, zvěstujete smrt Páně, dokud nepřijde.

8. responsorium

Una hora non potuístis vigiláre mecum, qui exhortabámini mori pro me? * Vel Judam non vidétis, quómodo non dormit, sed festinat trádere me Judaeis.

Jedinou hodinu jste nemohli se mnou bdít, když jste se nabízeli, že za mne zemřete? Což nevidíte Jidáše, jak nespí, nýbrž spěchá mne zradit židům?

V. Quid dormitis? surgite et oráte, ne intrétis in tentatióem. — Vel Judam non vidétis, quómodo non dormit, sed festinat trádere me Judaéis.

V. Co spíte? Vstaňte a modlete se, abyste nevěšli v pokušení! Což nevidíte Jidáše, jak nespí, nýbrž spěchá mne zradit židům?

9. č t e n í (11, 27—34)

Itaque quicumque manducáverit panem hunc, vel biberit cálicem Dómini indigne: reus erit córporis, et ságuinis Dómini. Probet autem seípsum homo: et sic do pane illo edat, et de cálice bibat. Qui enim mandúcat, et bibit indigne, judícium sibi mandúcat, et bibit: non dijudicans corpus Dómini. Ideo inter vos multi infirmi et imbecilles, et dormiunt multi. Quod si nosmetípsos dijudicáremus, non útique judicáremur. Dum judicámur autem, a Dómino corripimur, ut non cum hoc mundo damnémur. Itaque, fratres mei, cum convenítis ad manducándum, invicem expectáte. Si quis ésirit, domi mandúcet: ut non in judícium conveniátis. Cétera autem, cum vénero, dispónam.

Proto kdokoli bude tento chléb jíst nebo kalich Páně pít nehodně, vinen bude tělem a krví Páně. Každý však ať sám sebe zkusí a tak ať z toho chleba jí a z kalicha pije. Neboť kdo jí a pije nehodně, jí a pije sobě odsouzení, protože nerozeznává těla Páně. Proto mezi vámi je mnoho nemocných a slabých a mnozí spí. Kdybychom sami sebe posuzovali, nebyli bychom souzeni. Jsouce však souzeni, od Pána jsme trestáni, abychom se světem nebyli zavrženi. Proto, bratři moji, když se scházíte k jídlu, čekejte jedni na druhé. Lační-li kdo, jez doma, abyste se nescházeli k odsouzení. Ostatní pak uspořádám, jakmile přijdu.

9. r e s p o n s o r i u m

Senióres pópuli consilium fecérunt, * Ut Jesum dolo tenérent, et occide-

Starší lidu konali poradu, jak by Ježíše jali lstí a zabili; vyšli na něho

rent: cum gládiis et fústibus exiérunt tamquam ad latrónem. s meči a kyji jako na lupiče.

V. Collegérunt pontífices et pharisáei concílium — Ut Jesum dolo Ježiše jali lstí a zabili; tenérent, et occiderent: vyšli na něho s meči a cum gládiis et fústibus kyji jako na lupiče. exiérunt tamquam ad latrónem.

Ř. Senióres pó-puli consílium fecérunt, * B. Starší lidu konali poradu, jak by Ježiše jali lstí a zabili; vyšli na něho s meči a kyji jako na lupiče. Ut Jesum dolo tenérent, et occiderent: cum gládiis et fústibus exiérunt tamquam ad latrónem.

Chvály

Církev s Kristem chválí Otce za vítězství, jehož sobě i nám dobyl nevinný Vykupitel nejhlubším ponížením.

1. antifona

Justificéris, Dómine, † Býváš ospravediněn, in sermónibus tuis, et Pane, ve svých výrocích vincas, cum judicáris. a vítěziš, když jsi posuzován.

Žalm 50

Hořké utrpení a smrt vtěleného Syna Božího jsou největším projevem Božího milosrdenství, spravedlnosti a věrnosti. Po příkladu krále Davida bolestnou lítostí oplakávejme své hříchy. Spasitel za ně činil tak strašlivé pokání!

Miserére mei, Deus, * Smiluj se nade mnou, secúndum magnam misericórdiam tuam. Bože, podle velikého milosrdenství svého!

Et secúndum multitudinem miseratiónum tuárum, A podle svého mnohého slitování shlad' mou nepravost! * dele iniquitátem meam.

Amplius lava me ab iniquitáte mea: * et a peccáto meo munda me. Víc a víc mne obmyj od mé nepravosti a očisti mne od mého hříchu!

Quóniam iniquitátem meam ego cognosco: * et peccátum meum contra me est semper.

Tibi soli peccávi, et malum coram te feci: * ut justificéris in sermónibus tuis, et vincas cum iudicáris.

Ecce enim in iniquitátibus concéptus sum: * et in peccátis concépit me mater mea.

Ecce enim veritátem dilexísti: * incérta et occulta sapiéntiae tuae manifestásti mihi.

Aspérges me hyssópo, et mundábor: * lavábis me, et super nivem dealbábor.

Auditui meo dabis gáudium et laetítiam: * et exsultábunt ossa humiliáta.

Avérte fáciem tuam a peccátis meis: * et omnes iniquitátes meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: * et spíritum rectum ínnova in viscéribus meis.

Ne projicias me a fácie tua: * et spíritum sanctum tuum ne áuferas a me.

Redde mihi laetítiam salutáris tui: * et spíritui principáli confirma me.

Docébo iníquos vias tuas: * et ímpii ad te converténtur.

Neboť já znám svou nepravost a můj hřích mi stále tane na mysli.

Proti tobě samému jsem zhřešil a spáchal, co je zlé v tvých očích, abys byl ospravedlněn ve svých výrocích a zvítězil, když jsi posuzován.

Vždyť hle jsem počat v nepravosti a matka má mne počala v hříších.

Hle ty miluješ pravdivost, zjevil jsi mi svou neznámou a skrytou mou drost.

Pokrop mne yzopem a budu očištěn, obmyj mne a budu bělejší nad sníh.

Dej, abych slyšel radost a veselí, a zplesají zdrcené kosti.

Odvrať svou tvář od mých hříchů a shlad' všechny mé nepravosti!

Stvoř ve mně čisté srdce, Bože, a v mém nitru obnov pravého ducha!

Nezamítej mne od své tváře a neodnímej ode mne svého svatého ducha!

Navrať mi potěšení ze své pomoci a posilni mne výborným duchem!

Chci učit nešlechetníky tvým cestám a bezbožní se k tobě obrátí.

Libera me de sanguinibus, Deus, Deus salutis meae: * et exultabit lingua mea iustitiam tuam.

Dómine, lábia mea aperies: * et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quóniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: * holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: * cor contritum, et humilitatum, Deus, non despicias.

Benigne fac, Dómine, in bona voluntate tua Sion: * ut aedificentur muri Jerúsalem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiae, oblationes, et holocausta: * tunc impónet super altáre tuum vitulos.

Ana. 1. Justificeris, Dómine, in sermonibus tuis, et vincas, cum iudicaris.

Sprosti mne krevní viny, Bože, Bože mé spásy, a můj jazyk bude plesat nad tvou spravedlností.

Pane, otevři mé rty a má ústa budou hlásat tvou chválu.

Neboť kdybys byl chtěl oběti, byl bych ji dal rád, ale nelibuješ si v celopalech.

Žertvou Bohu je zkroušený duch, zdrceným a pokorným srdcem, Bože, nepohrdáš.

Dobrotivě, Pane, podle své milostivé vůle nakládej se Sionem, aby zdi Jerusalema byly zbudovány.

Pak budeš přijímat pravé oběti, dary a celopaly, pak na tvůj oltář budou klást býčky.

1. ant. Býváš ospravedlněn, Pane, ve svých výrocích a vítězíš, když jsi posuzován.

2. antifona

Dóminus † tamquam ovis ad victimam ductus est, et non aperuit os suum.

Pán byl veden k oběti jako ovce a neotevřel svá ústa.

Ž a l m 89

Církev svatá prosí všemohoucího a věčného Boha, aby pro dobrovolnou a trpělivou oběť svého Syna zastavil svůj hněv

a křehkému a nedokonalému lidstvu udělil poznání, odpuštění a radost ze života.

Dómine, refúgium factus es nobis: * a generatióne in generatióne.
 Pane, ty jsi býval naše útočiště od pokolení do pokolení.

Priúsquam montes fierent, aut formarétur terra et orbis: * a saéculo et usque in saéculum tu es, Deus.
 Dřív než byly stvořeny hory a než vytvořena byla země a svět, od věků až na věky jsi ty, Bože.

Ne avértas hóminem in humilitátem: * et dixisti: Convertímíni, filii hóminum.
 Neobracej člověka v prach, neboť jsi řekl: „Obráťte se, lidští synové!“

Quóniam mille anni ante óculos tuos, * tamquam dies hestérna, quae praetériit.
 Neboť tisíc let je ve tvých očích jako včerejší den, který minul.

Et custódia in nocte, * quae pro nihilo habéntur, eórum anni erunt.
 A jako noční hlídka; co se u nich za nic nepovažuje, to jsou léta.

Mane sicut herba tránseat, mane flóreat, et tránseat: * vespere decídat, indúret et aréscat.
 Záhy pomíjejí jako tráva: ráno vykvétá, pak hyne, večer opadá, tuhne a usychá.

Quia defécimus in ira tua, * et in furóre tuo turbáti sumus.
 Neboť ve tvém hněvu hyneme a tvou prchlivostí jsme zděšeni.

Posuísti iniquitátes nostras in conspéctu tuo: * saéculum nostrum in illuminatióne vultus tui.
 Rozkládáš naše nepravosti před sebe, náš život před jasnost svého obličeje.

Quóniam omnes dies nostri defecérunt: * et in ira tua defécimus.
 Neboť všechny naše dny pomíjejí a ve tvém hněvu hyneme.

Anni nostri sicut aránea meditabúntur: * dies annórum nostrórum in ipsis, septuagínta anni.
 Naše léta lze pokládat za pavučinu, dnů našich let je úhrnem sedmdesát let.

Si autem in potentátibus, octoginta anni: * et amplius eorum, labor et dolor.

Quoniam supervénit mansuetudo: * et corripiemur.

Quis novit potestatem irae tuae: * et prae timore tuo iram tuam dinumerare?

Dexteram tuam sic notam fac: * et eruditos corde in sapientia.

Convertere, Dómine, usquequo? * et deprecabilis esto super servos tuos.

Repléti sumus mane misericordia tua: * et exultavimus, et delectati sumus omnibus diebus nostris.

Laetati sumus pro diebus, quibus nos humiliasti: * annis, quibus vidimus mala.

Réspice in servos tuos, et in ópera tua: * et dirige filios eorum.

Et sit splendor Dómini Dei nostri super nos, et ópera mánuum nostrárum dirige super nos: * et opus mánuum nostrárum dirige.

Ana. 2. Dóminus tamquam ovis ad victimam ductus est, et non aperuit os suum.

Je-li jich hojně, osmdesát let, a je-li jich víc, je to lopota a bolest.

Neboť nadejde slabost a my jsme káráni.

Kdo zná moc tvého hněvu a při bázni před tebou dovede tvůj hněv změřit?

Nauč nás znát svou pravici a ty, jichž srdce je zkušené v moudrosti.

Obrať se, Pane! Dokud? A dej se uprosit od svých služebníků!

Z rána jsme naplněni tvým milosrdenstvím a jásame a radujeme se po všechny své dny.

Veselíme se pro dny, kdy jsi nás ponížil, pro léta, kdy jsme zažili zlé.

Pohleď na své služebníky a na svá díla a veď jejich syny.

Nechť jas Pána Boha našeho je nad námi a díla našich rukou nechť se nám daří a řídí díla našich rukou!

2. ant. Pán byl veden k oběti jako ovce a neotevřel svá ústa.

3. a n t i f o n a

Contritum est † cor Puká mi srdce v mém
meum in médio mei, con- nitru, třesou se mi všechny
tremuerunt ómnia ossa údy.
mea.

Ž a l m 35

Spasitelovo srdce se chvěje. Žasne nad běsněním zaslepených velekněží a farizeů. Ale neklesá v důvěře v dobrotivého, věrného a spravedlivého Boha. Nevinný bude zachráněn a bezbožníci navždy zavrženi.

Dixit injústus ut delín-
quat in semetípso: * non
est timor Dei ante óculos
ejus.

Quóniam dolóse egit in
conspéctu ejus: * ut in-
veniátur iníquitas ejus ad
ódium.

Verba oris ejus iníqui-
tas, et dolus: * nóluit in-
telligere ut bene ágeret.

Iniquitátem meditátus
est in cubíli suo: * ástitit
omni viae non bonae, ma-
lítiam autem non odívit.

Dómine, in caelo mise-
ricórdia tua: * et véritas
tua usque ad nubes.

Justitia tua sicut mon-
tes Dei: * judícia tua a-
býssus multa.

Hómnes, et juménta
salvábis, Dómine: * quem-
ádmodum multiplicásti
misericórdiam tuam, De-
us.

Filii autem hómínium, *
in tégmíne alárum tuárum
sperábunt.

Nespravedlivý si řekl
sám k sobě, že bude hře-
šit, nemá před očima bá-
žeň Boží.

Neboť lstivě jedná před
jeho tváří, že jeho ne-
pravost vede k nenávisti.

Slova jeho úst jsou ne-
pravost a lest, nechce roz-
umět, že má jednat správ-
ně.

O nepravosti přemítá
na svém loži, staví se na
každou cestu nedobrou,
ale zločin nemá v nená-
visti.

Pane, tvé milosrdenství
je v nebi a tvá pravda
sahá až k oblakům.

Tvá spravedlnost je ja-
ko hory Boží, tvé soudy
jsou veliká hlubokost.

Lidem i zvířatům po-
máháš, Pane, jak veliké
milosrdenství jsi prokázal,
Bože!

Synové pak lidí doufají
v ochranu pod tvými pe-
rutěmi.

Inebriabúntur ab ubertate domus tuae: * et torrénté voluptátis tuae potábis eos.

Quóniam apud te est fons vitae: * et in lúmine tuo vidébimus lumen.

Praeténde misericórdiam tuam sciéntibus te, * et justítiam tuam his, qui recto sunt corde.

Non véniat mihi pes supérbiae: * et manus peccatóris non móveat me.

Ibi cecidérunt qui operántur iniquitátem: * expúlsi sunt, nec potuérunt stare.

Ana. 3. Contritum est cor meum in médio mei, contremuérunt omnia ossa mea.

Bývají opojeni hojností tvého domu a napájíš je potokem své rozkoše.

Neboť u tebe je pramen života a ve tvém světle vidáme světlo.

Zachovej své milosrdenství těm, kdo tě znají, a svou spravedlnost těm, kdo jsou upřímného srdce.

Ať na mne nepřijde pyšná noha a ať mne nezviklá ruka hříšnickova!

Tu padli, kdo páší nepravost, jsou vyhnáni a nemohou vstát.

3. ant. Puká mi srdce v mém nitru, třesou se mi všechny údy.

4. antifona

Exhortátus es † in virtúte tua, et in refectióne sancta tua, Dómine.

Povzbuzuješ svou silou a svým občerstvením, Pane.

Chvalozpěv Mojžíšův

(2. Mojž. 15, 1—19)

Sláva všemohoucímu Bohu, že přechodem Rudého moře osvobodil Izraele z rukou nepřátel! Sláva mu, že pevnou rukou ho vedl do zaslíbené země! Sláva mu, že ho živil výbornými plody! Sláva Bohu, že křestní vodou, zbrocenou Kristovou krví, nás vyrval ze satanovy moci! Sláva mu, že nás uvedl do zaslíbené země Církve svaté! Sláva mu, že nás denně živí božským Chlebem a Nápojem svaté Eucharistie, plodu stromu Kříže!

Cantémus Dómino: glorióse enim magnificátus est, * equum et ascensórem dejécit in mare.

Zpívejme Pánu, protože slavně se ukázal velikým, koně i jezdce svrhl do moře.

Fortitúdo mea, et laus mea Dóminus, * et factus est mihi in salutem:

Iste Deus meus, et gloriificábo eum: * Deus patris mei, et exaltábo eum.

Dóminus quasi vir pugnátor, Omnipotens nomen ejus. * Currus Pharaónis et exercitum ejus projecit in mare.

Elécti principes eius submersi sunt in Mari Rubro: * abyssi opererunt eos, descendérunt in profúndum quasi lapis.

Déxtera tua, Dómine, magnificáta est in fortitúdine: déxtera tua, Dómine, percússit inimicum. * Et in multitúdine glóriæ tuæ deposuísti adversários tuos:

Misísti iram tuam, quæ devorávit eos sicut stipulam. * Et spíritu furóris tui congregátae sunt aquae:

Stetit unda fluens, * congregátae sunt abyssi in médio mari.

Dixit inimicus: Persequar et comprehéndam, * dívidam spólia, implébitur ánima mea:

Evaginábo gládium meum, * interficiet eos manus mea.

Flavit spíritus tuus, et operuit eos mare: * submersi sunt quasi plumbum in aquis veheméntibus.

Má síla a má chvála je Pán a stal se mi spasením.

On je mým Bohem a chci ho oslavovat, je Bohem mého otce a chci ho velebit.

Pán je jako muž válečník, jeho jméno je Všemohoucí. Faraonovy vozy a vojsko svrhl do moře.

Jeho vybraná knízaťa byla utopena v Rudém moři: vlny je přikryly, zapadli do hlubiny jako kámen.

Tvá pravice, Pane, je veliká v síle; tvá pravice, Pane, potře nepřítele. A velikostí své slávy sesazuješ své nepřátele.

Vysiláš svůj hněv, který je ztravuje jako strniště. A dechem tvého hněvu se shlukly vody.

Zastavila se tekoucí voda, uprostřed moře se nahromadily vlny.

Řekl nepřítel: „Budu pronásledovat a dopadnu, rozdělím kořist a má žádost bude ukojena.

Vytáhnu z pochvy meč, má ruka je zabije“.

Zadul tvůj dech a moře je pohltilo, potopili se jako olovo v hlubokých vodách.

Quis símilis tui in fórtibus, Dómine? * quis símilis tui, magníficus in sanctitáte, terríbilis atque laudábilis, fáciens mirabilia?

Extendísti manum, tuam, et devorávit eos terra. * Dux fuísti in misericórdia tua pópulo quem redemísti:

Et portásti eum in fortitúdine tua, * ad habitáculum sanctum tuum.

Ascendérunt pópuli, et iráti sunt: * dolóres obtinuerunt habitatóres Philístiim.

Tunc conturbáti sunt príncipes Edom, robústos Moab obtínuit tremor: * obriguérunt omnes habitatóres Chánaan.

Irruat super eos formído et pavor,, * in magnitúdine bráchii tui:

Fiant immóbiles quasi lapis, donec pertránseat pópulus tuus, Dómine, * donec pertránseat pópulus tuus iste, quem possedísti.

Introdúces eos, et plantábis in monte haereditátis tuae, * firmíssimo habitáculo tuo quod operátus es, Dómine:

Sanctuárium tuum, Dómine, quod firmavérunt manus tuae. * Dóminus regnábit in aetérnum et ultra.

Kdo mezi silnými se ti podobá, Pane? Kdo se ti podobá, divotvůrče veliký ve svatosti, hrozný a chvályhodný?

Vztáhl jsi ruku a pozřela je země. Ve svém milosrdenství jsi byl vůdcem lidu, jež jsi vykoupil.

A svou silou jsi jej nesl do svého svatého příbytku.

Národové vystoupili a rozhněvali se; bolestí se svijeli obyvatelé Filištínu.

Tedy se poděsila knížata Edomu, strach zachvátil siláky Moabu, strachem schli všichni obyvatelé Kanaanu.

Ať na ně padne bázeň a strach z mocného tvého rámě!

Ať zkamení, dokud by nepřišel tvůj lid, Pane, dokud by nepřišel tvůj lid, který je tvým majetkem!

Uvedeš a usadíš je na vrcholu svého dědictví, v pevném svém příbytku, který jsi připravil, Pane!

Ve své svatyni, Pane, kterou zbudovaly tvé ruce. Pán bude kralovat na věky i dále.

Ingréssus est enim eques Phárao cum cúrribus et equítibus ejus in mare: * et redúxit super eos Dóminus aquas maris: Vtáhl totiž jezdec farao se svými vozy i jezdcí do moře a Pán na ně přivalil mořskou vodu.

Fílii autem Israēl ambulavérunt per siccum * in médio ejus. Avšak synové Izraele šli středem moře po suchu.

Ana. 4. Exhortátus es in virtúte tua, et in refectione sancta tua, Dómine. 4. ant. Povzbuzuješ svou silou a svým občerstvením, Pane.

5. a n t i f o n a

Oblátus est, † quia ipse voluit, et peccáta nostra ipse portávit. Byl obětován, že sám chtěl a sám na se vzal naše hříchy.

Ž a l m 146

Sláva Pánu Bohu našemu, že dobrovolnou a náhradnou obětí smrti svého Syna spojil rozptýlené národy světa v Církví svaté! Sláva mu, že zahojil jejich rány hříchů a žehná jim, jen když se ho bojí a důvěřují v jeho milosrdenství!

Laudáte Dóminum, quóniam bonus est psalmus: * Deo nostro sit jucúnda, decoráque laudátio. Chvalte Pána, neboť chvalozpěv je dobrý: našemu Bohu náleží chvála příjemná a důstojná!

Aedificans Jerúsalem Dóminus: * dispersiónes Israélis congregábit. Pán buduje Jerusalem, shromažďuje rozptýlené z Izraele.

Qui sanat contrítos corde: * et álligat contritiónes eórum. On uzdravuje ty, jichž srdce je raněné, a obvazuje jejich rány.

Qui númerat multitúdinem stellárum: * et ómnibus eis nómina vocat. On sčítá množství hvězd a všem jim dává jména.

Magnus Dóminus noster, et magna virtus ejus: * et sapiéntiae ejus non est númerus. Veliký je náš Pán a veliká je jeho moc a jeho moudrost nemá mezí.

Suscipiens mansuetos
Dóminus: * humilians au-
tem peccatores usque ad
terram.

Praecinite Dómino in
confessione: * psallite Deo
nostro in cithara.

Qui óperit caelum núbi-
bus: * et parat terrae plú-
viam.

Qui producit in mónti-
bus foenum: * et herbam
servitúti hóminum.

Qui dat juméntis escam
ipsórum: * et pullis cor-
vórum invocántibus eum.

Non in fortitúdine equi
voluntátem habébit: * nec
in tibiis viri beneplácitum
erit ei.

Beneplácitum est Dó-
mino super timéntes eum:
* et in eis, qui sperant
super misericórdia ejus.

Ana. 5. Oblátus est,
quia ipse voluit, et pec-
cáta nostra ipse portávit.

V. Homo pacis meae,
in quo sperávi.

R. Qui edébat panes
meos, ampliávit advérsus
me supplantatióem.

Pán se ujímá skličených,
hříšníky však snižuje až
k zemi.

Zpivejte Pánu děková-
ním, hrajte našemu Bohu
na citeře!

On nebesa zastírá oblaky
a zemi připravuje dešť.

On pěstuje na horách
trávu a rostliny k užitku
lidí.

On dává dobytku jeho
potravu, i mladým krkav-
cům, kteří k němu volají.

Nemá zalíbení v síle
koně, ani se nekochá v
nohách muže.

Pán má zalíbení v těch,
kdo se ho bojí, a v těch,
kdo doufají v jeho milo-
srdenství.

5. ant. Byl obětován,
že sám chtěl a sám na se
vzal naše hříchy.

V. Člověk, s nímž jsem
žil v míru a mu důvěřo-
val.

R. Který jídal můj chléb,
rozmnožil zradu na mně
spáchanou.

Antifona k Benedictus

Tráditor autem † dedit
eis signum dicens: Quem
osculátus fuero, ipse est,
tenéte eum.

Temné hodinky.

Zrádce pak jim dal zna-
mení řka: „Je to ten, koho
políbím, chopte se ho!“

Chvalo zpěv Zachariášův

(Luk. 1, 68—79)

Jestě jednou ve veršíku a v antifoně Církev vzpomíná na zradu nevěrného učedníka. Pak srdcem plným žalu pěje píseň vykoupení. Vykupitel, slunce spravedlnosti, musil zemřít, aby nám zjednal prominutí hříchů a naše kroky vedl cestou pokoje.

Benedictus Dóminus, Deus Israël, * quia visitávit, et fecit redemptiónem plebis suae:

Et eréxit cornu salutis nobis: * in domo David, púeri sui.

Sicut locútus est per os sanctórum, * qui a saéculo sunt, prophetárum ejus:

Salútem ex inimicis nostris, * et de manu ómnium, qui odérunt nos:

Ad faciendam misericórdiam cum pátribus nostris: * et memorári testaménti sui sancti.

Jusjurándum, quod jurávit ad Abraham, patrem nostrum, * datúrum se nobis:

Ut sine timóre, de manu inimicórum nostrórum liberáti, * serviámus illi.

In sanctitate et justitia coram ipso, * ómnibus diébus nostris.

Et tu, puer, Prophéta Altíssimi vocáberis: * praeíbis enim ante faciém Dómini paráre vias ejus:

Ad dandam sciéntiam salutis plebi ejus: * in remissionem peccatórum eórum:

Požehnán buď Pán, Bůh Izraele, že navštívil svůj lid a zjednal mu vykoupení!

A že vyzdvihl nám roh spásy, v domě svého služebníka Davida.

Jakož mluvil ústy svatých svých proroků, kteří jsou od věků:

Zachránění od našich nepřátel a z ruky všech, kdo nás nenávidí.

Aby s našimi otci učinil milosrdenství a byl pámětliv své svaté úmluvy.

Přísahy, kterou přísahal našemu otci Abrahamovi, že nám dá:

Abychom vysvobozeni jsouce z rukou našich nepřátel beze strachu mu sloužili.

Ve svatosti a spravedlnosti před ním po všechny dny své.

A ty pak, Dítko, budeš slouti prorokem Nejvyššího, neboť půjdeš před Pánem připravovat mu cestu.

Abys jeho lidu dal zprávu o spáse odpuštěním jejich hříchů.

Per viscera misericordiae Dei nostri: * in quibus visitavit nos, oriens ex alto:

Illuminare his, qui in tenebris, et in umbra mortis sedent: * ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Ana. Tráditor autem dedit eis signum dicens: Quemosculátus fuero, ipse est, tenéte eum.

Pro srdečné milosrdenství našeho Boha, v němž nás navštívil vycházeje z výsosti.

Aby posvítil těm, kdo sedí ve tmách a stínu smrti, aby naše kroky řídil na cestu pokoje.

Ant. Zrádce pak jim dal znamení řka: „Je to ten, koho políbím, chopte se ho!“

Při zpěvu chvalo zpěvu Benedictus byly zhašeny zbývající svíce na trojramenném svícnu i na oltáři. Zbyla jediná, nejvyšší svíce na trojhranném svícnu. Pokud možno, zhasne se při opakování antifony i osvětlení chrámu. Jediná hořící svíce je pak snata se svícnu a schová se rozsvícená za oltářem. V úplné tmě zpívá chor:

V. Christus factus est pro nobis obédiens usque ad mortem.

V. Kristus se stal pro nás poslušným až k smrti.

Pak chór poklekne, modlí se tiše Otče náš a po něm tlumeným hlasem recituje kající žalm Miserere mei Deus (viz str. 39).

Po něm představený se modlí tuto

Modlitbu:

Réspice, quaesumus, Domine, super hanc familiam tuam, pro qua Dominus Jesus Christus non dubitavit manibus tradi nocentium et crucis subire tormentum.

Pane, prosíme tě, shlédni tuto na svou rodinu, pro kterou Pán náš Ježíš Kristus bez váhání se vydal do rukou hříšníků a podstoupil muka kříže.

Obvyklé ukončení „který s tebou žije“ chór připojuje zcela tiše. Po modlitbě krátce se způsobí hluk. Svíce za oltářem schovaná se umístí zase na trojramenném svícnu. Tak končí temné hodinky po všechny tři dny.

Veliký Pátek

Před počátkem posvátného Oficia viz str. 3.

Matutinum

Církev svatá v dnešním Matutinu s vroucím citem rozjímá o smrti svého Zakladatele na kříži.

I. Nokturn.

Kristus se podrobil násilí nepřátel. Visí na kříži mezi dvěma zločinci. K úžasu celé přírody umírá zavražděn svým vlastním nevděčným národem.

1. antifona

<p>Astitérunt † reges terrae, et principes convenerunt in unum advérsus Dóminum, et advérsus Christum ejus.</p>	<p>Králové země se bouří a knížata se spolčují proti Pánu a proti jeho Pomazanému.</p>
---	--

Žalm 2

Kristovi nepřátelé dnes konají schůzi, aby mu zasadili poslední ničivou ránu. Myslí, že zvítězili, když „svůdce“ viděli přibitého na kříži. Ale jejich zuřená proti Pomazanému Páně a věčnému Synu Božímu bylo marné. Právě utrpením a smrtí Kristus přemohl nepřátele. Na kříži si dobyl vlády nad národy.

<p>Quare fremuerunt Gentes, * et pópuli meditáti sunt inánia?</p>	<p>Proč se bouří národové a lidé vymýšlejí zbytečnosti?</p>
---	---

<p>Astitérunt reges terrae, et principes convenérunt in unum * advérsus Dóminum et advérsus Christum ejus.</p>	<p>Králové země se bouří a knížata se spolčují proti jeho Pomazanému.</p>
--	---

<p>Dirumpámus víncula eórum: * et projiciámus a nobis jugum ipsórum.</p>	<p>Roztrhněme jejich pouta a setřesme se sebe jejich jho!</p>
--	---

Qui hábitat in caelis,
irridébit eos: * et Dó-
minus subsannábit eos.

Tunc loquétur ad eos
in ira sua, * et in furóre
suo conturbábit eos.

Ego autem constitútus
sum Rex ab eo super Sion
montem sanctum ejus, *
praedicans praecéptum
ejus.

Dóminus dixit ad me: *
Filius meus es tu, ego
hódie génui te.

Póstula a me et dabo
tibi Gentes haereditátem
tuam, * et possessiónem
tuam términos terrae.

Reges eos in virga fér-
rea, * et tamquam vas fi-
guli confringes eos.

Et nunc reges intelli-
gite: * erudímini, qui ju-
dicátis terram.

Servíte Dómino in tí-
móre: * et exsultáte ei
cum tremóre.

Apprehéndite disciplí-
nam, nequándo irascátur
Dóminus, * et pereátis de
via justa.

Cum exárserit in brevi
ira ejus, * beáti omnes,
qui confidunt in eo.

Ana. 1. Astitérunt reges
terrae, et príncipes con-
venérunt in unum advér-
sus Dóminum, et advér-
sus Christum ejus.

Jenž trůní na nebesích,
se jim směje a Pán se jim
vysmívá.

Pak mluví k nim ve
svém hněvu a děsí je
svou prchlivostí:

„Vždyť já jsem od něho
ustanoven králem na jeho
svaté hoře Sionu, ohlašuje
jeho přikázání.“

Pán mi řekl: „Ty jsi
můj Syn, já dnes jsem tě
zplodil.

Požádej mne a dám ti
národy v dědictví a kon-
činy zemské pod tvou
vládu:

Spravuj je železným
žezlem a rozbij je jako
hliněnou nádobu“.

A nyní, králové, roz-
umějte, podrobte se, kdo
soudíte zemi!

Služte Pánu v bázni a
bojíce se ho jásejte!

Podvolte se kázni, aby
Pán se nerozhněval a vy
nezahynuli sešedše s pra-
vé cesty.

Když se jeho hněv snad-
no rozpálí: blahoslavení
všichni, kdo v něho dou-
fají!

1. ant. Králové země se
bouří a knížata se spol-
čují proti Pánu a proti
jeho Pomazanému.

2. antifona

Diviserunt † sibi vesti-   Rozdělili si má roucha
ménta mea: et super ve-   a o můj šat metali los.
stem meam miserunt sor-
tem.

Žalm 21

V tomto žalmu David tajupně viděl smrt na kříži. A strašlivé drama na Golgotě tak jasně a podrobně popsal tisíc let před jeho provedením, že se vyrovná Evangelistovi. Vidíme, jak Spasitel byl oloupen o šat. Jak jeho ruce a nohy byly probodeny. Jak jeho utrpení vzrostlo jako vody potopy, jak to sám vyjádřil v hrozném výkřiku své opuštěnosti. Ale konečně jeho nářek se mění v jásot a děkvný hymnus za bohaté plody jeho smrtelné oběti.

Deus, Deus meus, ré-
spice in me: quare me de-
reliquisti? * longe a sa-
lúte mea verba delictó-
rum meórum.

Deus meus, clamábo
per diem, et non exáu-
dies: * et nocte, et non
ad insipiéntiam mihi.

Tu autem in sancto há-
bitas, * laus Israél.

In te speraverunt pa-
tres nostri: * speravé-
runt, et liberásti eos.

Ad te clamaverunt, et
salvi facti sunt: * in te
speraverunt, et non sunt
confúsi.

Ego autem sum vermis,
et non homo: * oppró-
brium hóminum, et ab-
jéctio plebis.

Omnes vidéntes me,
deriserunt me: * locúti
sunt lábiis, et movérunt
caput.

Bože, Bože můj, po-
hlédni na mne: proč jsi
mne opustil? Slova mých
poklesků vzdalují tvou
pomoc.

Bože můj, volám ve
dne a neslyšíš — a v noci
a nezazlívej mi to.

Ty přece bydlíš ve sva-
tyni, chválo Izraele.

V tebe doufali naši ot-
cové, doufali a vysvobo-
zoval jsi je.

K tobě volali a bývali
zachráněni, v tebe doufali
a nebývali zahanbeni.

Já pak jsem červ a ne
člověk, potupa lidí, o-
vržení lůzy.

Všichni, kdo mne vidí,
se mi posmívají, ohrnují
rty a kroutí hlavou.

Sperávit in Dómino,
erípiat eum: * salvum fá-
ciat eum, quóniam vult
eum.

Quóniam tu es, qui ex-
traxisti me de ventre: *
spes mea ab ubéribus
matris meae. In te pro-
jéctus sum ex útero:

De ventre matris meae
Deus meus es tu, * ne
discésseris a me:

Quóniam tribulátio pró-
xima est: * quóniam non
est qui ádjuvet.

Circumdedérunt me ví-
tuli multi: * tauri pingues
obsedérunt me.

Aperuérunt super me
os suum, * sicut leo rá-
piens et rúgiens.

Sicut aqua effúsus sum:
* et dispérsa sunt ómnia
ossa mea.

Factum est cor meum
tamquam cera liquéscens
* in médio ventris mei.

Aruit tamquam testa
virtus mea, et lingua mea
adhaésit fáucibus meis: *
et in púlverem mortis de-
duxísti me.

Quóniam circumdedé-
runt me canes multi: *
concílium malignántium
obsédit me.

Foderunt manus meas
et pedes meos: * dinu-
meravérunt ómnia ossa
mea.

„Důvěřoval v Pána, ať
ho vysvobodí, ať ho za-
chrání, když po něm
touží!“

Vždyt tys mne vyvedl
z lůna, jsi mou nadějí od
matčina prsu. Na tebe
jsem se spolehl z lůna.

Jsi mým Bohem z ma-
teřského života, nevzda-
luj se ode mne!

Neboť soužení je blízké,
neboť není, kdo by po-
mohl.

Obkličují mne četní býč-
ci, obstupují mne tuční
býci.

Cení na mne zuby jako
dravý a řvoucí lev.

Rozplynul jsem se jako
voda a všechny mé kosti
jsou rozmeteny.

Mé srdce je jako vosk,
rozpouští se v mých ú-
trobách.

Má síla vyprahla jako
střepina a můj jazyk lne
k ponebí a uvedl jsi mne
v prach smrti.

Neboť obklíčili mne
četní psi, oblehla mne
bezbožná rota.

Prokláli mé ruce i nohy,
sečetli všechny mé kosti.

Ipsi vero consideraverunt et inspexerunt me: * divisérunt sibi vestiménta mea, et super vestem meam misérunt sortem.

Tu autem, Dómine, ne elongáveris auxiliúm tuum a me: * ad defensionem meam cóspice.

Erue a frámea, Deus, ánimam meam: * et de manu canis únicam meam:

Salva me ex ore leónis: * et a córnibus unicórnium humilitátem meam.

Narrábo nomen tuum frátribus meis: * in médio ecclésiae laudábo te.

Qui timétis Dóminum, laudáte eum: * univérsam semen Jacob, glori ficáte eum.

Timeat eum omne semen Israël: * quóniam non spremit, neque despéxit deprecationem páuperis:

Nec avértit fáciem suam a me: * et cum clamárem ad eum, exaudívit me.

Apud te laus mea in ecclésia magna: * vota mea reddam in conspéctu timéntium eum.

Edent páuperes, et saturabúntur: et laudábunt Dóminum qui requírunt eum: * vivent corda eórum in saéculum saéculi,

Oni pak mne pozorují a pasou se na mně: rozdělili si má roucha a o můj šat metali los.

Ty však, Pane, nevzdaluj ode mne svou pomoc, pamatuj na mé zachránění!

Vysvoboď, Pane, od meče mou duši a mou jedinou z moci psa!

Vysvoboď mne z tlamy lva a mne ztrápeného od rohů bývolů.

Chci vypravovat o tvém jménu svým bratřím, budu tě oslavovat ve shromáždění.

Kdo se bojíte Pána, chvalte ho, oslavujte ho veškeré pokolení Jakubovo!

Ať se ho bojí celé pokolení Izraele, že nepohrdl a neopovrhl prosbou trpícího.

A neodvrátil ode mne svou tvář, a když jsem k němu volal, vyslyšel mne.

Budu tě chválit ve valném shromáždění, splním své sliby před těmi, kdo se ho bojí.

Budou jíst chudí a nasytí se a budou chválit Pána, kdo ho hledají, jejich srdce budou žít na věky věků.

Reminiscéntur et converténtur ad Dóminum * univérsi fines terrae:

Et adorábunt in conspéctu ejus * univérsae famíliae Géntium.

Quóniam Dómini est regnum: * et ipse dominábitur Géntium.

Manducavérunt et adoravérunt omnes pingues terrae: * in conspéctu ejus cadent omnes qui descédunt in terram.

Et ánima mea illi vivet: * et semen meum sérviet ipsi.

Annuntiábitur Dómino generátio ventúra: * et annuntiábunt caeli justitiam ejus pópulo qui nascétur, quem fecit Dóminus.

Ana. 2. Divisérunt sibi vestiménta mea: et super vestem meam misérunt sortem.

Rozpomenou se a obrátí se k Pánu všechny končiny země.

A budou se před ním sklánět všechny kmeny pohanů.

Neboť království náleží Pánu a on panuje nad nad pohany.

Budou jist a klanět se všichni mocní země a padnou před ním všichni, kdo klesají do prachu.

A má duše chce mu žít a mé pokolení bude mu sloužit.

Bude si vypravovat o Pánu příští pokolení a nebesa budou hlásat jeho spravedlnost příštím pokolení, že Pán je stvořil.

2. ant. Rozdělili si má roucha a o můj šat metali los.

3. a n t i f o n a

Insurrexérunt † in me testes iníqui, et mentíta est iníquitas sibi.

Povstali proti mně lživí svědci a nepravost lhala sobě samé.

Ž a l m 26

Nevinný Boží Beránek s naprostým klidem a důvěrou stojí před žalobci, kteří jsou zároveň falešnými svědky. Ba ani ve vnější a vnitřní temnotě na kříži Ježíše neopouští jistá naděje, že Bůh ho povýší slavným zmrtvýchvstáním a že nevyrovnatelní lháři a utrahači budou zahanbeni.

Dóminus illuminátio mea, et salus mea, * quem timébo?

Pán je mé světlo a má spása: koho bych se bál?

Dóminus protéctor vitae
meae, * a quo trepidábo?

Dum apprópíant super
me nocéntes, * ut edant
carnes meas:

Qui tribulant me ini-
míci mei, * ipsi infirmáti
sunt, et cecidérunt.

Si consistant advérsus
me castra, * non timébit
cor meum.

Si exsúrgat advérsus
me praélium, * in hoc ego
sperábo.

Unam pétii a Dómino,
hanc requíram, * ut inhá-
bitem in domo Dómini
ómnibus diébus vitae me-
ae:

Ut vídeam voluptátem
Dómini, * et visitem tem-
plum ejus.

Quóniam abscondit me
in tabernáculo suo: * in
die malórum protéxit me
in abscondito tabernáculi
sui.

In petra exaltávit me:
* et nunc exaltávit caput
meum super inimicos
meos.

Circuíví, et immolávi in
tabernáculo ejus hóstiam
vociferatiónis: * cantábo,
et psalmum dicam Dómino.

Exáudi, Dómine, vocem
meam, qua clamávi ad te:
* miserére mei, et exáudi
me.

Pán je ochránce mého
života: koho bych se
lekal?

Když se ke mně přibli-
žují škúdcí, aby pohltili
mé tělo.

Nepřátelé, kteří mne
sužují, sami umdlévají a
padají.

I kdyby tábor se proti
mně rozložil, srdce mé se
neleká.

I kdyby válka se proti
mně zdvihla, i při tom já
doufám.

Jednoho žádám na Pá-
nu, toho se domohu: abych
přebýval v domě Páně po
všechny dny svého života.

Abych patřil na veleb-
nost Páně a navštěvoval
jeho chrám.

Neboť ukryje mne ve
svém stánku: v den ne-
štěstí mne ochrání v úkrytu
svého stánku.

Na skálu mne vyzdvih-
ne a tak povznese mou
hlavu nad mé nepřátele.

Obcházím oltář a v jeho
stánku obětuji oběť chvály:
budu zpívat a hrát Pánu.

Vyslyš, Pane, můj hlas,
když k tobě volám, smiluj
se nade mnou a vyslyš
mne!

Tibi dixit cor meum,
exquisivit te fácies mea:
* fácíem tuam, Dómine,
requíram.

Ne avértas fácíem tuam
a me: * ne declínes in ira
a servo tuo.

Adjútor meus esto: * ne
derelinquas me, neque des-
picias me, Deus, salutá-
ris meus.

Quóniam pater meus, et
mater mea dereliquerunt
me: * Dóminus autem as-
súmpsit me.

Legem pone mihi, Dó-
mine, in via tua: * et dí-
rige me in sémitam rectam
propter inimicos meos.

Ne tradíderis me in áni-
mas tribulántium me: *
quóniam insurrexérunt in
me testes iníqui, et men-
títa est iníquitas sibi.

Credo vidére bona Dó-
mini * in terra vivéntium.

Exspécta Dóminum, vi-
ríliter age: * et confor-
tétur cor tuum, et sústine
Dóminum.

Ana. 3. Insurrexérunt in
me testes iníqui, et men-
títa est iníquitas sibi.

V. Divisérunt sibi vesti-
ménta mea.

R. Et super vestem me-
am misérunt sortem.

Chor se tiše modlí Otče náš.

K tobě mluví mé srdce,
tebe hledá můj zrak, po
tvé tváři, Pane, toužím.

Neodvracej svou tvář
ode mne ve svém hněvu
neodstupuj od svého slu-
žebníka!

Buď mi pomocníkem,
neopouštěj mne a neza-
vrhuj mne, Bože, můj Spa-
siteli!

Vždyť můj otec a má
matka mne opustili, ale
Pán se mne ujme.

Ukaž mi, Pane, svou
cestu a pro mě nepřátele
mne veď správnou stez-
kou!

Nevydej mne kvůli těch,
kdo mne sužují, protože
povstali proti mně lživí
svědci a nepravost lhala
sobě samé!

Věřím, že zakusím do-
brotu Páně v zemi živých.

Doufej v Pána, vzmuž
se, posil své srdce a dou-
fej v Pána!

3. ant. Povstali proti
mně lživí svědci a ne-
pravost lhala sobě samé.

V. Rozdělili si má roucha.

R. A o můj oděv metali
los.

Č t e n í

V obou prvních čteních prorok Jeremiáš opět oplakává pád
a rozboření svatého města Jerusalema, jímž bylo potrestáno za

své hříchy. Jerusalem je symbolem ubohého lidstva. Pro hříchy se dostalo do satanova zajetí, oloupilo se o posvěcující milost a duchovně se vyplenilo. Chrám svatého města je pak symbolem svatého Kristova člověčenství, jež za hříchy lidstva tak strašlivě bylo zrušeno a zničeno. Ve třetím čtení slyšíme samotného Spasitele. Prorokovými ústy nařká nad přehořkým utrpením. Tíží ho hněv Boží spravedlnosti.

1. čtení (2, 8—11)

De Lamentatióne Z pláče proroka
Jeremiae Prophetae. Jeremiáše.

Heth. Cogitavit Dóminus dissipare murum filiae Sion: tetendit funiculum suum, et non avértit manum suam a perditióné: luxitque antemurale, et murus páriter dissipátus est.

Teth. Defixae sunt in terra portae ejus: pérdidit et contrívit vectes ejus: regem ejus et príncipes ejus in géntibus: non est lex, et prophetae ejus non invenérunt visiónem a Dómino.

Jod. Sedérunt in terra, conticuérunt senes filiae Sion: conspersérunt cinere cápita sua, accíncti sunt ciliciis: abjecérunt in terram cápita sua vírgines Jerúsalem.

Cap h. Defecérunt prae lácrimis óculi mei: conturbáta sunt víscera mea: effúsum est in terra jecur meum super contritióne filiae pópuli mei, cum deficeret párvulus et lactens in platéis óppidi.

Chet. Pán se rozhodl, že rozboří zeď dcery Sionské; natáhl měřidlo a svou ruku neodvrátil od zhouby: i kvílilo předezdí a stejně i zeď je rozmetena.

Tet. Její brány se propadly do země, zničil a zlámal její závory; její král a knížata jsou mezi pohany: není zákona a její proroci nedostávají od Pána vidění.

Jod. Sedí na zemi a zmlkli kmeti dcery Sionské, hlavy si posypali popelem, oblékli si žíněné roucho; jerusalemské panny svěřily hlavu k zemi.

Kaf. Od slz mi slábne zrak, chvěje se mi nitro, vnitřnosti mi vyhrězly na zem nad pohromou dcery mého lidu, kdyžtě na ulicích města hyne dítě i kojeneček.

Jerúsalem, Jerúsalem, Jerusaleme, Jerusaleme,
 convertere ad Dóminum obrať se k Pánu Bohu
 Deum tuum. svému!

1. r e s p o n s o r i u m

Omnes amíci mei dere-
 liquérunt me, et praevalu-
 érunť insidiántes mihi:
 trádidit me, quem diligé-
 bam: * Et terribilibus ó-
 culis plaga crudéli percu-
 tiéntes, acéto potábant me.

V. Inter iníquos proje-
 cérunt me, et non peper-
 cérunt ánimae meae. —
 Et terribilibus óculis
 plaga crudéli percutiéntes,
 acéto potábant me.

Všichni moji přátelé
 mne opustili a zvítězili
 nade mnou, kdo mi čini
 úklady; zradil mne, koho
 jsem miloval. A se zuřivými
 zraky krutě mne
 zbičovali a napájeli mne
 octem.

V. Uvrhli mě mezi ničemy
 a neušetřili mou duši. A
 se zuřivými zraky krutě
 mne zbičovali a napájeli
 mne octem.

2. č t e n í (2, 12—15)

La med. Mátribus suis
 dixérunt: Ubi est triticum,
 et vinum? cum defícerent
 quasi vulneráti in platéis
 civitátis: * cum exhalá-
 rent ánimas suas in sinu
 matrum suárum.

Mem. Cui comparábo
 te? vel cui assimilábo te
 filia Jerúsalem? cui exae-
 quábo te, et consolábor
 te virgo filia Sion? magna
 est enim velut mare con-
 trítio tua: quis medébitur
 tui?

Nun. Prophétae tui vi-
 dérunt tibi falsa, et stulta,
 nec aperiébant iniquitá-
 tem tuam, ut te ad poe-

La med. Říkají svým
 matkám: „Kde je chléb a
 víno?“. Když hynou jako
 poranění na ulicích mě-
 sta, když vydechují duše
 v lůnech svých matek.

Mem. Komu mám tě
 přirovnat? Komu tě při-
 podobnit, jerusalémská
 dcero? Komu tě postavím
 na roveň a potěším tě,
 panno, sionská dcero?
 Vždyť tvůj zármutek je
 veliký jako moře: kdo tě
 vyléčí?

Nun. Tvoji proroci vi-
 děli ti klam a nesmysly a
 neodhalili tvé nepravosti,
 aby tě vyzývali k pokání:

niténtiam provocárent: vidérunt autem tibi assumptiones falsas, et ejectiones.

Samech. Plausérunt super te mánibus omnes transeúntes per viam: sibilavérunt, et movérunt caput suum super filiam Jerúsalem: Haécine est urbs, dicétes, perfecti decóris, gáudium univérsae terrae?

Jerúsalem, Jerúsalem, convértere ad Dóminum Deum tuum.

viděli pak pro tebe klamné výroky a vyhnanství.

Samech. Tleskají nad tebou rukama všichni, kdo kolem jdou cestou; sípějí a krotí hlavou nad jerusalémskou dcerou, říkají: „To je to město, koruna krásy, radost celého světa?“

Jerusalem, Jerusalem, obrať se k Pánu Bohu svému.

2. r e s p o n s o r i u m

Velum templi scissum est, * Et omnis terra trémuit: latro de cruce clamábat, dicens: Meménto mei, Dómine, dum véneris in regnum tuum.

V. Petrae scissae sunt, et monuménta apérta sunt, et multa córpora sanctórum qui dormierant, surrexérunt. — Et omnis terra trémuit: latro de cruce clamábat, dicens: Meménto mei, Dómine, dum véneris in regnum tuum.

Opona chrámová se roztrhla a celá země se třásla. Lotr s kříže volal: „Vzpomeň si na mne, Pane, až přijdeš do svého království!“

V. Skály pukaly a hroby se otvíraly a mnohá těla svatých zesnulých vstávala. A celá země se třásla. Lotr s kříže volal: „Vzpomeň si na mne, Pane, až přijdeš do svého království!“

3. č t e n í (3, 1—9)

Aleph. Ego vir videns paupertátem meam in virga indignationis ejus.

Aleph. Me minávit, et addúxit in ténebras, et non in lucem.

Alef. Já jsem muž, který viděl bídu metlou jeho hněvu.

Alef. Zahnal mne a zavedl do tmy, nikoli k světlu.

Aleph. Tantum in me vertit, et convertit manum suam tota die.

Beth. Vetústam fecit pellem meam, et carnem meam, contrívit ossa mea.

Beth. Aedificávit in gyro meo, et circúmdedit me felle, et labóre.

Beth. In tenebrósis collocávit me, quasi mórtuos sempitérnos.

Ghimel. Circumaedificávit advérsus me, ut non egrédiar: aggravávit cómpedem meum.

Ghimel. Sed et cum clamávero, et rogávero, exclúsit oratióнем meam.

Ghimel. Conclúsit vias meas lapídis quadris, sémitas meas subvértit.

Jerúsalem, Jerúsalem, convertere ad Dóminum Deum tuum.

Alef. Jedině na mne obrací zas a zas svou ruku celý den.

Bet. Učinil, že zestárla mi kůže i svaly, a rozdrtil mi kosti.

Bet. Nakupil kolem mne žluč a nesnáz a obyspal jimi.

Bet. Usadil mne do temnot jako věčně mrtvé.

Gimel. Obehnal mne dokola zdí, abych neutekl, utáhl mé pouto.

Gimel. Ano i když volám a prosím, vyloučil mou modlitbu.

Gimel. Mé cesty zadržil kvádry, mé stezky vyvrátil.

Jerusaleme, Jerusaleme, obrať se k Pánu Bohu svému!

3. r e s p o n s o r i u m

Vinea mea elécta, ego te plantávi: * Quómodo convérsa es in amaritúdinem, ut me crucifigeres, et Barábbam dimíteres?

Ť. Sepívi te, et lápides elégi ex te, et aedificávi turrim. — Quómodo convérsa es in amaritúdinem, ut me crucifigeres, et Barábbam dimíteres?

Ř. Vinea mea elécta, ego te plantávi: Quómodo convérsa es in amari-

Vinice má vyvolená, já jsem tě vypěstoval; jak jsi mi zhořkla, že mne křižuješ a Barabáše propouštíš!

Ť. Ohradil jsem tě, kameny z tebe vyházel a postavil věž. Jak jsi mi zhořkla, že mne křižuješ a Barabáše propouštíš.

Ř. Vinice má vyvolená, já jsem tě vypěstoval; jak jsi mi zhořkla, že mne

túdinem, ut me crucifige- křižuješ a Barabáše pro-
res, et Barábbam dimít- pouštíš!
teres?

II. Nokturn

Církev svatá rozjímá o Ježíšově duši ve smrtelné úzkosti a
vnější opuštěnosti, o jeho bolu nad nevděčným židovským ná-
rodem, který na něho šel jako na lupiče a přepadl ho jako
litou šelmu.

1. antifona

Vim faciébant, † qui Dopouštěli se násilí, kdo
quaerébant ánimam meam. usilovali o můj život.

Žalm 37

Spasitel vzal na se naše hříchy jako svou vlastní vinu. Proto
ho zasáhl šíp Boží spravedlnosti. Na jeho těle pokrytém jizvami
není mística. Jeho nepřátelé potřebují surovou podívanou.
Jeho apoštolové a učedníci jsou pryč. Ale vše nese trpělivě
a klidně. Jen svého nebeského Otce prosí o pomoc a čeká ji.

Dómine, ne in furóre
tuo árguas me, * neque
in ira tua corripias me.

Quóniam sagittae tuae
infixae sunt mihi: * et
confirmásti super me ma-
num tuam.

Non est sánitas in carne
mea a fácie irae tuae: *
non est pax óssibus meis
a fácie peccatórum meó-
rum.

Quóniam iniquitátes me-
ae supergréssae sunt ca-
put meum: * et sicut onus
grave gravatae sunt super
me.

Potruérunt et corrúptae
sunt cicatrices meae, * a
fácie insipiéntiae meae.

Miser factus sum, et
curvátus sum usque in
finem: * fota die contris-
tátus ingrediébar.

Pane, netrestej mne ve
svém hněvu a nekárej mne
ve svém rozhořčení!

Neboť tvé střely se do
mne zabodly a tvá ruka
na mne těžce dolehla.

Z tvého hněvu není na
mém těle nic zdravého a
pro mé hříchy nemají po-
koj mé kosti.

Neboť mé nepravosti
jdou mi nad hlavu a jako
těžké břímě jsou mi příliš
těžké.

Mé rány páchnou a hni-
sají pro mou pošetilost.

Jsem zbědován a docela
shrben, celý den chodím
ve smutku.

Quóniam lumbi mei impléti sunt illusióibus: * et non est sánitas in carne mea.

Afflíctus sum, et humiliátus sum nimis: * rugiébam a gémitu cordis mei.

Dómine, ante te omne desidérium meum: * et gémitus meus a te non est absconditus.

Cor meum conturbátum est, derelíquit me virtus mea: * et lumen oculórum meórum, et ipsum non est mecum.

Amíci mei, et próximi mei * advérsus me appropinquavérunt, et steterunt.

Et qui juxta me erant, de longe steterunt: * et vim faciébant qui quae-rébant ánimam meam.

Et qui inquirébant mala mihi, locúti sunt vanitates: * et dolos tota die meditabántur.

Ego autem tamquam surdus non audiébam: * et sicut mutus non apériens os suum.

Et factus sum sicut homo non áudiens: * et non habens in ore suo redargutiónes.

Quóniam in te, Dómine, sperávi: * tu exáudies me, Dómine, Deus meus.

Te. nné hodinky

Nebof má ledví jsou plna klamných vidin a na mém těle není zdravého místa.

Jsem sklíčen a nesmírně ponížen, křičím pro úzkost svého srdce.

Pane, tobě je známo všecko mé přání a mé úpění není tě tajno.

Mé srdce je pobouřené, síla mne opouští, i světlo mých očí, ani to není se mnou.

Moji přátelé a příbuzní se ke mně blíží a zastavují se.

A zdaleka stojí, kdo jsou mi blízcí, a dopouštějí se násilí, kdo usilují o můj život.

A kdo mně hledí způsobit neštěstí, mluví ničemnosti a celý den pomýšlejí na lsti.

Ale já jsem jako hluchý, neslyším a jako němý neotvírám svá ústa.

I jsem jako člověk, který nic neslyší a který ve svých ústech nemá odmluvy.

Nebof v tebe, Pane, doufám, ty mne vyslyšíš, Pane, Bože můj

Quia dixi: Nequándo supergáudeant mihi inimici mei: * et dum commovéntur pedes mei, super me magna locúti sunt.

Quóniam ego in flagélla parátus sum: * et dolor meus in conspéctu meo semper.

Quóniam iniquitátem meam annuntiábo: * et cogitábo pro peccáto meo.

Inimici autem mei vivunt, et confirmáti sunt super me: * et multiplicáti sunt qui odérunt me inique.

Qui retríbuunt mala pro bonis, detrahébant mihi: * quóniam sequébar bonitátem.

Ne derelínquas me, Dómine, Deus meus: * ne discésseris a me.

Inténde in adjutórium meum, * Dómine, Deus salútis meae.

Ana. 1. Vim faciébant, qui quaerébant ánimam meam.

Neboť říkám: „Jen ať se moji nepřátelé nade mnou neradují, a když mi klesají nohy, ať se nade mne nevypínají!“

Vždyť já jsem připraven na útrapy a svou bolest mám stále na očích.

Vždyť vyznávám svou vinu a myslím na svůj hřích.

Avšak moji nepřátelé žijí a jsou silnější než já a mnoho je těch, kdo mne nenávidějí bez příčiny.

Kdo dobré odplácejí zlem, pomlouvají mne, že se snažím o dobré.

Neopouštěj mne, Pane, Bože můj, a nevzdaluj se ode mne!

Přispěj mi ku pomoci, Pane, Bože mé spásy!

1. ant. Dopouštěli se násilí, kdo usilovali o můj život.

2. antifona

Confundántur † et revereántur, qui quaerunt ánimam meam, ut áuferant eam.

Ať jsou zahanbeni a potupeni, kdo slídí po mém životě, aby jej zničili!

Ž a l m 39

Vtělený Syn Boží dokonale splnil svou poslušnost vůči nebeskému Otci, že svůj tělesný život obětoval strašlivou smrtí. Na kříži konečně z hloubi srdce zvolal: „Hle, přicházím!“ Ovšem že toto poslušné utrpení ho stálo mnoho. Obklíčila ho

nespočetná protivenství. Lidské hříchy ho uvrhly do krajní chudoby a bídy. Proto Jednorozený tím důvěrněji prosí Boha, aby mu dal vytrvání a konečné vítězství nad vysmívajícími se nepřáteli.

Expéctans expectávi Pevně jsem doufal v Pána
Dóminum, * et inténdit a naklonil se ke mně.
mihi.

Et exaúdívit preces me- I vyslyšel mé prosby
as: * et edúxit me de lacu a vytáhl mne z jámy
misériae, et de luto faecis. záhuby až bahnivého bláta.

Et státuit super petram A postavil mé nohy na
pedes meos: * et diréxit skálu a řídil mé kroky.
gressus meos.

Et immísit in os meum A do mých úst vložil
cánticum novum, * carmen novou píseň, chvalozpěv
Deo nostro. na našeho Boha.

Vidébunt multi, et timé- Mnozí to uvidí a budou
bunt: * et sperábunt in se bát a budou doufat
Dómino. v Pána.

Beátus vir, cujus est no- Šťastný člověk, jehož
men Dómini spes ejus: * nadějí je jméno Páně a
et non respéxit in vanitátes který se neohlíží na mar-
et insánias falsas. nosti a lživé nesmysly.

Multa fecísti tu, Dómine, Mnoho svých divů jsi
Deus meus, mirabília tua: učinil, Pane, Bože můj, a
* et cogitátiónibus tuis non co do tvých myšlenek, není,
est qui similis sit tibi. kdo by se ti podobal.

Annuntiávi et locútus Chtěl jsem je hlásat a
sum: * multiplicáti sunt o nich mluvit: je jich
super número. tolik, že jsou nad počet.

Sacrificium et oblati- Oběti krvavé ani nekr-
ónem noluísti: * aures vavé si nepřiješ, ale uši
autem perfecísti mihi. jsi mi otevřel.

Holocáustum et pro pec- Celopaly a oběti za hří-
cáto non postulásti: * tunc chy nežádáš. Tu jsem řekl:
dixi: Ecce vénio. „Hle přicházím“.

In cápíte libri scriptum Ve svitku knihy je o
est de me, ut fácerem vo mně psáno, abych plnil
luntátem tuam: * Deus tvou vůli: Bože můj, chci,
meus, vólui, et legem tuam i zákon tvůj z celého svého
in médio cordis mei. srdce.

Annuntiávi justítiam Hlásal jsem tvou sprave-

tuam in ecclesia magna, *
 ecce labia mea non prohibe-
 bébo: Dómine, tu scisti.

Justitiam tuam non abs-
 cóndi in corde meo: *
 veritatem tuam et salutáre
 tuum dixi.

Non abscondi misericór-
 diam tuam et veritatem tu-
 am * a concilio multo.

Tu autem, Dómine, ne
 longe fácias miseratiónes
 tuas a me: * misericórdia
 tua et veritas tua semper
 suscepérunt me.

Quóniam circumdedé-
 runt me mala, quorum non
 est númerus; * compre-
 hendérunt me iniquitates
 meae, et non pótui ut vi-
 dérem.

Multiplicatae sunt super
 capillos cápitis mei: * et
 cor meum dereliquit me.

Compláceat tibi, Dómi-
 ne, ut éruas me: * Dómine
 ad adjuvándum me respice.

Confundántur et reve-
 reántur simul, qui quae-
 runt ánimam meam, * ut
 áuferant eam.

Convertántur retrórsum
 et revereántur * qui volunt
 mihi mala.

Ferant conféstim confu-
 siónem suam, * qui dicunt
 mihi: Euge, euge.

Exsúltent et laeténtur
 super te omnes quaeéntes
 te: * et dicant semper:
 Magnificétur Dóminus:
 qui díligunt salutáre tuum.

dlnost ve velkém shromá-
 žčení, tedy nebráním svým
 rtům, ty to víš, Pane!

Tvou spravedlnost jsem
 setajil ve svém srdci, vy-
 pravuji o tvé věrnosti a
 pomoci.

Tvou věrnost a pravdu
 jsem neskrýval před vel-
 kým shromážděním.

Ty však, Pane nevzda-
 luj ode mne svá smilo-
 vání, tvé milosrdenství a
 pravda mne vždy podpo-
 rují.

Neboť obkličují mne
 pohromy bez počtu, do-
 stihly mne mé nepravosti
 a nomohu je nevidět.

Je jich víc než vlasů
 na mé hlavě a mé srdce
 mne opouští.

Rač mne, Pane, vysvo-
 bodit, Pane, pospěš mi na
 pomoc!

Ať jsou zahanbeni a po-
 tupeni, kdo slídí po mém
 životu, aby jej zničili!

Ať ustoupí a se zastydí
 kdo mi přejí neštěstí!

Ať utrhá na ráz hanbu,
 kdo se mi smějí: „Dobře
 tak, dobře!“

Ať jásají a z tebe se
 radují všichni, kdo tě hle-
 dají, a ať stále říkají:
 „Buď Pán veleben!“, kdo
 milují tvou spásu!

Ego autem mendicus
sum et pauper : * Dóminus
sollícitus est mei.

Adjutor meus et protéc-
tor meus tu es : * Deus
meus, ne tardáveris.

Ana. 2. Confundántur
et revereántur, qui quae-
runt ánimam meam, ut
áuferant eam.

Já však jsem nuzný a
chudý : o mne pečuje
Pán.

Ty jsi můj pomocník a
můj ochránce, Bože můj,
neprodlévej !

2. ant. Ať jsou zahan-
beni a potupeni, kdo slídí
po mém životě, aby jej
zničili !

3. antifona

Aliéni † insurrexérunt
in me, et fortes quae-
sérunt ánimam meam.

Povstali proti mně ci-
zinci a mocní usilují o můj
život.

Ž a l m 53

Židé se zachovali k Mesiáši tak nevěrně jako Zifejšťí vůči Davidovi. Vzbouřili se proti němu vlastní krajané, zradili ho, odsoudili k smrti, vydali ho pohanům. Avšak Pomazaný Páně nedá se zviklat v důvěře v Boha. Již nyní děkuje za jeho pomoc, v níž doufá.

Deus, in nómine tuo
salvum me fac : * et in
virtúte tua júdica me.

Bože, svým jménem mne
vysvobod' a svou mocí mi
zjednej právo !

Deus, exáudi orationem
meam : * áuribus pércipe
verba oris mei.

Bože, vyslyš mou mo-
dlitbu, nakloň své ucho
ke slovům mých úst !

Quóniam aliéni insur-
rexérunt advérsus me, et
fortes quae-sérunt ánimam
meam : * et non propo-
suérunt Deum ante con-
spéctum suum.

Neboť povstali proti mně
cizinci a mocní usilují o
můj život a nepřipouštějí
si Boha na mysl.

Ecce enim Deus ádju-
vat me : * et Dóminus
suscéptor est ánimae meae.

Hle Bůh mi pomáhá a
Pán je ochráncem mé duše.

Avérte mala inimicis
meis : * et in veritáte tua
dispérde illos.

Obraf zlo na mé ne-
přátele a ve své věrnosti
je vypeř.

Voluntárie sacrificábo tibi, et confitébor nómini tuo Dómine: * quóniam bonum est:

Quóniam ex omni tribulatióne eripuísti me: * et super inimicos meos despéxit óculus meus.

Ana. 3. Aliéni insurrexérunt in me, et fortes quaesiérunt ánimam meam.

V. Insurrexérunt in me testes iniqui.

R. Et mentíta est iniquitas sibi.

Chór se tiše modlí Otče náš.

S radostí ti chci obětovat a chci chválit tvé jméno, Pane, protože je dobrotivé.

Že jsi mne vysvobodil ze všelikého soužení a mé oko pohrdlivě hledí na mé nepřátele.

3. ant. Povstali proti mně cizinci a mocní usilují o můj život.

V. Povstali proti mně lživí svědci.

R. A nepravost lhala sobě samé.

4. čtení

Ex Tractátu sancti Augustíni Episcopi super Psalmos. Ps. 63.

Protexísti me, Deus, a convéntu malignántium, a multitudíne operántium iniquitátem. Jam ipsum caput nostrum intueámur. Multi mártýres tália passi sunt, sed nihil sic elúcet, quómodo Caput mártýrum: ibi mélius intuémur, quod illi expérti sunt. Protéctus est a multitudíne malignántium, protegénte se Deo, protegénte carnem suam ipso Fílio, et hómíne, quem gerébat: quia filius hómínis est et Filius Dei est. Filius Dei propter formam Dei: filius hómí-

Z traktátu svatého Augustina o žalmech (žalm 63).

„Chraň mne, Bože, před sborem bezbožníků a před rotou těch, kdo páší nepravost!“ (63, 2). Pohledme nyní na samu hlavu naši! Mnozí mučedníci tolik vytrpěli, ale nic tak nezáří jako hlava mučedníků: na ní lépe uvidíme, co oni vytrpěli. Byl ochráněn před rotou zločinců, že ho chránil Bůh, že sám Syn a člověk chránil své tělo, jež na se vzal, protože je synem člověka a Synem Božím. Synem Božím pro přirozenost Boží, synem člověka pro přiro-

nis propter formam servi, habens in potestate pónere ánimam suam, et recipere eam. Quid ei potuérunt fácere inimici? Occidérunt corpus, ánimam non occidérunt. Inténdite. Parum ergo erat, Dóminum hortári mártires verbo, nisi firmáret exémplo.

zenost služebníka, maje v moci dát svůj život a a vzít si jej zpět (Jan 10, 18). Co mu mohli nepřátelé udělat? Zabili tělo, duši nezabili. Vizte! Málo by bylo prospělo, kdyby Pán byl mučedníky slovem povzbudil, ale nebyl posílil příkladem.

4. r e s p o n s o r i u m

Tamquam ad latrónem existis cum gládiis et fústibus comprehéndere me: * Quotidie apud vos eram in templo docens, et non me tenuístis: et ecce, flagellátum dúcitis ad crucifigéndum.

V. Cumque iniecissent manus in Jesum et tenuissent eum, dixit ad eos. — Quotidie apud vos eram in templo docens, et non me tenuístis: et ecce, flagellátum dúcitis ad crucifigéndum.

Jako na lotra vytáhli jste s meči a kyji, abyste mne jali. Denně jsem byl u vás v chrámě uče a nejali jste mne — a hle, vedete mne k bičování a ukřižování.

V. Když vztáhli na Ježíše ruce a chopili se ho, řekl jim: Denně jsem byl u vás v chrámě uče a nejali jste mne — a hle, vedete mne k bičování a ukřižování.

5. Č t e n í

Nostis, qui convéntus erat malignántium Judaeórum, et quae multitúdo erat operántium iniquitátem. Quam iniquitátem? Quia voluérunt occidere Dóminum Jesum Christum. Tanta ópera bona, inquit, osténdi vobis: propter quod horum me vultis occidere?

Poznali jste, kdo byl sbor bezbožníků a kdo rota těch, kdo páší nepravost. Jakou nepravost? Že chtěli zabít Pána Ježíše Krista. „Tolik dobrých skutků jsem vám ukázal“, praví, „pro který mne chcete zabít?“ (Jan 10, 32). Ujal se všech jejich ne-

Pertulit omnes infirmos eorum, curavit omnes languidos eorum, praedicavit regnum caelorum, non tacuit vitia eorum, ut ipsa potius eis displicerent, non medicus, a quo sanabantur. His omnibus curationibus ejus ingrati, tamquam multa febre phrenetici, insaniētes in medicum, qui venerat curare eos, excogitaverunt consilium perdendi eum: tamquam ibi volentes probare, utrum vere homo sit, qui mori possit, an aliquid super homines sit, et mori se non permittat. Verbum ipsorum agnoscimus in Sapientia Salomonis: Morte turpissima, inquiunt, condemnemus eum. Interrogemus eum, erit enim respectus in sermonibus illius. Si enim vere Filius Dei est, liberet eum.

5. r e s p o n s o r i u m

Tenebrae factae sunt, dum crucifixissent Jesum Judaei: et circa horam nonam exclamavit Jesus voce magna: Deus meus, ut quid me dereliquisti?
* Et inclinatio capite emisit spiritum.

V. Exclamans Jesus voce magna ait: Pater, in manus tuas commendo spiritum meum. — Et inclinatio capite emisit spiritum.

mocných, uzdravil všechny jejich neduživé, hlásal království Boží, nemlčel o jejich chybách, aby spíš je si znechutili než lékaře, který je léčil. Ale nevděčni za všechna jeho uzdravení jako šílení horečkou zurili na lékaře, který přišel je uzdravit, a vymyslili si nápad, jak ho zničit: jakoby na něm chtěli zkusit, zda je skutečně smrtelný člověk či něco nadlidského, co nemůže zemřít. Jejich slova poznáme ze Salamounovy knihy Moudrosti (2, 20): „Odsoudíme ho, „pravili“ k smrti nejpotupnější! Otázkou se ho a rozsudek bude v jeho odpovědi. Je-li tedy opravdu Synem Božím, Bůh ho osvobodí“.

Nastala tma, když židé ukřižovali Ježíše a kolem deváté hodiny Ježíš zvolal hlasitě: „Bože můj, proč jsi mne opustil?“ A skloniv hlavu, vydechl duši.

V. Ježíš zvolal hlasitě „Otče, svou duši poroučím v tvé ruce!“ A skloniv hlavu, vydechl duši.

6. C t e n í

Exacuérunt tamquam gládium linguas suas. Non dicant Judaèi: Non occidimus Christum. Etenim propterea eum dedérunt júdici Piláto, ut quasi ipsi a morte ejus videréntur immúnes. Nam cum dixisset eis Pilátus: Vos eum occidite; respondérunt: Nobis non licet occidere quemquam. Iniquitátem facínoris sui in júdicem hómínem refúndere volébant: sed numquid Deum júdicem fallébant? Quod fecit Pilátus, in eo ipso, quod fécit, aliquántum párticeps fuit: sed in comparatióne illórum multo ipse innocéntior. Institit enim, quantum pótuit, ut illum ex eórum mánibus liberáret; nam propterea flagellátum prodúxit ad eos. Non perseguéndo Dóminum flagellávit, sed eórum furóri satisfácere volens: ut vel sic jam mítescerent et desínerent velle occidere, cum flagellátum vidérent. Fecit et hoc. At ubi perseveravérunt, nostis illum lavisse manus et dixisse, quod ipse non fecisset, mundum se esse a morte illíus. Fecit tamen. Sed si reus, quia fecit vel invítus; illi innocétes, qui

„Naostřili své jazyky jako meč“ (63, 4). Ať neříkají židé: „Nezabili jsme Krista!“ Vždyť dali ho soudci Pilátovi jen proto, aby sami se zdáli jaksi nevinnými jeho smrti. Neboť když Pilát jim řekl: „Zabte ho vy“, odpověděli: „Nám nepřísluší někoho zabít“ (Jan 18, 31). Ničemnost svého zločinu chtěli svrhnout na člověka soudce — ale oklamali tím soudce Boha? Co udělal Pilát, je poněkud spoluvinen tím, že to udělal, ale ve srovnání s nimi je mnohem nevinnější. Vždyť se snažil, seč byl, aby ho vysvobodil z jejich rukou: proto jim ho přivedl zbičovaného. Nedal Pána zbičovat, že by byl proti němu, nýbrž chtěje vyhovět jejich zlobě, aby se již umírnili a upustili od zavraždění, když by ho viděli zbičovaného. I to udělal. Když však dál na tom trvali, víte, že si umyl ruce a řekl, že on to neudělal, že je nevinný jeho smrti. A přece to udělal! Však je-li vinen tím co udělal byť i nerad, jsou nevinni ti, kdo ho přinutili, aby to udělal? Naprosto ne! Avšak on nad ním vyřkl

coëgerunt, ut fáceret? Nulio modo. Sed ille dixit in eum senténtiam et jussit eum crucifigi et quasi ipse occidit: et vos, o Judaéi, occidistis. Unde occidistis? Gládio linguae: acuístis enim linguas vestras. Et quando percussístis, nisi quando clamástis: Crucifige, crucifige?

rozsudek a rozkázal ho ukřižovat — to je jakoby ho sám popravil; i vy, židé, jste ho popravili! Jak popravili? Mečem jazyka: vždyť jste nastrojili své jazyky. A kdy jste ho popravili, ne-li když jste křičeli: „Ukřižuj! Ukřižuj!“?

6. r e s p o n s o r i u m

Animam meam dilectam trádidi in manus iniquorum, et facta est mihi haereditas mea sicut leo in silva; dedit contra me voces adversarius dicens: Congregámini et properáte ad devorándum illum; posuerunt me in deserto solitúdinis, et luxit super me omnis terra: * Quia non est invéntus, qui me agnósceret et fáceret bene.

V. Insurrexerunt in me viri absque misericórdia et non pepercérunt animae meae. — Quia non est invéntus, qui me agnósceret et fáceret bene.

R. Animam meam dilectam trádidi in manus iniquorum, et facta est mihi haereditas mea sicut leo in silva; dedit contra me voces adversarius dicens: Congregámini et properáte ad devorándum

Duši svou drahou svěřil jsem do rukou bezbožníků a dědictví se mi stalo takřka lvem v lese; nepřítel proti mně volal: „Sejděme se a pospěšme ho roztrhat!“ Vysadili mne do pusté pouště a celá země nade mnou kvílela. Vždyť se nenašel nikdo, kdo by se ke mně znal a prokázal mi dobrodini.

V. Povstali proti mně lidé nemilosrdní a nešetřili můj život. Vždyť se nenašel nikdo, kdo by se ke mně znal a prokázal mi dobrodini.

R. Duši svou drahou svěřil jsem do rukou bezbožníků a dědictví se mi stalo takřka lvem v lese; nepřítel proti mně volal: „Sejděme se a pospěšme ho roztrhat!“ Vysadili mne do pusté pou-

illum; posuerunt me in ště a celá země nade
deserto solitudinis, et lu- mnou kvilela. Vždyť se
xit super me omnis terra: nenašel nikdo, kdo by se
* Quia non est inventus, ke mně znal a prokázal
qui me agnosceret et fá- mi dobrodiní.
ceret bene.

III. Nokturn

Církev svatá nám předvádí trapný soud nad Ježíšem. Jidáš ho zradil veleradě. Velerada ho předala Pilátovi. Pilát ho odevzdal katovi. Ježíš se obětuje za hříšné lidstvo jako nevinný Boží Beránek.

1. antifona

Ab insurgéntibus † in Zachraň mne před pro-
me libera me, Dómine, tivníky, Pane, neboť na-
quia occupaverunt ánimam padli můj život!
meam.

Ž a l m 58

Velekněží a farizeové jsou krvežíznivější a lstivější než po-
hané. Hledají, jak by utratili nevinnou oběť své nenávisti. Spa-
sitel znovu prosí o pomoc proti nepřátelům.

Eripe me de inimicis Vysvoboď mne od mých
meis, Deus meus: * et ab nepřátel, Bože můj, a
insurgéntibus in me libera osvoboď mne od mých
me. protivníků!

Eripe me de operántibus Vysvoboď mne od těch,
iniquitátem: * et de viris kdo páší nepravost a za-
sanguinum salva me. chraň mne před muži vra-
žedníky.

Quia ecce cepérunt áni- Neboť hle, chytají mou
mam meam: * irruérunt duši, hrnou se na mne
in me fortes. mocní.

Neque iniquitas mea, ne- Není na mně nepravosti
que peccátum meum, Dó- ani hříchu, Pane, jdu bez
mine: * sine iniquitáte nepravosti a jednámsprávně.
cucúrri, et diréxi.

Exsúrge in occúrsum Povstaň mně vstříc a
meum, et vide: * et tu, hled, i ty, Pane, Bože
Dómine, Deus virtútum, zástupů, Bože Izraele!
Deus Israél,

Inténde ad visitándas omnes Gentes: * non misereáris ómnibus, qui operántur iniquitátem.

Converténtur ad vésperam: et famem patiéntur ut canes, * et circuíbunt civitátem.

Ecce loquéntur in ore suo, et gládus in lábiis eórum: * quóniam quis audivit?

Et tu, Dómine, deridébis eos: * ad níhilum dedúces omnes Gentes.

Fortitúdinem meam ad te custódiam, quia, Deus suscéptor meus es: * Deus meus, misericórdia ejus praevéniet me.

Deus osténdet mihi super inimicos meos, ne occidas eos: * nequándo obliviscántur pópuli mei.

Dispérge illos in virtúte tua: * et depóne eos, prótector meus, Dómine:

Delíctum oris eórum, sermónem labiórurn ipsórum: * et comprehendántur in supérbia sua.

Et de exsecrátióne et mendácio annuntiábuntur in consummátióne: * in ira consummátiónis, et non erunt.

Et scient, quia Deus dominábitur Jacob: * et fínium terrae.

Converténtur ad vésperam, et famem patiéntur ut canes: * et circuíbunt civitátem.

Pospěš navštívít všechny pohany, nesmiluj se nad nikým, kdo páše nepravost!

Navracejí se k večeru a trpí hladem jako psi a obíhají kolem města.

Hle, mluví svými ústy a meč je v jejich rtech, neboť „kdo to slyší?“

A ty, Pane, se jim směješ, v niveč obrátíš všechny pohany.

Svou sílu na tebe skládám, neboť, Bože, jsi mým ochráncem, můj Bůh a jeho milosrdenství mi vyjde naproti.

Bůh mně dá hledět na mé nepřátele: nezabíjej je, aby moji lidé nezapomněli!

Svou silou je rozmetej a svrhni je, ochránče můj, Pane.

Pro hřích svých úst, pro řeč svých rtů ať jsou polapeni ve své pýše!

A pro zlořečení a pro lež, kterou mluví ať jsou zahubeni, zahubeni hněvem a ať již nejsou!

A ať poznají, že Bůh vládne nad Jakubem a nad končinami země.

Navracejí se k večeru a hladem trpí jako psi a obíhají kolem města.

Ipsi dispergéntur ad manducándum: * si vero non fuerint saturáti, et murmurábunt.

Ego autem cantábo fortitúdinem tuam: * et exsultábo mane misericórdiam tuam.

Quia factus es suscéptor meus, * et refúgium meum in die tribulatiónis meae.

Adjútor meus, tibi psallam, quia, Deus, suscéptor meus es: * Deus meus, misericórdia mea.

Ana. 1. Ab insurgéntibus in me líbera me, Dómine, quia occupavérunt ánimam meam.

Rozbihají se, aby se nakrmili, jestli se však nenasytili, vyjí.

Já však budu opěvovat tvou sílu a zrána budu jásat nad tvým milosrdenstvím.

Že jsi byl mým ochráncem a mým útočištěm v době mého soužení.

Pomocníku můj, chci ti zpívat, Bože, že jsi mým ochráncem, mým Bohem, mým milosrdenstvím.

1. ant. Zachraň mne před protivníky, Pane, neboť napadli můj život!

2. antifona

Longe fecisti † notos meos a me: tráditus sum, et non egrediébar.

Vzdálil jsi ode mne mé známé; jsem vydán a nemohu vyváznout.

Žalm 87

Zdá se, jakoby tento žalm byl zkomponován výslovně na Spasitele trpícího na kříži. Bohočlověk visí mezi nebem a zemí. Vydán mukám a trápení. V krajním zoufalství a blízek jisté smrti. A není, kdo by posílil a potěšil. Přátelé a známí jsou pryč a sám nebeský Otec se vzdálil a jeho Jednorozeného ničí nenávistný žár.

Dómine, Deus salútis meae: * in die clamávi, et nocte coram te.

Pane, Bože mé spásy, volám k tobě ve dne v noci.

Intret in conspéctu tuo orátiomea: * inclína aurem tuam ad precem meam:

Kéž má modlitba se dostane k tobě, nakloň své ucho k mé prosbě!

Quia repléta est malis ánima mea: * et vita mea inférno appropinquávit.

Neboť má duše je nasyčena útrapami a můj život se blíží podsvětí.

Aestimátus sum cum descendéntibus in lacum:

Rovnám se těm, kdo klesají do hrobu, jsem

* factus sum sicut homo sine adjutorio, inter mortuos liber.

Sicut vulnerati dormientes in sepulcris, † quorum non es memor amplius: * et ipsi de manu tua repulsi sunt.

Posuerunt me in lacu inferiori: * in tenebris, et in umbra mortis.

Super me confirmatus est furor tuus: * et omnes fluctus tuos induxisti super me.

Longe fecisti notos meos a me: * posuerunt me abominacionem sibi.

Traditus sum, et non egrediar: * oculi mei languerunt prae inopia.

Clamavi ad te, Domine, tota die: * expandi ad te manus meas.

Numquid mortuis facies mirabilia: * aut medici suscitabunt, et confitebuntur tibi?

Numquid narrabit aliquis in sepulcro misericordiam tuam, * et veritate tuam in perditione?

Numquid cognoscuntur in tenebris mirabilia tua, * et iustitia tua in terra oblivionis?

Et ego ad te, Domine, clamavi: * et mane oratio mea praeveniet te.

Ut quid, Domine, repellis orationem meam: * avertis faciem tuam a me?

jako člověk bez pomoci, zanechaný mezi mrtvými

Jako pobití, kteří spí v hrobech, na něž již nevzpomínáš a jež jsou odloučeni od tvé ruky.

Spustili mne až dolů do jámy, do temnot a do stínu smrti.

Tvá prchlivost na mne doléhá a spouštíš na mne celý její proud.

Vzdálil jsi ode mne mé známé, zošklivili si mne.

Jsem vydán a nemohu vyváznout, mé oči hynou trápením.

Celý den k tobě volám, Pane, vztahuji k tobě své ruce.

Či chceš učinit zázrak na mrtvých? Či snad lékaři je vzkřísí, aby tě velebili?

Což v hrobě bude někdo vypravovat o tvém milosrdenství a o tvé věrnosti na místě záhuby?

Což pak v temnotách se poznají tvé zázraky a tvá spravedlnost v zemi zapomenutí?

A já přece, Pane, k tobě volám a již z rána má modlitba ti jde vstříc!

Proč, Pane, zamítáš mou modlitbu, proč odvracíš svou tvář ode mne?

Pauper sum ego, et in labóribus a juventúte mea: * exaltátus autem, humiliátus sum et conturbátus.

In me transiérunt irae tuae: * et terróres tui conturbavérunt me.

Circumdedérunt me sicut aqua tota die: * circumdedérunt me simul.

Elongásti a me amicum et próximum, * et notos meos a miséria.

Ana. 2. Longe fecísti notos meos a me: tráditus sum, et non egrediébar.

Jsem ubožák a v lopotách od svého mládí, by však povýšen, jsem ponížen a zděšen.

Hrne se na mne tvůj hněv a tvá hrůza mne poděšuje.

Obkličují mne den co den jako voda, obkličují mne docela.

Vzdálil jsi ode mne přítele i bližního i mé známé bídou.

2. ant. Vzdálil jsi ode mne mé známé; jsem vydan a nemohu vyváznout.

3. antifona

Captábunt † in ánimam justi et sánguinem innocentem condemnábunt.

Loví duši spravedlivého a odsuzují nevinnou krev.

Ž a l m 93

Rouhači uspořádali na Božího Beránka hon jako na divou šelmu. Prolévají jeho nevinnou krev. Ale nespravedliví soudci a bohovrazi neujdou pomstě nebes. Jeho krev se vymstí jim a jejich dětem ve strašlivém potrestání Jerusalema.

Deus ultiónum Dóminus: * Deus ultiónum líbere egit.

Bůh pomsty je Pán, Bůh pomsty jedná svobodně.

Exaltáre, qui júdicas terram: * redde retributióne superbis.

Povstaň, kdo soudíš zemi, dej odplatu pyšným!

Usquequo peccatóres, Dómine, * usquequo peccatóres gloriabúntur:

Jak dlouho ještě hříšníci, Pane, jak dlouho ještě hříšníci budou se vychloubat?

Effabúntur, et loquéntur iniquitátem: * loquéntur omnes, qui operántur injustítiam?

Chvastat a mluvit nepravost, budou mluvit všichni kdo páší nepravost?

Pópulum tuum, Dómine, humiliavérunt: * et haereditátem tuam vexavérunt.

Viduam, et ádvenam interfecérunt: * et pupillos occidérunt.

Et dixérunt: Non vidébit Dóminus, * nec intélliget Deus Jacob.

Intelligite, insipiéntes in pópulo: * et stulti, aliquándo sápite.

Qui planávit aurem, non áudiet? * aut qui finxit óculum, non considerat?

Qui córripit Gentes, non árguet: * qui docet hómínem sciéntiam?

Dóminus scit cogitationes hómínum, * quóniam vanae sunt.

Beátus homo, quem tu erudieris, Dómine: * et de lege tua docúeris eum,

Ut mítiges ei a diébus malis: * donec fodiátur peccatóri fóvea.

Quia non repéllet Dóminus plebem suam: * et haereditátem suam non derelinquet.

Quoadúsque justítia convertátur in iudícium: * et qui juxta illam omnes qui recto sunt corde.

Quis consúrget mihi advérsus malignántes? * aut quis stabit mecum advérsus operántes iniquitátem?

Pane, lid tvůj ponižují a tvé dědictví utlačují!

Vdovu a příchozího zabijejí a utlačují sirotky.

A říkají: „Pán to nevidí, ani Bůh Jakubův to nepozoruje“.

Buďte rozumní, zpozdilci v lidu, a mějte konečně rozum pošetilci!

Neslyší ten, kdo zasadil ucho? Či nepozoruje ten, kdo stvořil oko?

Nebude trestat ten, kdo kárá národy, kdo člověka učí vědám?

Pán zná myšlenky lidí, že jsou marností.

Blahoslavený člověk, kterého sám vychováváš, Pane, a poučuješ ho sám o svém zákoně.

Abys mu zmírnil zlé doby, až by hříšníkovi byla vykopána jáma.

Neboť Pán nezavrhne svůj lid a neopustí své dědictví.

Dokud spravedlnost přechází v právo a jsou příní všichni, kdo mají upřímné srdce.

Kdo se mne zastane proti zlomyslným? Či kdo bude při mně stát proti těm, kdo páší nepravost?

Nisi quia Dóminus ad-
júvit me: * paulo minus
habitásset in inférno áni-
ma mea.

Si dicébam: Motus est
pes meus: * misericórdia
tua, Dómine, adjuvabat
me.

Secúndum multitudinem
dolórum meórum in corde
meo: * consolatiónes tuae
laetificavérunt ánimam
meam.

Numquid adhaeret tibi
sedes iniquitátis: * qui
fingis labórem in prae-
cépto?

Captábunt in ánimam
justi: * et sánguinem in-
nocéntem condemnábunt.

Et factus est mihi Dó-
minus in réfúgium: * et
Deus meus in adjutórium
spei meae.

Et reddet illis iniqui-
tátem ipsórum: et in ma-
lítia eórum dispédet eos:
* dispédet illos Dóminus
Deus noster.

Ana. 3. Captábunt in
ánimam justí, et sángui-
nem innocéntem condem-
nábunt.

V. Locúti sunt advérsus
me lingua dolósa.

R. Et sermónibus ódii
circumdedérunt me, et ex-
pugnávérunt me gratis.

Chór se tiše modlí Otče náš.

Temné hodinky.

Kdyby mně Pán nepo-
máhal, bez mála má duše
by se byla octla v pod-
světí.

Reknu-li však: „Má no-
ha klesá“, tu pomáhá mi,
Pane, tvé milosrdenství.

Podle množství starostí
v mém srdci tvá útěcha
potěšuje mou duši.

Což je s tebou spojen
stolec nepravosti, s tebou,
kdo práci nařizuješ zá-
konem?

Loví duši spravedlivého
a odsuzují nevinnou krev.

A Pán se mi stal úto-
čištěm a můj Bůh je pod-
porou mé naděje.

A odplácí jim jejich ne-
pravost a zničí je jejich
vlastní zlobou, zničí je
Pán, Bůh náš.

3. ant. Loví duši spra-
vedlivého a odsuzují ne-
vinnou krev.

V. Mluví lstivě proti
mně.

R. A zasypávají mne
jízlivými slovy a bezdů-
vodně proti mně bojují.

Čtení

V lekcích 3. nokturnu svatý Pavel kreslí rysy Krista — velekněze podle řádu Melchisedechova. Jako člověk a v náhradu za lidstvo a jako velekněz od Boha povoláný Kristus svým poslušným utrpením až ke krvavé oběti na kříži stává se všem (i nevěřícím) zárukou věčného života. Proto apoštol varuje před nevěrou a neposlušností slova Božího.

7. čtení (4, 11—15)

De Epístola beáti Pauli Apóstoli ad Hebraeos. Z listu svatého apoštola Pavla k Židům.

Festinémus ingredi in illam réquiem, ut ne in idípsum quis incidat incredulitátis exéplum. Vivus est enim sermo Dei, et éfficax, et penetrabílior omni gládio ancípiti: et pertingens usque ad divisiónem ánimae ac spíritus, compágum quoque ac medullárum, et discrétor cogitatónum, et intentiónum cordis. Et non est ulla creatúra invisibilis in conspéctu ejus: ómnia autem nuda et apérta sunt óculis ejus, ad quem nobis sermo. Habéntes ergo Pontíficem magnum, qui penetrávit caelos, Jesum, Fílium Dei: teneámus confessiónem. Non enim habémus Pontíficem, qui non possit cómpati infirmitátibus nostris: tentátum autem per ómnia pro similitúdine absque peccáto.

Snažme se tedy vejít do onoho odpočinutí, aby někdo nepadl ve stejném příkladu nevěry! Nebof slovo Boží je živé a účinné a říznější než každý dvojsečný meč. Proniká až do rozdělení duše a ducha, kloubů i morku, a rozeznává myšlenky a úmysly srdce. A není před ním tvora neviditelného, ale vše je holé a otevřené před očima toho, před nímž budeme skládat účty. Majíce tedy velkého velekněze, který pronikl nebesa, Ježíše, Syna Božího, držme se svého vyznání! Vždyť nemáme velekněze, jenž by nemohl mít soucit s našimi slabostmi, nýbrž podobně jako my zkušeného ve všem kromě hříchu.

7. r e s p o n s o r i u m

Tradidérunt me in manus impiórum, et inter bezbožníků a uvrhli mne

iniquos projecérunt me, et non pepercérunt ánimae meae: congregáti sunt advérsus me fortes: * Et sicut gigántes stetérunt contra me.

V. Aliéni insurrexérunt advérsus me, et fortes quaesiérunt ánimam meam. — Et sicut gigántes stetérunt contra me.

mezi ničemy a neušetřili můj život. Mocní se proti mně spikli a postavili se proti mně jako obři.

V. Povstali proti mně cizinci a mocní usilovali o můj život. A postavili se proti mně jako obři.

8. čtení (4, 16—5, 3)

Adeámus ergo cum fiducia ad thronum grátiae, ut misericórdiam consequámur, et grátiam inveníámus in auxilio opportúno. Omnis namque Pón-tifex ex homínibus assumptus pro homínibus constitúitur in iis, quae sunt ad Deum, ut offerat dona et sacrificia pro peccátis: qui condolére possit iis, qui ignorant et errant, quóniam et ipse circumdatus est infirmitáte: et proptérea debet, quemádmodum pro pópulo, ita étiam et pro semetipso offerre pro peccátis.

Přistupme tedy s důvěrou ke trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost k příležitostné pomoci. Každý totiž velekněz z lidu ustanovuje se pro lidi ve věcech, jež se vztahují k Bohu, aby přinášel dary a oběti za hříchy, aby mohl mít litost nad nevědomými a bloudfcími, jsa též sám obkličén slabostí: a proto za hříchy má obětovat jak za lid tak za sebe sama.

8. r e s p o n s o r i u m

Jesum trádedit ímpius summis princípibus sacerdotum et senióribus pópuli: * Petrus autem sequebátur eum a longe, ut vidéret finem.

Ježíše zradil bezbožník nejvyšším velekněžím a starším lidu. Petr však ho opodál následoval, aby viděl konec.

V. Adduxérunt autem

V. Přivedli ho pak

eum ad Cáipham, principem sacerdotum, ubi scribae et pharisaei convenerant. — Petrus autem sequébatur eum a longe, ut vidéret finem.

k veleknězi Kaifášovi, kde se sešli zákonníci a fariizeové. Petr pak ho opodál sledoval, aby viděl konec.

9. čtení (5, 4—10)

Nec quisquam sumit sibi honórem, sed qui vocátur a Deo, tamquam Aaron. Sic et Christus non semetípsum clarificávit, ut Póntifex fieret; sed qui locútus est ad eum: Filius meus es tu, ego hódie génuí te. Quemádmódu et in álio loco dicit: Tu es sacerdos in aetérnum secúndum órđinem Melchisedech. Qui in diébus carnis suae preces supplicationésque ad eum, qui possit illum salvum fácere a morte, cum clamóre válido et lácrimis ófferens exaudítus est pro sua reveréntia. Et quidem cum esset Filius Dei, didicit ex iis, quae passus est, obediéntiam: et consummátus factus est ómnibus obtemperántibus sibi causa salútis aetérnae, appellátus a Deo Póntifex juxta órđinem Melchisedech.

A nikdo nedává si tu důstojnost sobě sám, nýbrž jsa povolán od Boha jako Aron. Tak ani Kristus sám se neoslavil tím, že se stal veleknězem, nýbrž ten, kdo k němu pravil: „Ty jsi můj Syn, já dnes jsem tě zplodil“. Jakož i na jiném místě se praví: „Ty jsi kněz na věky podle řádu Melchisedechova“. Ten za doby svého tělesného žití s velkým nářkem a slzami obětoval prosby a modlitby tomu, kdo mohl ho vysvobodit od smrti, a byl vyslyšen pro svou důstojnost. A přes to, že byl Synem Božím, konal poslušnost tím, co vytrpěl; a dokonav, stal se příčinou věčné spásy všech, kdo ho poslouchají, byv od Boha nazván veleknězem podle řádu Melchisedechova.

9. responsorium

Caligavérunt óculi mei a fletu meo: quia elongátus est a me, qui conso-

Kalí se mi zrak od pláče, protože ode mne odešel, kdo mne těšil. Všichni

labátur me. Vidéte, omnes národové, vizte, zda je
pópuli, * Si est dolor sí- bolest jako je bolest má!
milis sicut dolor meus.

V. O vos omnes, qui V. Vy všichni, kdo jdete
transítis per viam, attén- kolem, pohledte a vizte,
dite et vidéte. — Si est zda je bolest jako je bo-
dolor símilis sicut dolor lest má!
meus.

R. Caligavérunt óculi R. Kalí se mi zrak od
mei a fletu meo: quia pláče, protože ode mne
elongátus est a me, qui odešel, kdo mne těšil.
consolabátur me. Vidéte, Všichni národové, vizte,
omnes pópuli, * Si est zda je bolest jako je bo-
dolor símilis sicut dolor lest má!
meus.

Chvály

Jsou děkovnou modlitbou Církve svaté za to, že Syn se za nás obětoval Otci a svou hroznou smrtí na kříži lidstvo smířil s nebem.

1. antifona

Próprio † Filio suo non Svého vlastního Syna
pepércit Deus, sed pro Bůh nešetřil, nýbrž vy-
nobis ómnibus trádídit dal ho za nás za všechny.
illum.

Žalm 50

Nic zřejměji neukazuje ošklivost hříchu a velikost Boží lásky než obětování se jednorozenného Syna potupnou a přebolestnou smrtí na kříži. S nehlubší bolestí kajícím žalmem MISERERE prosme u paty kříže o milost a slitování, o odpuštění hříchů, o milostivé polepšení, o klid a radost srdce.

Žalm Miserere mei Deus viz na str. 39.

Ana. 1. Próprio Filio 1. ant. Svého vlastního
suo non pepércit Deus, Syna Bůh nešetřil, nýbrž
sed pro nobis ómnibus vydal ho za nás za
trádídit illum. všechny.

2. antifona

Anxiátus est † super Trne pro mne můj duch
me spíritus meus, in me a srdce ve mně ztrnulo.
turbátum est cor meum.

Ž a I m 142

Odhaluje nám duševní muka Spasitelova na kříži. Čím hlubší je moře hořkosti a duševní utrpení, kam ho uvrhly naše hříchy, tím důvěrněji Jednorozený vzhlíží k Otci a tím vytrvaleji prosí o pomoc.

Dómine, exáudi oratió-nem meam: áuribus pér-cipe obsecratió-nem meam in veritate tua: * exáudi me in tua iustítia.

Et non intres in iudícium cum servo tuo: * quia non justificábitur in conspéctu tuo omnis vivens.

Quia persecútus est inimicus ánimam meam: * humiliávit in terra vitam meam.

Collocávit me in obsúris sicut mórtuos saéculi: * et anxiátus est super me spíritus meus, in me turbátum est cor meum.

Memor fui diérum anti-quórum, meditátus sum in ómnibus opéribus tuis: * in factis mánuum tuárum meditábar.

Expándi manus meas ad te: * ánima mea sicut terra sine aqua tibi.

Velóciter exáudi me, Dómine: * defécit spíritus meus.

Non avértas fáciem tuam a me: * et símilis ero descéntibus in lacum.

Audítam fac mihi mane misericórdiam tuam: * quia in te sperávi.

Pane, vyslyš mou modlitbu, ve své věrnosti vyslechni mou úpěnlivou prosbu, vyslyš mne ve své spravedlnosti.

A se svým služebníkem nevcházej v soud, protože nikdo živý před tebou nebude ospravedlněn.

Neboť nepřítel pronásleduje mou duši, potírá můj život až k zemi.

Staví mne do temností jako dávno zemřelé a trne pro mne můj duch, srdce ve mne ztrnulo.

Vzpomínám na dřívější dny, přemýšlím o všech tvých skutcích, rozjímám o dílech tvých rukou.

Spínám k tobě své ruce, má duše ti je jako země bez vody.

Pane, rychle mne vyslyš: můj duch hyne!

Neodvracej ode mne svou tvář, neboť bych se podobal těm, kdo sestupují do jámy.

Dej mi zrána slyšet své milosrdenství, neboť v tebe doufám.

Notam fac mihi viam,
in qua ámbulem: * quia
ad te levávi ánimam me-
am.

Eripe me de inimícis
meis, Dómine, ad te con-
fúgi: * doce me fácere
voluntátem tuam, quia
Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus de-
dúcet me in terram rec-
tam: * propter nomen
tuum, Dómine, vivificábis
me in aequitáte tua.

Edúces de tribulatióne
ánimam meam: * et in
misericórdia tua dispérdes
inimícos meos.

Et perdes omnes, qui
tribulant ánimam meam:
quóniam ego servus tuus
sum.

Ana. 2. Anxiátus est
super me spiritus meus,
in me turbátum est cor
meum.

Oznam mi cestu, kudy
bych měl jít, neboť svou
duši pozdvihuji k tobě.

Vysvobod' mne od mých
nepřátel, Pane, k tobě se
utíkám, nauč mne plnit
svou vůli, neboť ty jsi
mým Bohem.

Tvůj dobrý duch nechť
mne vede po rovné zemi,
pro své jméno, Pane, ob-
živ mne ve své spraved-
lnosti!

Vyved' mou duši ze sou-
žení a ve svém milosr-
denství rozežeň mé ne-
přátele!

A zahub všechny, kdo
souží mou duši, protože
já jsem tvým služebníkem!

2. ant. Trne pro mne
můj duch a srdce ve mně
ztrnulo.

3. a n t i f o n a

Ait latro ad latrónem:
† Nos quidem digna factis
recipimus, hic autem quid
fecit? Meménto mei, Dó-
mine, dum véneris in reg-
num tuum.

Praví zločinec zločinci:
„My zajisté spravedlivě
jsme dostali za své skutky,
co však tento udělal?
Vzpomeň si na mne, Pane,
až přijdeš do svého krá-
lovství!“

Ž a l m 84

Na kříži se spojila spravedlnost a mír, Boží trestající spra-
vedlnost zasáhla Bohočlověka, nám za to udělila slitování a mír.
Ale jen s podmínkou, že po vzoru lotra po pravici s lítostí
a kajícím duchem se obrátíme na milosrdné srdce Vykupitelovo.

Benedixísti, Dómine, ter-

Požehnal jsi, Pane, své

ram tuam: * avertisti captivitate[m] Jacob.

Remisisti iniquitate[m] plebis tuae: * operuisti omnia peccata eorum.

Mitigasti omnem iram tuam: * avertisti ab ira indignationis tuae.

Converte nos, Deus, salutaris noster: * et averte iram tuam a nobis.

Numquid in aeternum irasceris nobis? * aut extendes iram tuam a generatione in generationem?

Deus, tu conversus vivificabis nos: * et plebs tua laetabitur in te.

Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam: * et salutare tuum da nobis.

Audiam quid loquatur in me Dominus Deus: * quoniam loquetur pacem in plebem suam.

Et super sanctos suos: * et in eos, qui convertuntur ad cor.

Verumtamen prope timentes eum salutare ipsius: * ut inhabitet gloria in terra nostra.

Misericordia, et veritas obviaverunt sibi: * iustitia, et pax osculae sunt.

Veritas de terra orta est: * et iustitia de caelo prospexit.

Etenim Dominus dabit benignitate[m]: * et terra nostra dabit fructum suum.

zemi, odvrátil jsi zajeti Jakubovo.

Odpustil jsi svému lidu nepravost, prikryl jsi všechny jejich hřichy.

Zmírnil jsi všečen svůj hněv, upustil jsi od hněvu své nevole.

Obnov nás opět, Bože, náš Spasiteli, a odvráť od nás svůj hněv!

Což se budeš na věky na nás hněvat? Či svůj hněv rozšíříš s pokolení na pokolení?

Bože, ty nás opět oživíš a tvůj lid se bude v tobě radovat.

Ukaž nám, Pane, své milosrdenství a uděl nám svou spásu!

Poslechnu, co ve mně mluví Pán Bůh, protože oznamuje pokoj svému lidu:

A svým svatým a těm, jichž srdce se obrací.

Zajisté jeho spasení se blíží těm, kdo se ho bojí, aby zase sláva přebývala v naší zemi.

Milosrdenství a věrnost se potkají, spravedlnost a mír si dají políbení.

Věrnost vychází ze země a spravedlnost shlíží s nebe.

Těž Pán dá požehnání a naše země vydá svou úrodu.

Justitia ante eum ambulábit: * et ponet in via gressus suos.

Ana. 3. Ait latro ad latrónem: Nos quidem digna factis recipimus: hic autem quid fecit? Meménto mei, Dómine, dum véneris in regnum tuum.

Spravedlnost bude před ním kráčet a sledovat cestu jeho šlépějí.

3. ant. Zločinec praví zločinci: „My zajisté dostali jsme spravedlivě za své skutky, co však tento udělal? Vzpomeň si na mne, Pane, až přijdeš do svého království!“

4. antifona

Cum conturbáta fuerit
† ánima mea, Dómine,
misericórdiae memor eris.

Až má duše bude zmatena, Pane, budeš pamětliv svého milosrdenství.

Chvalozpěv proroka Habakuka (3, 2—19)

Je to nejskvělejší chvalozpěv celého Starého zákona. Prorok hlásí Boží trest nad Judschem a později nad Chaldejskem. Byl to však jen předobraz a předehra strašlivého soudu, jež Bůh v osobě svého vtěleného syna na kříži na Golgotě vykonal nad hříchem, smrtí a peklem. Na posledním soudu pak nastane úplné zničení nepřátel království Božího a věčná radost dítek Božích. Jako potrestání Chaldejských bylo osvobozením pro židy a propuštěním jich z babylonského zajetí, tak zase soud nad Bohočlověkem na Golgotě nam přinesl vykoupení z hříchu a osvobození od něj.

Dómine, audívi auditióne tuam, * et tímui.

Pane, zaslechl jsem tvou zprávu a ulekl jsem se.

Dómine, opus tuum, * in médio annórum vivífica illud:

Pane, své dílo oživ uprostřed let.

In médio annórum notum fácies: * cum irátus fueris, misericórdiae recordáberis.

Uprostřed let je rozhláš; když se rozhněváš, rozpomeň se na milosrdenství.

Deus ab Austro véniet, * et sanctus de monte Pharan:

Bůh přichází od jihu a Svatý s hory Faran.

Opéruit caelos glória ejus: * et laudis ejus plena est terra.

Jeho sláva pokryla nebesa a jeho chvály je plná země.

Splendor ejus ut lux erit: * córnua in mánibus ejus:

Ibi abscondita est fortitúdo ejus: * ante fáciem ejus ibit mors.

Et egrediétur diábolus ante pedes ejus. * Stetit et mensus est terram.

Aspéxit, et dissólvit Gentes: * et contríti sunt montes saéculi.

Incurváti sunt colles mundi, * ab intinéribus aeternitátis ejus.

Pro iniquitáte vidi tentória Aethiopiae, * turbabúntur pelles terrae Mádian.

Numquid in fluminibus irátus es, Dómine? * aut in fluminibus furor tuus? vel in mari indignátio tua?

Qui ascédes super equos tuos: * et quadrigae tuae salvátio.

Súscitans suscitábis arcum tuum: * juraménta tríbubus quae locútus es.

Flúvios scindes terrae: vidérunt te, et doluérunt montes: * gorges aquárum tránsiit.

Dedit abyssus vocem suam: * altitúdo manus suas levávit.

Sol, et luna steterunt in habitáculo suo, * in luce sagittárum tuárum, ibunt in splendóre fulgurántis hastae tuae.

Jeho jas je jako světlo a v jeho rukou jsou rohy.

Tam je skryta jeho síla a před ním kráčí smrt.

A ďábel vychází před jeho nohama. Zastavil se a změřil zemi.

Popatřil a rozprášil národy a odvěké vrchy byly rozmeteny.

Pahorky světa se snížily cestami jeho věčnosti.

Stany ethiopské vidím pod nepravostí, kožešiny země Madianu jsou zděšeny.

Což na řeky jsi se rozhněval, Pane? Či hněváš se na vodní proudy? A nebo jsi rozhorlen na moře?

Jenž sedáš na koně a na své spřežení spásy.

Jistě zvedáš svůj luk, přísahu, již jsi dal kmenům.

Rozděluješ řeky země; viděly tě hory a bylo jim bolno; vodní vír pomínil.

Prohlubeň vydala zvuk; výška pozvedla své ruce.

Slunce a měsíc se zastavily ve svém příbytku; jdou ve svitu tvých šípů, v záři tvého blýskavého kopí.

In frémitu conculcábis terram: * et in furóre obstupefáciés Gentes.

Egréssus es in salútem pópuli tui: * in salútem cum Christo tuo.

Percussisti caput de domo ímpii: * denudásti fundaméntum ejus usque ad collum.

Maledixísti sceptris ejus, cápiti bellatórum ejus, * veniéntibus ut turbo ad dispergéndum me.

Exsultátio eórum * sicut ejus, qui dévorat páuperem in abscondito.

Viam fecísti in mari equis tuis, * in luto aquárum multárum.

Audívi, et conturbátus est venter meus: * a voce contremuérunt lábia mea.

Ingrediátur putrédo in óssibus meis, * et subter me scáteat.

Ut requiéscam in die tribulatiónis: * ut ascéndam ad pópulum accíntum nostrum.

Ficus enim non florébit: * et non erit germen in víneis.

Mentiétur opus olívae: * et arva non áfferent cibum.

Abscindétur de ovíli pecus: * et non erit arméntum in praesépibus.

Ego autem in Dómino gaudébo: * et exsultábo in Deo Jesu meo.

V rozlícení šlapeš po zemi a v hněvivosti zastrájuješ národy.

Vyšel jsi pro spasení svého lidu, abys jej spasil se svým Pomazaným.

Rozbil jsi hlavu z domu bezbožníka; obnažil jsi ho od základu až k hrdlu.

Proklel jsi jeho žezla, hlavu jeho bojovníků, kteří přišli jako vichr, aby mne rozprášili.

Jejich jástot je jako jástot toho, kdo v skrytu trhá chudáka.

Proklestil jsi svým koním cestu mořem, v bahně velikých vod.

Uslyšel jsem a mé nitro se rozbouřilo; mé rty se zachvěly hlasem.

Ať se dostane na mé kosti hniloba a ať se to pode mnou hemží!

Abych v den soužení došel odpočinuti, abych mohl vystoupit k svému silnému lidu.

Pak pokvete fík a nebude zárodka na vinicích.

Selže dílo olivy a pole neponesou pokrm.

Z ovčince bude vzat brav a skot nebude při jeslích.

Avšak já se budu radovat v Pánu a budu plesat v Bohu, mém Ježíši.

Deus Dóminus fortitúdo mea: * et ponet pedes meos quasi cervórum.

Et super excélsa mea dedúcet me victor * in psalmis canéntem.

Ana. 4. Cum conturbáta fuerit ánima mea, Dómine, misericórdiae memoreris.

Pán Bůh je má síla a postaví mé nohy jako nohy jelenů.

A po mých výšinách vítěz povede mne pějícího chvalozpěvy.

4. ant. Až má duše bude zmatena, Pane, budeš pamětliv svého milosrdenství.

5. a n t i f o n a

Meménto mei, † Dómine, dum véneris in regnum tuum.

Vzpomeň si na mne, Pane, až přijdeš do svého království!

Ž a l m 147

Chvalozpěv vděčnosti vůči Bohu za hojnost dobra, jež nám přineslo vykoupění na Golgotě a zprostředkuje a rozdělí nám Církev svatá. Předně nám byl otevřen nebeský ráj, jež Spasitel na kříži slíbil kajícím lotrovům.

Lauda Jerúsalem Dóminum: * lauda Deum tuum, Sion.

Quóniam confortávit seras portárum tuárum: * benedíxit filiis tuis in te.

Qui pósuit fines tuos pacem: * et ádipe fruménti sátiat te.

Qui emíttit elóquium suum terrae: * velóciter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam: * nébulam sicut cinerem spargit.

Míttit crystállum suum sicut buccéllas: * ante faciém frígoris ejus quis sustinébit?

Jerusaleme, chval Pána, Sione, chval svého Boha!

Neboť upevnil závory tvých bran, požehnal tvým synům v tobě.

On zjednal pokoj na tvých hranicích a nasycuje tě pšeničnou bělí.

On vysílá na zemi svůj rozkaz, jeho řeč běží rychle.

On dává sníh jako vlnu, rozsévá mlhu jako popel.

Sesílá svůj led jako kousky: kdo obstojí před jeho mrazem?

Emittet verbum suum,
et liquefacit ea: * flabit
spíritus ejus et fluent
aquae.

Qui annúntiat verbum
suum Jacob: * justítias et
judícia sua Israël.

Non fecit táliter omni
natióni: * et judícia sua
non manifestávit eis.

Ana. 5. Meménto mei,
Dómine, dum véneris in
regnum tuum.

Ů. Collocávit me in ob-
scúris.

R. Sicut mórluos saéculi.

Vysílá svůj rozkaz a
rozpouští je, zavane jeho
vítr a hned tekou vody.

On oznámil svůj zákon
Jakubovi, svá ustanovení
a práva Izraeli.

Tak neučinil žádnému
národu a nezjevil jim svá
práva.

5. ant. Vzpomeň si na
mne, Pane, až přijdeš do
svého království!

Ů. Staví mne do tem-
ností.

R. Jako dávné mrtvé.

Antifona k Benedictus

Posuérunt super caput
ejus causam ipsíus scíp-
tam: Jesus Nazaréus,
Rex Judaeórum.

Nad jeho hlavu dali
nápís o jeho vině: Ježíš
Nazaretský, král židovský.

Chvalozpěv Zachariášův (Luk. 1, 68—79)

Obsahem antifony je nápís na kříži. Tlumočí žalobu židů
a podklad rozsudku smrti. Tak židé nejen se odřekli svého
krále a Mesiáše, nýbrž zbavili ho i důstojnosti a odsoudili
k smrti. Avšak Bohočlověk svou smrtí dobyl spásy nejen židům,
nýbrž celému světu. Proto nápís na kříži byl ve třech řečích.
Z hloubi rozbolestnělého srdce zpívá dnes Církev svatá chvalo-
zpěv BENEDICTUS jako svůj dík za vykopení.

Chvalozpěv Benedictus viz str. 50.

Ana. Posuérunt super
caput ejus causam ipsíus
scriptam: Jesus Nazaré-
nus, Rex Judaeórum.

Ant. Nad jeho hlavu dali
nápís o jeho vině: Ježíš
Nazaretský, král židovský.

Ů. Christus factus est
pro nobis obédiens usque
ad mortem, mortem autem
crucis.

Ů. Kristus stal se pro
nás poslušným až k smrti,
a to k smrti kříže.

Pak chór kleče modlí se tiše Otče náš a po něm tlumeným hlasem recituje kající žalm Miserere mei Deus (viz str. 39).

Po něm představený se modlí tuto

Modlitbu

<p>Réspice, quaesumus, Domine, super hanc familiam tuam, pro qua Dominus noster Jesus Christus non dubitavit manibus subire tormentum.</p>	<p>Pane, prosíme tě, shlédni tuto na svou rodinu, pro kterou Pán náš Ježíš Kristus bez váhání se vydal do rukou hříšníků a podtradi nocentium et crucis stoupil muka kříže.</p>
--	---

Bílá sobota

Před počátkem posvátného Oficia viz str. 3.

Matutinum

Církev svatá vzpomíná Pána odpočívajícího v hrobě. V lekciích a responsoriích dává průchod žalu nad hroznou ztrátou svého Zakladatele.

I. Nokturn

Tvrdé a bolestné dílo vykopení je skončeno. Spravedlivý dobojoval a vykřvácel. Klidně teď odpočívá v hrobě. Očekává brzké oslavení a věčnou radost z vítězství.

1. antifona

In pace † in idipsum dormiam et requiescam. V klidu zároveň ulehnu a hned usnu.

Žalm 4

Spasitel k smrti uštváný klidně odpočívá. I z hrobu ještě volá na své nepřátele, aby zanechali nevěry a lži: „Ten, kdo tak podivuhodně mne oslavil na kříži, oslavil jako Božího Syna, ten mi připraví ještě podivuhodnější oslavu ve zmrtvýchvstání“.

<p>Cum invocarem exaudivit me Deus justitiae meae: * in tribulatione dilatasti mihi.</p>	<p>Když jsem vzýval, vyslyšel mne Bůh mé spravedlnosti; v soužení jsi mně uvolnil.</p>
--	--

Miserére mei, * et exáudi oratiómem meam.

Fílii hóminum, úsquequo gravi corde? * ut quid diligitis vanitátem, et quaeritis mendácium?

Et scitóte quóniam mirificávit Dóminus sanctum suum: * Dóminus exáudiet me cum clamávero ad eum.

Irascímíni, et nolíte peccáre: * quae dicitis in córdibus vestris, in cubilibus vestris compungímíni.

Sacrificáte sancrificium justítiae, et speráte in Dómino. * Multi dicunt: Quis osténdit nobis bona?

Signátum est super nos lumen vultus tui, Dómine: * dedísti laetitiam in corde meo.

A fructu fruménti, vini et ólei sui * multiplicáti sunt.

In pace in idípsum * dórmíam et requiéscam.

Quóniam tu, Dómine, singuláriter in spe * constituísti me.

Ana. 1. In pace in idípsum dórmíam et requiéscam.

Smiluj se nade mnou a vyslyš mou modlitbu!

Synové člověka, jak dlouho budete zatvrzeli srdcem? Proč milujete marnost a vyhledáváte lež?

A vězte, že Pán podivuhodně omilostnil svého Svatého; Pán mne vyslyší, když k němu budu volat.

Hněvejte se, ale nehřešte! Nač myslíte ve svém srdci, toho litujte na svých ložích!

Obětujte spravedlivou oběť a doufejte v Pána. Mnozí říkají: „Kdo nám ukáže štěstí?“

Jas tvé tváře, Pane, stal se nám znamením, daroval jsi mému srdci radost.

Zbohatli plodem obilí, vína a oleje.

V klidu zároveň ulehnu a budu odpočívat.

Neboť ty, Pane, jsi mne jedinečně bezpečně ubytoval.

1. ant. V klidu zároveň ulehnu a hned usnu.

2. antifona

Habitábit † in tabernáculo tuo, requiéscent in monte sancto tuo.

Bude přebývat v tvém stánku, odpočívat na tvé svaté hoře.

Žalm 14

Vtělený Syn Boží po celý život miloval spravedlnost a cvičil se v ní. Hřích nenáviděl až do krvavé smrti. Za to svatý a spra-

vedlivý Bůh dopřává mu klidu v hrobě jako závdavek a záruku věčného klidu ve stanu nebeského Sionu.

Dómine, quis habitábit in tabernáculo tuo? * aut quis requiésceť in monte sancto tuo?

Qui ingréditur sine mácula, * et operáťur justítiam:

Qui lóquitur veritátem in corde suo, * qui non egit dolum in lingua sua:

Nec fecit próximo suo malum, * et oppróbrium non accépit advérsus próximos suos.

Ad nihilum dedúctus est in conspéctu ejus malignus: * tíméntes autem Dóminum gloriťicat:

Qui jurat próximo suo, et non decípit, * qui pecúniam suam non dedit ad usúram, et múnera super innocétem non accépit.

Qui facit haec, * non movébitur in aetérnum.

Ana. 2. Habitábit in tabernáculo tuo, requiésceť in monte sancto tuo.

Pane, kdo smí přebývat v tvém stánku či kdo smí odpočívát na tvé svaté hoře?

Kdo vstupuje bez úhony a spravedlivě jedná.

Kdo ve svém srdci mluví pravdu a kdo svým jazykem nejedná lstivě.

Ani svému bližnímu nedělá nic zlého a na své bližní nedopustí hanu.

V jeho očích zlomyslník je v opovržení, ale chabojné má v uctivosti.

Kdo svému bližnímu přísahá a neklame, kdo své peníze nedává na lichvu a nepřijímá úplatky proti nevinnému.

Kdo takto jedná, nezvklá se na věky.

2. ant. Bude přebývat v tvém stánku, odpočívát na tvé svaté hoře.

3. antifona

Caro mea † requiésceť in spe.

Mé tělo odpočine v pokoji.

Žal m 15

Mesiáš vidí nádhernou odměnu za své smrtelné utrpení. Nebeský Otec nenechá jeho duši v podsvětí. Nedovolí, aby jeho tělo tlelo v hrobě. Duše zase se spojí s tělem. Pozdvihne ho k sobě i s jeho lidskou přirozeností. A po své pravici dá mu podíl na své plné blaženosti a na Božím království.

Consérva me, Dómine, quóniam sperávi in te. * Dixi Dómino: Deus meus es tu, quóniam bonórum meórum non eges.

Sanctis, qui sunt in terra ejus, * mirificávit omnes voluntátes meas in eis.

Multiplicátae sunt infirmitátes eórum: * póstea acceleravérunt.

Non congregábo conventícula eórum de sanguínibus, * nec memor ero nóminum eórum per lábia mea.

Dóminus pars haereditátis meae, et cálicis mei: * tu es, qui restítues haereditátem meam mihi.

Funes cecidérunt mihi in praecláris: * étenim haereditas mea praeclára est mihi.

Benedícam Dóminum, qui tribuit mihi intelléctum: * insuper et usque ad noctem increpuérunt me renes mei.

Providébam Dóminum in conspéctu meo semper: * quóniam a dextris est mihi, ne commóvear.

Propter hoc laetátum est cor meum, et exultávit lingua mea: * insuper et caro mea requiescet in spe.

Quóniam non derelínques ánimam meam ni

Temné hodinky.

Zachovej mne, Pane, neboť v tebe jsem důvěřoval. Řekl jsem Pánu: „Ty jsi můj Bůh, neboť mé statky nepotřebuješ.“

Na světcích, kteří jsou v jeho zemi, podivuhodně vyplnil všechna má přání.

Mnohé jsou bolesti těch, kdo za nimi (modlami) chvátají.

Nesvolám jejich schůze ke krvavým obětem a na svých rtech nevzpomenu jejich jmen.

Můj dědičný podíl a můj kalich je Pán: ty jsi, kdo mi navrátí mé dědictví.

Vyměřený podíl mi připadl ve výborném kraji, též mé dědictví se mi zdá skvělé.

Budu dobrořečit Pánu, že mne obdařil rozumem, ba i v noci má ledví mne upomínají.

Ustavičně si představuji Pána, že je mi po pravici, abych se nezviklal.

Proto mé srdce se raduje a můj jazyk jásá, ano i mé tělo bude bezpečně odpočívat.

Protože nenecháš mou duši v podsvětí a nedo-

inférno: * nec dabis sanctum tuum vidére corruptionem.

Notas mihi fecisti vias vitae, adimplébis me laetitía cum vultu tuo: * delectatiónes in dextera tua usque in finem.

Ana. 3. Caro mea requiescet in spe.

V. In pace in idípsum.

R. Dórmiam et requiescam.

Chór se tiše modlí Otče náš.

pustíš, aby tvůj svatý viděl porušení.

Ukázal jsi mi cesty života, naplnuješ mne radostí před svou tváří: po tvé pravici jsou věčně rozkoše.

3. ant. Mé tělo odpočine v pokoji.

V. V klidu zároveň.

R. Usnu a odpočinu

1. čtení (3, 22—30)

Včera ve 3. lekcí prorok jako zástupce lidu Ikal nad dílem Chaldeů, nad zpusťšením svatého města a chrámu. Dnes v pokofe a odevzdanosti se sklání pod ruku spravedlivého Boha. Prorok je zase předobrazem Spasitele klesajícího pod tíží hříchů světa. Odevzdanost do rukou Božích a naděje na brzké oslavení posilují „muže bolesti“ i v hořkých hodinách utrpení i v temnotě hrobu. Církev svatá též oddaně doufá, že její Zakladatel zase vstane a pak na vždy s ní bude spojen.

De Lamentatióne Jeremíae Prophétae. Z pláče proroka Jeremijáše. (3, 22-30).

H e t h. Misericórdiae Dómini, quia non sumus consúpti: quia non defecerunt miseratiónes ejus.

H e t h. Novi dilúculo, multa est fides tua.

H e t h. Pars mea Dóminus, dixit ánima mea: propterea exspectábo eum.

T e t h. Bonus est Dóminus sperántibus in eum, ánimae quaerénti illum.

T e t h. Bonum est praestolari cum siléntio salutáre Dei.

H e t. Je milostí Páně, že není po nás veta, nebof jeho milosrdenství nemá konce.

H e t. Nová je za svitání, hojná je tvá věrnost.

H e t. Mým údělem je Pán praví má duše, proto budu v něho doufat.

T e t. Dobrotivý je Pán těm, kdo v něho doufají, duši, jež ho hledá.

T e t. Dobře mlčky čekat na pomoc Boží.

T e t h. Bonum est viro,
cum portáverit jugum ab
adolescéntia sua.

J o d. Sedébit solitárius
et tacébit: quia levávit
super se.

J o d. Ponet in púlvere
os suum, si forte sit spes.

J o d. Dabit percutiénti
se maxíllam, saturábitur
oppróbríis.

Jerúsalem, Jerúsalem,
convértere ad Dóminum
Deum tuum.

T e t. Dobře je muži,
nese-li jařmo od svého
mládi.

J o d. Sedí o samotě a
mlčí, když je na něho
vložil.

J o d. Klade svá ústa
do prachu, zbývá-li snad
ještě naděje.

J o d. Nastavuje líce
tomu, kdo ho bije, je na-
sycen potupami.

Jerusaleme, Jerusaleme,
obraf se k Pánu Bohu
svému.

I. r e s p o n s o r i u m

Sicut ovis ad occisiónem
ductus est, et dum male
tractarétur, non apéruit os
suum: tráditus est ad
mortem, * Ut vivificáret
pópulum suum.

V. Trádidit iu mortem
ánimam suam, et inter
scelerátos reputátusest. —
Ut vivificáret pópulum
suum.

Byl veden jako ovce
k zabití, a když s ním
zle jednali, neotevřel svá
ústa: byl vydán na smrt,
aby svému lidu dobyl
života.

V. Vydal svůj život na
smrt a byl počítán mezi
zločince, aby svému lidu
dobył života.

2. č t e n í (4, 1—6)

Nový a dojemnější obraz neštěstí města a chrámu, krále a lidu. Ale tentokrát prorok je líčí jako zasloužený Boží trest za těžké hříchy nevděčného obyvatelstva. Je to předpověď zkázy Jerusalema za jeho vraždu Boha Vykupitele.

A l e p h. Quómodo obs-
curátum est aurum, mutá-
tus est color óptimus, dis-
persi sunt lápides sanc-
tuárii in cápíte ómnium
plateárum.

A l e f. Jak zčernalo zla-
to, zvrhla se barva nej-
vzácnější! Rozmetány jsou
kameny svatyně na rozích
všech ulic.

Beth. Filii Sion inclity et amicti auro primo: quomodo reputati sunt in vasa testea, opus manuum figuli?

GhimeI. Sed et lamiae nudaverunt mammam, lactaverunt catus suos: filia populi mei crudelis, quasi struthio in deserto.

Dalet h. Adhaesit lingua lactentis ad palatum ejus in siti: parvuli petierunt panem, et non erat, qui frangeret eis.

He. Qui vescebantur voluptuose, interiierunt in viis: qui nutriebantur in cruceis, amplexati sunt stercora.

Vau. Et major effecta est iniquitas filiae populi mei peccato Sodomorum, quae subversa est in momento, et non cepuerunt in ea manus.

Jerusalem, Jerusalem, convertere ad Dominum Deum tuum.

Bet. Sionští synové, ušlechtilí a oděni čistým zlatem: proč jsou pokládáni za hlíněné nádoby, za výrobky rukou hrncířových?

GimeI. I obludy obnažují prsy, kojí svá mláďata: dcera mého lidu je ukrutná jako pštros na poušti.

Dalet. Žízň jazyk se lepí kojenci na ponebí; maličci chtějí chleba, není však, kdo by jim jej lámal.

He. Kdo jídali lahůdky, hynou na ulicích; kdo bývali chováni v purpuru, chápají se kalu.

Vaf. Tedy nepravost dcery mého lidu vzrostla nad hřích Sodomy, která vyvrácena byla v okamžiku a nechopila se jí ruka.

Jerusalem, Jerusalem, obrať se k Pánu Bohu svému!

2. r e s p o n s o r i u m

Jerusalem, surge et exue te vestibus jucunditatis: induere cinere et cilicio:
* Quia in te occisus est Salvator Israël.

Jerusalem, povstaň a odlož svůj slavnostní šat a posyp se popelem a vezmi si kající šat, že v tobě byl zabit Spasitel Izraele!

V. Deduc quasi torrentem lacrimas per diem et noctem, et non taceat pu-

V. Plač proudy slz dnem i nocí a ať neoschne zřítelnice tvého oka, že v

pilla óculi tui - Quia in te tobě byl zabit Spasitel occisus est Salvátor Israēl. Izraele!

3. čtení (5, 1—11)

Prorok jménem celé obce obrací se na Boha upřímnou kající modlitbou. Proší o milost a slitování. Aby srdce Boží spíš pohnul k soucitu, líčí bídu obyvatelstva ve zpusťované zemi. Církev svatá této prosby k Bohu používá ve svých potřebách. Hlavně jí klade na srdce hříšníkům, aby Bůh je zbavil béd hříchů a odpustil jim pro Vykupitelovu smrt.

Incipit Oratio Jeremiae Prophetae.

Recordáre, Dómine, quid acciderit nobis: intuere et respice opprobrium nostrum. Haereditas nostra versa est ad aliénos: domus nostrae ad extráneos. Pupilli facti sumus absque patre, matres nostrae quasi víduae. Aquam nostram pecúnia bibimus: ligna nostra pretio comparávimus. Cervicibus nostris minabámur: lassis non dabátur réquies. Aegyptó dedimus manum et Assyriis, ut saturarémur pane. Patres nostri peccaverunt, et non sunt: et nos iniquitates eórum portávimus. Servi domináti sunt nostri: non fuit qui redímeret de manu eórum. In animábus nostris afferebámus panem nobis, a fácie gládii in desérto. Pellis nostra, quasi cíbanus exústa est a fácie tempestátum famis. Mulieres in Sion humiliáverunt et vírgines in civitátibus Juda.

Počíná modlitba proroka Jeremiáše.

Rozpomeň se, Pane, co nás potkalo, popať a viz naše pohanění! Naše dědictví dostali cizáci, naše domy cizinci. Osířeli jsme, bez otce jsme, naše matky jakoby ovdověly. Svou vodu za peníze pijeme, své dříví kupujeme za stříbro. Jsme taháni za šíje, unaveným se nedává odpočinek. Vztáhli jsme ruce po Egyptě a Asyrii, abychom se nasýtíli chlebem. Naši otcové zhřešili a nejsou, ale my neseme jejich nepravosti. Otroci panují nad námi, není, kdo by nás vytrhl z jejich rukou. Přinášíme si chléb se strachem v duši před mečem pouště. Naše kůže od palčivého hladu je vypálená jako pec. Ženy na Sionu zneuctivali, panny v městech judských.

Jerúsalem, Jerúsalem, Jerusaleme, Jerusaleme,
 convertéte ad Dóminum obrať se k Pánu Bohu
 Deum tuum. svému!

3. r e s p o n s o r i u m

Plange quasi virgo, Hořekuj jako panna, lide
 plebs mea: ululáte, pa- můj, nařikejte, pastýři, v
 stóres, in cinere et cili- popeli a kajícím šatě, pro-
 cio: * Quia venit dies tože nadešel velký a velmi
 Dómini magna et amára hořký den Páně!
 valde.

V. Accingite vos, sa- V. Opásejte se, kněží,
 cerdótes, et plángite, mi- a bědujte, služebníci ol-
 nistri altáris: aspérgite táře: posypte se popelem,
 vos cinere. — Quia venit protože nadešel velký a
 dies Dómini magna et velmi hořký den Páně!
 amára valde.

Ř. Plange quasi virgo, Ř. Hořekuj jako panna,
 plebs mea: ululáte, pa- lide můj, nařikejte, pa-
 stóres, in cinere et cilicio: stýři, v popeli a kajícím
 * Quia venit dies Dómini šatě, protože nadešel velký
 magna et amára valde. a velmi hořký den Páně!

II. Nokturn

Pevně a mocně vstupuje Kristus do podsvětí jako vítěz nad
 ďablem a peklem. A jako vítěz nad smrtí záhy slavně se z pod-
 světí vrátí.

1. a n t i f o n a

Elevámini, † portae ae- Otevřte se, odvěké brá-
 ternáles: et introíbit Rex ny, a vejde vítězoslavný
 glóriiae. král!

Ž a l m 23

Svaté tělo odpočívá v hrobě. Oslavená duše se snesla do před-
 pekli. Tam spravedlivým Starého zákona zvěstovala radostnou
 zvěst vykoupení. Záhy přijde Král slávy, aby je odtamtud vyvedl
 a vítězně uvedl do nebe. Jako na jeho mocné zvolání se otevřely
 brány podsvětí, tak se mu otevře i věčná brána nebes.

Dómini est terra, et Pánova je země a vše,
 plenitúdo ejus: * orbis co ji naplňuje: zemský

terrárum, et univérſi, qui hábitant in eo.

Quia ipſe ſuper mária fundávit eum: * et ſuper flúmina praeparávit eum.

Quis ascéndet in montem Dómini? * aut quis ſtabit in loco ſancto ejus?

Innocens mánibus et mundo corde, * qui non accépit in vano ánimam ſuam, nec jurávit in dolo próximo ſuo.

Hic accípiet benedictiónem a Dómino: * et miſericórdiam a Deo ſalutári ſuo.

Haec eſt generátio quaeréntium eum, * quaeréntium faciém Dei Jacob.

Attóllite portas, príncipes, veſtras, et elevámini, portae aeternáles: * et introíbit Rex glóriae.

Quis eſt iſte Rex glóriae? * Dóminus fortis et potens: Dóminus potens in praélio.

Attóllite portas, príncipes, veſtras, et elevámini, portae aeternáles: * et introíbit Rex glóriae.

Quis eſt iſte Rex glóriae? * Dóminus virtútum ipſe eſt Rex glóriae.

Ana. I. Elevámini, portae aeternáles: et introíbit Rex glóriae.

okrsek a všichni, kdo na něm bydlí.

Protože on ji založil na moři a na řekách ji upevnil.

Kdo smí vystoupit na horu Páně? Či kdo smí stanout na jeho svatém místě?

Kdo má nevinné ruce a čisté srdce, kdo svou duši nedává za ničemnost a svému bližnímu lstivě nepřisáhá.

Ten dostane od Pána požehnání a milosrdenství od Boha, svého Spasitele.

To je pokolení těch, kdo ho hledají, kdo hledají tvář Jakubova Boha.

Knížata, zdvihněte své brány a otevřte se, odvěké brány, a vejde vítězoslavný král.

Kdo je onen vítězoslavný král? Pán silný a mocný, Pán mocný ve válce.

Knížata, zdvihněte své brány a otevřte se, odvěké brány, a vejde vítězoslavný král.

Kdo je onen vítězoslavný král? Sám Pán zástupů je oním vítězoslavným králem.

I. ant. Otevřte se, odvěké brány, a vejde vítězoslavný král.

2. antifona

Credo videre † bona Doufám, že spatřím
Dómini in terra vivéntium. štěstí Páně v zemi živých.

Ž a l m 26

I v temnotě a osamělosti hrobu Vykupitel je pln jasné naděje. V neustálé modlitbě očekává slávu zmrtvýchvstání a přijetí do „říše živých“, kde i jeho svaté lidství bude mít podíl na dobru Božství.

Žalm Dominus illuminatio mea viz str. 57.

Ana. 2. Credo videre 2. ant. Doufám, že
bona Dómini in terra vi- spatřím štěstí Páně v zemi
véntium. živých.

3. antifona

Dómine, † abstraxísti Pane, vzdálil jsi mou
ab inferis ánimam meam. duši od pekla.

Ž a l m 29

Tento žalm dýše ještě větší důvěrou. Lidská duše Spasitelova vidí zmrtvýchvstání již blízko a jistě. Jásavě proto děkuje nebeskému Otci, že duši i tělo vyvede z podsvětí a pláč předvečera Velkého pátku promění ve velikonoční jásoť. Dítky Církve svaté z hloubi duše pějí tuto plíseň díků a chvály Špasiteli, který již v podsvětí je vítězem.

Exaltábo te, Dómine, Velebím tě, Pane, že
quóniam suscepísti me: * jsi mne ochránil a že jsi
nec delectásti inimicos nedal, aby moji nepřátelé
meos super me. nade mnou jásalí.

Dómine, Deus meus, Pane, Bože můj, volal
clamávi ad te, * et sanásti jsem k tobě a uzdravil
me. jsi mne.

Dómine, eduxísti ab Pane, vyvedl jsi mou
inférno ánimam meam: * duši z podsvětí, zachránil
salvásti me a descendén- jsi mne mezi těmi, kdo
tibus in lacum. klesli do hrobu.

Psállite Dómino, sancti Zpívejte Pánu, jeho
ejus: * et confitémini me- svatí, a oslavujte jeho
móriae sanctitátis ejus. svatou památku!

Quóniam ira in indignatione ejus: * et vita in voluntate ejus.

Ad vesperum demorabitur fletus: * et ad matutinum laetitia.

Ego autem dixi in abundantia mea: * Non movabor in aeternum.

Dómine, in voluntate tua, * praestitisti decorem meo virtutem.

Avertisti faciem tuam a me, * et factus sum conturbatus.

Ad te, Dómine, clamabo: * et ad Deum meum deprecabor.

Quae utilitas in sanguine meo, * dum descendo in corruptionem?

Numquid confitebitur tibi pulvis * aut annuntiabit veritatem tuam?

Audivit Dóminus, et miseratus est mei: * Dóminus factus est adiutor meus.

Convertisti planctum meum in gaudium mihi: * conscidisti saccum meum et circumdedisti me laetitia:

Ut canteat tibi gloria mea, et non compungar: * Dómine Deus meus, in aeternum confitebor tibi.

Ana. 3. Dómine, abstrahisti ab inferis animam meam.

V. Tu autem, Dómine, miserere mei.

Protože v jeho rozhoření je hněv a v jeho dobré vůli je život.

K večeru se dostavuje pláč a z rána veselost.

Ja však jsem řekl v době hojnosti: „Nezviklám se na věky!“

Pane, svou přízní jsi dodal síly mé vážnosti.

Odvrátil jsi ode mne svou tvář a polekal jsem se.

K tobě, Pane, volám a prosím svého Boha.

Jaký bude užitek z mé krve, klesnu-li v záhubu?

Což tě bude chválit prach anebo hlásat tvou pravdu?

Slyšel Pán a smiloval se nade mnou, Pán se stal mým pomocníkem.

Můj pláč jsi mi obrátil v radost, roztrhl jsi mé režné roucho a opásal jsi mne radostí.

Aby má duše ti pěla a abych si nestýskal, Pane, Bože můj, budu tě vzývat na věky.

3. ant. Pane, vzdálil jsi mou duši od pekla.

V. Ty pak, Pane, smiluj se nade mnou!

R. Et resúscita me, et
retribuam eis.

R. Probud' mne a od-
platím jim.

Chor tiše se modlí Otče náš.

Čtení

Svatý Augustin oslavuje vítězství Boží prostoty nad pleticháfskou moudrostí světa. Ukázalo se to při vykupitelském díle. Lekce jsou vzaty z výkladu 63. žalmu.

4. čtení

Ex Tractátu sancti
Augustini Episcopi
super Psalmos. (Ps. 63).

Z traktátu svatého
biskupa Augustina
o Žalmech (ž. 63).

Accedet homo ad cor altum, et exaltabitur Deus. Illi dixerunt: Quis nos vidébit? Defecerunt scrutantes scrutationes, consilia mala. Accessit homo ad ipsa consilia, passus est se teneri ut homo. Non enim teneretur nisi homo, aut videretur nisi homo, aut caederetur nisi homo, aut crucifigeretur, aut moreretur nisi homo. Accessit ergo homo ad illas omnes passiones, quae in illo nihil valerent, nisi esset homo. Sed si ille non esset homo, non liberaretur homo. Accessit homo ad cor altum, id est cor secretum, objiciens aspectibus humanis hominem, servans intus Deum: celans formam Dei, in qua aequalis est Patri, et offe-

„Přistoupí člověk do hloubi srdce a povýšen se jeví Bůh“. Oni pravi: „Kdo nás uvidí?“ Zemděleli zkoumatelé zkoumáním zlých zámyslů. Přistoupil člověk (Kristus) na jejich plány, strpěl, aby se s ním zacházelo jako s člověkem. Byl by totiž jat jen jako člověk nebo vypátrán jen jako člověk anebo zavražděn jen jako člověk či ukřižován anebo zemřel jen jako člověk. Tedy jako člověk přistoupil na všechna ona utrpení, jež by na něho neměla vliv, kdyby nebyl člověkem. Kdyby však sám nebyl člověkem, pak by však též člověk nebyl vykoupen. Přistoupil člověk do hloubi srdce, to je do tajnosti: lidským zrakům ukazuje

rens formam servi, qua
minor est Patre.

člověka a uvnitř zůstává
Bohem, zakrýváje přiro-
zenost Boží, jíž je roven
Otcí, a nabízejí přiroze-
nost lidskou, jíž je nižší
Otce.

4. r e s p o n s o r i u m

Recéssit Pastor noster,
fons aquae vivae, ad cujus
tránsitum sol obscurátus
est: * Nam et ille captus
est, qui captívum tenébat
primum hóminem: hódie
portas mortis et seras
páriter Salvátor noster
disrúpit.

V. Destrúxit quidem
claustra inférni et sub-
vértit poténtias diáboli.
— Nam et ille captus est,
qui captívum tenébat pri-
mum hóminem: hodie por-
tas mortis et seras páriter
Salvátor noster disrúpit.

Odešel náš pastýř, pra-
men živé vody, při jehož
odchodu slunce se zatmělo.
Neboť byl zajat, kdo prv-
ního člověka choval v za-
jetí: dnes náš Spasitel
vyvrátil brány a závory
smrti.

V. Rozbořil pekelnou
baštu a podlomil ďáblovu
moc. Neboť byl zajat, kdo
prvního člověka choval v
zajetí: dnes náš Spasitel
vyvrátil brány a závory
smrti.

5. č t e n í

Quo perduxérunt illas
scrutatónes suas, quas
perscrutántes defecérunt,
ut étiam mórtuo Dómino
et sepúlto custódes pó-
nerent ad sepúlcrum? Di-
xérunt enim Piláto: Se-
ductor ille. Hoc appella-
bátur nómine Dóminus
Jesus Christus, ad solá-
tium servórum suórum,
quando dicúntur seductó-
res. Ergo illi Piláto: Se-
ductor ille, inquit, dixit

Kam až je přivedly ony
promyšlené záměry, jež
zkoumajíce zemdleli, že i
mrtvému a pochovanému
Pánu postavili stráž ke hro-
bu! Řekli totiž Pilátovi:
„Onen svůdce“ (tím jmé-
nem byl nazván Pán Ježíš
Kristus k potěše svých
služebníků, jsou-li nazý-
váni svůdci). Tedy řekli
Pilátovi: „Onen svůdce
řekl ještě za živa: Po třech
dnech vstanu z mrtvých.

adhuc vivens: Post tres dies resúrgam. Jube itaque custodiri sepúlcrum usque in diem tertium, ne forte véniant discipuli ejus et furéntur eum, et dicant plebi: Surréxit a mórtuis; et erit novissimus error pejor prióre. Ait illis Pilátus: Habétis custódiam; ite, custodíte, sicut scitis. Illi autem abeúntes munirunt sepúlcrum, signántes lápidem cum custódi- bus.

Rozkaž tedy, aby hrob byl hlídán až do třetího dne, aby snad nepřišli jeho učedníci a neukradli ho a neřekli lidu: Vstal z mrtvých! A poslední blud bude horší než první“. Řekl jim Pilát: „Máte stráž, jděte, hlídejte ho, jak dovedete“. I odešli, zabezpečili hrob stráží zabezpečivše kámen (Mat. 27, 63—66).

5. r e s p o n s o r i u m

O vos omnes, qui transitis per viam, attendite et videte, * Si est dolor similis sicut dolor meus.

Vy všichni, kdo jdete kolem, pohleďte a vizte, zda je bolest jako je má bolest.

V. Attendite, universi populi, et videte dolorem meum. — Si est dolor similis sicut dolor meus.

V. Pohleďte, všichni národové, a vizte, mou bolest, zda je bolest jako je má bolest.

6. č t e n í

Posuerunt custódes milites ad sepúlcrum. Concússa terra Dóminus resurréxit: mirácula facta sunt tália circa sepúlcrum, ut et ipsi milites, qui custódes advenerant, testes fierent, si vellent vera nuntiáre. Sed avarítia illa, quae captivávit discipulum cómitem Christi, captivávit et mílitem custódem sepúlcri. Damus, inquiunt,

Postavili ke hrobu na stráž vojíny. Zachvěla se země a Pán vstal z mrtvých: kolem hrobu se děly takové zázraky, že svědky by byli i vojíni, kteří stáli na stráž, kdyby byli chtěli mluvit pravdu. Ale lakota, která zachvěla učedníka z Kristovy společnosti, strhla i vojenskou stráž od hrobu. Řekli jim: „Dáme vám peníze a řekněte,

vobis pecúniám: et dícite, quia vobis dormiéntibus venérunt discipuli ejus, et abstulérunt eum. Vere defecérunt scrutántes scrutatiónes. Quid est, quod dixísti, o infélix astútia? Tantúmne déseris lucem consílii pietátis et in profúnda versútiæ demégeris, ut hoc dicas: Dícite, quia vobis dormiéntibus venérunt discipuli ejus et abstulérunt eum? Dormiéntes testes ádhibes: vere tu ipse obdormísti, qui scrutádo tália defecísti.

když jste spali, že přišli jeho učedníci a odnesli ho“ (Mat. 28, 13). Ba že se dali strhnout promyšlenými záměry! Cos to řekla, nešťastná úskočnosti? Tak opouštíš světlo dobré rady a toneš ve lstivé tůni, že říkáš: „Řekněte, když jste spali, že přišli jeho učedníci a odnesli ho“? Připouštíš spící svědky, pak jistě sama dřímáš, když přemýšlením jsi se dala k tomu strhnout!

6. r e s p o n s o r i u m

Ecce, quómodo móritur Justus, et nemo pércipit corde: et viri justí tollúntur, et nemo consíderat: a fácie iniquitátis sublátus est Justus: * Et erit in pace memória ejus.

V. Tamquam agnus coram tondénte se obmútit, et non apéruit os suum: de angústia et de judicio sublátus est. — Et erit in pace memória ejus.

R. Ecce, quómodo móritur Justus, et nemo pércipit corde: et viri justí tollúntur, et nemo consíderat: a fácie iniquitátis sublátus est Justus: * Et erit in pace memória ejus.

Hle, jak umírá Spravedlivý a nikým to nehne! Spravedliví lidé jsou odstraňováni a nikdo to nepozoruje. Spravedlivý trpí nepravostí, ale jeho památka bude v pokoji.

V. Oněměl jako beránek před střihačem a neotevřel svá ústa: trpěl úzkostí a soudem. A jeho památka bude v pokoji

R. Hle, jak umírá Spravedlivý a nikým to nehne! Spravedliví lidé jsou odstraňováni a nikdo to nepozoruje. Spravedlivý trpí nepravostí, ale jeho památka bude v pokoji.

III. Nokturn.

Bůh povýší toho, kdo nyní je všemi opuštěn. Dá moc tomu, kdo všem je vydán na pospas.

1. antifona

Deus ádjuvat me, et Bůh mně pomáhá a Pán
Dóminus suscéptor est je ochráncem mé duše.
ánimae meae.

Žalm 53

Zášť Ježíšových nepřátel se neutišila prolitím jeho nevinné krve. Chtěl ho zadržet v hrobě zapečetěním náhrobního kamene a vojenskou stráží. Avšak i v hrobě v podsvětí lidská duše Kristova v modlitbě plné důvěry očekává pomoc Boží a vítězství nad nepřáteli.

Žalm Deus in nomine tuo viz str. 69.

Ana. 1. Deus ádjuvat 1. ant. Bůh mně pomáhá
me, † et Dóminus suscép- a Pán je ochráncem mé
tor est ánimae meae. duše.

2. antifona

In pace † factus est Pokojným se stalo jeho
locus ejus, et in Sion ha- místo a jeho obydlí na
bitátio ejus. Sionu.

Žalm 75

Svým utrpením a smrtí Bohočlověk přemohl moc hříchu, smrti a pekla. Při hrozném soudu Božím země se otřásala. Ale s večerem dne hrozného boje zavládl též klid a ticho. Svaté mrtvé tělo klidně odpočívá v hrobě. Je blízko svatému městu míru.

Žalm Notus in Judaea Deus viz str. 32.

Ana. 2. In pace factus 2. ant. Pokojným se
est locus ejus, et in Sion stalo jeho místo a jeho
habitátio ejus. obydlí na Sionu.

3. antifona

Factus sum * sicut homo Jsem jako člověk bez
sine adjutório, inter mór- pomoci, zanechaný mezi
tuos liber. mrtvými.

Žalm 87

Církev svatá znovu se oddává tichému a hlubokému bolu nad ztrátou svého Zakladatele. Strašlivý smrtelný zápas skončil v temnotách a samotě hrobu.

Žalm Domine Deus salutis meae viz str. 77.

A n a. 3. Factus sum sicut homo sine adjutorio, inter mórtuos liber.

3. ant. Jsem jako člověk bez pomoci, opuštěný mezi mrtvými.

V. In pace factus est locus ejus.

V. Pokojným se stalo jeho místo.

R. Et in Sion habitatio ejus.

R. A jeho obydlí na Sionu.

Chór tiše se modlí Otče náš.

Čtení

Svatý apoštol Pavel líčí nám oddanost novozákonního Velekněze, jež nemá sobě rovné. Plody krvavé smrti na kříži jsou přebohaté.

7. čtení (9, 11—14)

De Epístola b. Pauli Apóstoli ad Hebr.

Z listu svatého apoštola Pavla k židům.

Christus assistens pontifex futurorum bonorum per amplius et perfectius tabernaculum non manufactum, id est non hujus creatiois: neque per sanguinem hircorum, aut vitulorum sed per proprium sanguinem introivit semel in Sancta, aeterna redemptione inventa. Si enim sanguis hircorum, et taurorum, et cinis vitulae aspersus, inquinatus sanctificat ad emundationem carnis: quanto magnis sanguis Christi, qui per Spiritum Sanctum semetipsum

Kristus však vystoupiv jako velekněz budoucích statků, větším a dokonalejším stánkem, neudělaným rukama (to je ne z tohoto tvorstva), ani krví kozlů či telat, nýbrž vlastní krví vešel jednou pro vždy do velesvatyně, zjednav věčné vykoupení. Jestli totiž krev kozlů a býků a pokropení popelem jalo vice posvěcuje poskvrněné k očistě tělesné, čím spíše krev Kristova, jenž Duchem Svatým jako bezúhonnou oběť Bohu obětoval sebe sama, očistí

obtulit immaculatum Deo, emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis, ad serviendum Deo viventi? naše svědomí od mrtvých skutků, abychom sloužili věčnému Bohu!

7. responsorium

Adstiterunt reges terrae, et principes convenérunt in unum. * Advérsus Dóminum, et advérsus Christum ejus. Králové země se bouří a knížata se spojují proti Pánu a jeho Pomazanému.

V. Quare fremuérunt gentes, ad pópuli meditáti sunt inánia? — Advérsus Dóminum, et advérsus Christum ejus. V. Proč se bouří národové a lidé smýšlejí zbytečnosti? Proti Pánu a jeho Pomazanému.

8. čtení (9, 15—18)

Et ideo novi testaménti mediátor est: ut morte intercedénte, in redemptionem eárum praevaricationum, quae erant sub prióri testaménto, reprobationem accípiant qui vocáti sunt aetérnae hereditátis. Ubi enim testaméntum est, mors necesse est intercedat testatóris. Testaméntum enim in mortuis confirmátum est: alióquin nondum valet, dum vivit qui testátus est. Unde nec primum quidem sine sanguíne dedicátum est. A tak je prostředníkem nové úmluvy proto, aby pro smrt podstoupenou na vykoupení přestupků z doby první úmluvy dostali zaslíbené věčné dědictví ti, kdo jsou povoláni. Neboť kde je závěť, tam je nutno, aby se ověřila smrt toho, kdo ji učinil. Závěť totiž nabývá platnosti až u mrtvých; jinak nenabývá platnosti, pokud žije, kdo odkazuje. Proto ani první úmluva nebyla zasvěcena bez krve.

8. responsorium

Aestimátus cum cum descendéntibus in lacum: Podobám se těm, kdo jsou spouštěni do hrobu

* Factus sum sicut homo sine adjutorio, inter mortuos liber. Jsem jako člověk bez pomoci, opuštěný mezi mrtvými.

℣. Posuerunt me in lacu inferiori, in tenebris, et in umbra mortis. — Factus sum sicut homo sine adjutorio, inter mortuos liber. ℣. Položili mne do nejspodnější jámy, do temnot a do stínu smrti. Jsem jako člověk bez pomoci, opuštěný mezi mrtvými.

9. čtení (9, 19—22)

Lecto enim omni mandato legis a Mýse universo populo: accipiens sanguinem vitulorum et hircorum, cum aqua et lana coccinea, et hyssopo: ipsum quoque librum, et omnem populum aspersionem, dicens: Hic sanguis testamenti, quod mandavit ad vos Deus. Etiam tabernaculum et omnia vasa ministerii sanguine similiter aspersionem. Et omnia pene in sanguine secundum legem mundantur: et sine sanguinis effusione non fit remissio. Neboť když Mojžíš všemu lidu ohlásil každé přikázání zákona, vzav krev telat a kozlů s vodou a šarlatovou vlnou a yzopem, pokropil jak knihu tak i veškeren lid řka: „Toto je krev úmluvy, kterou s vámi učinil Bůh.“ Také podobně pokropil svatostánek a všechno bohoslužebné náradí. A téměř všechno podle zákona se očišťuje krví a bez prolití krve není odpuštění.

9. responsorium

Sepulto Domino signatum est monumentum, volventes lapidem ad ostium monumenti: * Ponentes milites, qui custodirent illum. Když Pán byl pochován, hrob byl zapečetěn. Přivalili kámen ke vchodu do hrobky. Postavili vojíny k němu na stráž.

℣. Accedentes principes sacerdotum ad Pilatum, petierunt illum. — Ponentes milites, qui custodirent illum. ℣. Velekněží přišli k Pilátovi a žádali o něj. Postavili vojíny k němu na stráž.

R. Sepúlto Dómino, signátum est monuméntum, volvéntes lápidem ad óstium monuménti: * Ponéntes milites, qui custodírent illum.

R. Když Pán byl pochován, hrob byl zapечатěn. Přivalili kámen ke vchodu do hrobky. Postavili vojíny k němu na stráž.

Chvály

Pán po smrti klidně odpočívá. Ale po slavném zmrtvýchvstání jeho smrt bude smrtí všeho umírání. Teď je bolestnou podívanou pro každého. Vzbuzuje soucit a bolest hlavně u svých věrných. Ale nebeský Otec ho záhy povýší. Jeho jméno bude velebit a bude mu žehnat všechno tvorstvo na nebi i na zemi.

1. antifona

O mors, † ero mors Smrti, budu tvou smrtí; tua; morsus tuus ero, inferne, zahubím tě.

Žalm 50

Za dědičný hřích a za své vlastní osobní hřích zasloužili jsme časnou i věčnou smrt. Syn Boží tedy za nás musil se ponížít až k smrti, ba až do hloubky hrobu. Ale jeho smrt je smrtí veškerého umírání a jeho zmrtvýchvstání je předobrazem a zárukou našeho zmrtvýchvstání.

Žalm Miserere mei Deus (viz str. 39).

Ana. 1. O mors, ero Smrti, budu tvou mors tua; morsus tuus smrtí; peklo, zahubím tě. ero, inferne.

2. antifona

Plangent eum † quasi Oplakávají ho jako Jed- Unigénitum, quia innocens norozeného, protože Pán Dóminus occísus est. byl zabit nevinně.

Žalm 91

Již záhy umlkne nárek věrných nad vraždou nevinného Syna Božího. Bůh dá svému Svatému nový, věčně mladý život ve slavném zmrtvýchvstání. Za to jeho nepřátelům připraví hrozný konec soudem nad Jerusalemem.

Bonum est confiteri Dómino: * et psállere nómini tuo, Altissime.

Ad annuntiándum mane misericórdiam tuam: * et veritátem tuam per noctem.

In decachódo, psaltério: * cum cántico. in cíthara.

Quia delectásti me, Dómine, in factúra tua: * et in opéribus manuum tuárum exsultábo.

Quam magnificáta sunt ópera tua, Dómine! * nimis profúndae factae sunt cogitatiónes tuae.

Vir insípiens non cognóscet: * et stultus non intélliget haec.

Cum exórti fúerint peccatóres sicut foenum: * et apparúerint omnes, qui operántur iniquitátem:

Ut intéreant in saéculum saéculi: * tu autem Altíssimus in aetérnum, Dómine.

Quóniam ecce inimíci tui, Dómine, quóniam ecce, inimíci tui períbunt: * et dispergéntur omnes, qui operántur iniquitátem.

Et exaltábitur sicut unícornis cornu meum: * et senéctus mea in misericórdia úberi.

Et despéxit óculus meus inimicos meos: * et in insurgéntibus in me malignántibus áudiet auris mea.

Dobře je chválit Pána a velebit tvé jméno, Nejvyšší.

Hlásat z rána tvé milosrdenství a za noci tvou věrnost.

Na desetistrunovém nástroji, na žaltáři, zpěvem a na citeře.

Neboť rozveseluješ mne, Pane, svou tvůrčí činností a já sám nad díly tvých rukou.

Jak vznešené jsou tvé skutky, Pane! Tvé myšlenky jsou velmi hluboké.

Nerozumný člověk to nezná a pošetilec tomu nerozumí.

Když hříšníci rostou jako tráva a když se zjevují všichni, kdo páší nepravost.

Aby zhylnuli na věky věků, ty pak, Nejvyšší, jsi na věky, Pane!

Neboť hle, tvoji nepřátelé, Pane, neboť hle, tvoji nepřátelé zhytnou a budou rozehnáni všichni, kdo páší nepravost.

A můj roh bude povýšen jako roh jednorozce a mé stáří bude v hojném milosrdenství.

A mé oko s hůry hledí na mé nepřátele a mé ucho naslouchá zlomyslníkům, kteří proti mně povstávají.

Justus, ut palma florébit: * sicut cedrus Líbani multiplicábitur.

Plantáti in domo Domini, * in átriis domus Dei nostri florébunt.

Adhuc multiplicabúntur in senécta úberi: * et bene patiéntes erunt ut annúntient:

Quóniam rectus Dóminus, Deus noster: et non est iniquitas in eo.

Ana. 2. Plangent eum quasi Unigénitum, quia innocens Dóminus occisus est.

Spravedlivý pokvete jako palma: rozmnoží se jako libanonský cedr.

Jsou zasazeni v domě Páně, pokvetou v nádvoří domu našeho Boha.

Ještě v požehnaném stáří dávají plody a mají se dobře, že mohou hlásat:

Že je spravedlivý Pán, Bůh náš, a není na něm bezpráví.

2. ant. Oplakávají ho jako Jednorozeného, protože Pán byl zabit nevině.

3. a n t i f o n a

Atténdite † univérsi populi, et vidéte dolórem meum.

Všichni národové, poporujte a vizte mou bolest.

Ž a l m 63

Církev svatá ještě jednou vybízí všechny národy, v prvé řadě své dítky, aby soucitně a s důvěrou rozjímalí o ranách jejího Zakladatele. Záhy již se zaskví jako zářící drahokamy. Budou slavným znamením jeho vítězství nad špatně promyšlenými plány jeho nepřátel.

Exáudi, Deus, orationem meam cum déprecor: * a timóre inimíci éripe ánimam meam.

Protexisti me a conventu malignántium: * a multitudíne operántium iniquitátem.

Quia exacuérunt ut gládium linguas suas: * intendérunt arcum rem amáram, ut sagittent in occúltis immaculátum.

Vyslyš, Bože, mou modlitbu, když prosím, vysvoboď mou duši od strachu před nepřítelem!

Chraň mne před rotou zločinců, před shlukem těch, kdo páší nepravost.

Protože naostřily své jazyky jako meč, napjali lučiště, hořkou řeč, aby z úkrytu stříleli na neviného.

Súbito sagittábunt eum, et non timébunt: * firmavérunt sibi sermónem nequam.

Narravérunt ut absconderent láqueos: * dixerunt: Quis vidébit eos?

Scrutáti sunt iniquitates: * defecerunt scrutantes scrutinio.

Accedet homo ad cor altum: * et exaltábitur Deus.

Sagittae parvulorum factae sunt plagae eorum: * et infirmatae sunt contra eos linguae eorum.

Conturbáti sunt omnes qui vidébant eos: * et tímuit omnis homo.

Et annuntiavérunt ópera Dei, * et facta ejus intellexérunt.

Laetábitur justus in Dómino, et sperábit in eo, * et laudabúntur omnes recti corde.

Ana. 3. Atténdite, univérsi pópuli, et vidéte dolórem meum.

Znenadání na něho střílejí a nebojí se: utvrzují se v ničemném rozhodnutí.

Vypravují, jak skryt osidla; říkají: „Kdo je uvidí?“

Osnují nepravosti: vyčerpávají se osnováním pletich.

Člověk přistoupí do hloubi srdce: a tu Bůh se jeví povýšen.

Jejich rány jsou jako dětské šipy a jejich jazyky na jejich škodu zeslábly.

Všichni, kdo je vidí, jsou poděšeni a každý člověk se léká.

A hlásají díla Boží a rozumí jeho skutkům.

Spravedlivý se bude radovat v Pánu a bude v něho doufat a budou pochváleni všichni, kdo mají přímné srdce.

3. ant. Všichni národové, pozorujte a vizte mou bolest!

4. antifona

A porta inferi † érué, Před pekelnou branou,
Dómine, ánimam meam. Pane, zachraň mou duši!

Chvalozpěv Ezechiášův (Iz. 38, 10—20)

Král Ezechiáš je Kristovým předobrazem. Vroucích slov jeho modlitby užívá Vykupitel v temném hrobě. Prosí nebeského Otce, aby záhy ho navrátil dennímu světlu. Je jist povýšením a slibuje, že po všechny dny svého života mu bude pět jásavé chvály On i lidstvo jím vykoupené.

Ego dixi: In dimidio diérum meórum * vadam ad portas inferi.

Quaesivi residuum anórum meórum. * Dixi: Non vidébo Dóminum Deum in terra vivéntium.

Non aspiciam hómínem ultra, * et habitatórem quiétis.

Generátio mea abláta est, et convolúta est a me, * quasi tabernáculum pastórum.

Praecisa est velut a te-xénte, vita mea: dum adhuc ordírer, succídít me: * de mane usque ad vésperam fínies me.

Sperábam usque ad mane, * quasi leo sic contrívit ómnia ossa mea:

De mane usque ad vésperam fínies me: * sicut pullus hirúndinis sic clamábo, meditábor ut colúmba:

Attenuáti sunt óculi mei. * ~~suspiciéntes in excélsis~~ ~~mei.~~

Dómine, vim pátiar, respónde pro me. * Quid dicam, aut quid respondebít mihi, cum ipse fécerit?

Recogitábo tibi omnes annos meos * in amaritúdine ánimae meae.

Dómine, si sic vívitur, et in tálibus vita spiritus mei, corripies me, et vi-

Řekl jsem: „V polovině svých dní kráčím k branám podsvětí.

Hledám zbytek svých let.“ Řekl jsem: „Nespatřím Pána Boha v zemi živých.

Již nepatřím na člověka a na obyvatele pokoje.“

Má doba života je mi odňata a je mi sebrána jako pastýřský stan.

Můj život je ustřižen jako tkalcem: ještě jsem ve tkání, již mne podfal; od jitra do večera mne dokonáš.

Doufal jsem až do jitra: rozdrtil všechny mé kosti jako lev.

Od jitra do večera mne dokonáš; volám jako vlastovčí mládě, přemítám jako holubice.

Zeslábly mé oči pohlí-
~~šojíce vzhůru.~~

Pane, trpím násilí, zastaň se mne! Co řeknu a co mi odpoví, když sám to učinil?

Chci ti připomenout všechna svá léta v hořkosti své duše.

Pane, což se takto žije a v tom že je život mého ducha? Pokárej mne a

vificábis me. * Ecce, in pace amaritúdo mea amaríssima:

Tu autem eruísti ánimam meam ut non períret: * projecísti post tergum tuum ómnia peccáta mea.

Quia non inférnus confitébitur tibi, neque mors laudábit te: * non expectábunt qui descéndunt in lacum, veritátem tuam.

Vivens vivens ipse confitébitur tibi, sicut et ego hódie: * pater filiis notam fáciet veritátem tuam.

Dómine, salvum me fac, * et psalmos nostros cantábimus cunctis diébus vitae nostrae in domo Dómini.

Ana. 4. A porta inferi érué, Dómine, ánimam meam.

zase mne oživ! Ejhle v pokoji byla má přehořká hořkost!

Ty však jsi vysvobodil mou duši, aby nezhylnula; odhodil jsi dozadu všechny mé hříchy.

Neboť podsvětí tě nechválí a smrt tě neoslavuje; nečekají tvou věrnost, kdo jsou spouštěni do hrobu.

Živý, jen živý tě oslavuje jako i já dnes; otec hlásá tvou věrnost synům.

Pane, spas mne a budeme zpívat chvalozpěvy po všechny dny svého života v domě Páně.

4. ant. Před pekelnou branou, Pane, zachraň mou duši.

5. antifona

O vos omnes, † qui transítis per viam, attendite et vidéte, si est dolor sicut dolor meus.

Vy všichni, kdo jdete kolem, pozorujte a vizte, zda je bolest, jako je má bolest.

Ž a l m 150

Církev svatá obrací zraky svých dítek k „muži bolesti“, který se obětoval až do smrti a ponížil až do hrobu. Chvála všeho stvoření mu patří i v jeho ponížení.

Laudáte Dóminum in sanctis ejus: * laudáte eum in firmaménto virtútis ejus.

Chvalte Pána v jeho svatyni, chvalte ho v jeho velebné obloze!

Laudáte eum in virtúti-
bus ejus: * laudáte eum
secúndum multitúdinem
magnitúdinis ejus.

Laudáte eum in sono
tubae: * laudáte eum in
psalterio et cíthara.

Laudáte eum in tým-
pano, et choro: * laudáte
eum in chordis, et órgano.

Laudáte eum in cým-
balis benesonántibus: lau-
dáte eum in cýmbalis ju-
bilatiónis: * omnis spíri-
tus laudet Dóminum.

Ana. 5. O vos omnes,
qui transítis per viam, at-
téndite et vidéte, si est
dolor sicut dolor meus.

V. Caro mea requiescet
in spe.

R. Et non dabis Sanc-
tum tuum vidére corrup-
tiónem.

Chvalte ho v jeho moc-
ných činech, chvalte ho
podle jeho veliké vzneše-
nosti!

Chvalte ho zvukem trou-
by, chvalte ho na harfu a
cíteru!

Chvalte ho bubnem a
tancem, chvalte ho na
strunách i šalmaji!

Chvalte ho na libozvuč-
né cimbály, chvalte ho na
jásavé cimbály: veškerý
dech ať chválí Pána!

5. ant. Vy všichni, kdo
jdete kolem, pozorujte a
vizte, zda je bolest, jako
je má bolest.

V. Mé tělo odpočívá v
pokoji.

R. A nedopustíš, aby
tvůj Svatý viděl zničení.

Antifona k Benedictus

Mulíeres sedéntes ad
monuméntum lamenta-
bántur flentes Dóminum.

Ženy seděly u hrobu a
s pláčem bědovaly pro
Pána.

Chvalozpěv Zachariášův

Antifona k chvalozpěvu nám ukazuje truchlící ženy u hrobu.
V tichém bolu a vroucím soucitu děkujeme chvalozpěvem ještě
jednou Spasiteli za vše, co mu stálo naše vykoupení!

Chvalozpěv Benedictus viz str. 50.

Ana. Mulíeres sedéntes
ad monuméntum lamenta-
bántur flentes Dóminum.

Ant. Ženy seděly u hro-
bu a s pláčem bědovaly
pro Pána.

V. Christus factus est pro nobis obédiens usque ad mortem, mortem autem crucis: propter quod et Deus exaltávit illum et dedit illi nomen, quod est super omne nomen.

V. Kristus stal se pro nás poslušným až k smrti, a to k smrti na kříži: proto také Bůh ho povýšil a dal mu Jméno, jež je nade všechna jména.

Pak chór kleče modlí se tiše Otče náš a po něm tlumeným hlasem recituje kající žalm Miserere mei Deus (viz str. 39.)

Po něm představený se modlí tuto

Modlitbu:

Réspice, quaesumus, Domine, super hanc familiam tuam, pro qua Dominus noster Jesus Christus non dubitávit manibus tradi nocéntium et crucis subíre torméntum.

Pane, prosíme tě, shlédni na tuto svou rodinu, pro kterou Pán náš Ježíš Kristus bez váhání se vydal do rukou hříšníků a podstoupil muka kříže.

U. I. O. G. D.

Obsah:

Předmluva	3
Temné hodinky v liturgii	4
Zelený čtvrtek :	
Matutinum	6
Chvály	39
Veliký Pátek :	
Matutinum	52
Chvály	85
Bílá sobota :	
Matutinum	94
Chvály	114
